

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3354/2019. (XII. 16.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	2338
3355/2019. (XII. 16.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	2343
3356/2019. (XII. 16.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	2347
3357/2019. (XII. 16.) AB határozat	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2351
3358/2019. (XII. 16.) AB határozat	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2359
3359/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2366
3360/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2370
3361/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2373
3362/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2375
3363/2019. (XII. 16.) AB végzés	bírói kezdeményezés visszautasításáról	2379
3364/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2382
3365/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2386
3366/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2390
3367/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2397
3368/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2402
3369/2019. (XII. 16.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	2406
3370/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2407
3371/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2410
3372/2019. (XII. 16.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2415

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3354/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.46.118/2013/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Sánta Szabolcs Miklós ügyvéd) útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.46.118/2013/7. számú végzése ellen, és kérte a végzés megsemmisítését. Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a támadott végzés által felülvizsgált, Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/51930/3/2013. számú végzését (a továbbiakban: Végzés) is semmisítse meg.
- [2] Az indítványozó előadta, hogy 2013. október 8-án közterületen – Budapest II. kerület, Fullánk utca 8. szám, valamint a Budapest XII. kerület, Cinege út 5. és 17. szám előtti járdaszakaszon 2013. október 17. napján 09.30 órától 2013. november 1. napján 14.00 óráig – tartandó rendezvényt jelentett be a Budapesti Rendőrfőkapitányságnak. Budapest Rendőrfőkapitánya a 2013. október 10-én kelt Végzéssel a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [3] A Végzésben hivatkozott a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) 2013. október 2-án kelt, 6651/2013. számú személy- és létesítménybiztosítási intézkedésére (a továbbiakban: TEK-utasítás), amely „2013. október 03. napján 01.00 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2013. december 31-én 24.00 óráig a Budapest, XII. kerület, Kútvölgyi út és Cinege út kereszteződésétől a Cinege út Béla király út kereszteződéséig, valamint a Budapest, XII. kerület Csipke útra, a Cinege út és a Csipke út kereszteződésétől a Csipke út és a György Aladár út kereszteződéséig” terjedt ki. Intézkedését a TEK azzal indokolta, hogy a „fenti időszakban az intézkedéssel érintett területen, 2013. október 03-án hivatalos programon Izrael Állam magyarországi nagykövete, az intézkedéssel érintett egyéb időszakban pedig más védett személyek tartózkodnak és közlekednek, ezért a védett személyek biztonságának, szabad mozgásának és közlekedésének biztosítása érdekében” került sor az intézkedés meghozatalára. A TEK-utasítás szerint annak „hatálya alatt a védett személyek biztonsága érdekében – a konkrét helyzet függvényében és a fenti, jogszabályban rögzített feladatok maradéktalan és biztonságos végrehajtása érdekében – a szükséges mértékig és időtartamig a rendőrség az érintett útvonalat, közterületet a forgalom elől elzárhatja, vagy a forgalmat korlátozhatja, illetve az érintett terület lezárhatja, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti. Ebben az esetben a rendőri intézkedés egyértelművé teszi, melyik az a terület, amely a gyülekezési jog gyakorlására és egyéb nyilvános rendezvények megtartására rendelkezésre áll.”
- [4] A TEK-utasításra figyelemmel vizsgálta Budapest Rendőrfőkapitánya a Végzésben a gyülekezés által érintett terület lezárása szükségességét, illetve a lezárás révén a gyülekezési jog gyakorlásában okozott korlátozás arányosságát. Tekintettel azonban arra, hogy Budapest Rendőrfőkapitánya a rendezvény bejelentését „egységesen

vizsgálta”, valamint a TEK-utasítását „a Cinege utcára vonatkozó rendezvény megtartását akadályozó szükséges korlátozásnak tekintette, a bejelentés Fullánk utcára vonatkozó részének önálló értékelésére nem került sor”. Miután Végzésében megállapította, hogy az adott terület lezárása szükséges, és „nem lehetséges a helyszínen a gyülekezési jog bejelentésben foglaltaknak megfelelő biztosítása oly módon, hogy az a védett személyek biztonságát, szabad mozgását, közlekedését ne veszélyeztetné”, Budapest Rendőrfőkapitánya a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 30. § c) pontja („a kérelem nyilvánvalóan lehetetlen célra irányul”) alapján a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A Végzés tartalmazta ugyanakkor a következő megjegyzést: „Megjegyezni szükséges, hogy a TEK személyvédelmi, biztonsági szempontból elfogadhatónak tartja, ha az intézkedés hatálya alatt a különböző típusú rendezvények, összejövetelek megtartására a Budapest XII. kerület Csillagvölgyi út, Béla király út, Kútvölgyi út kereszteződésében, az üzemén kívül lévő kereskedelmi egység előtti járdaszakaszon kerül sor.”

- [5] Ezt követően az indítványozó a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól kérte a Végzés felülvizsgálatát. A bíróság a felülvizsgálati kérelmet elutasította, a bejelentett rendezvény megtartását pedig megtiltotta. A bíróság végzésében megállapíthatónak tartotta azt, hogy „a kérelmezett (Budapest Rendőrfőkapitánya) a felülvizsgáltni kért döntését végzés formájában hozta, melynek rendelkezése szerint a kérelmező (indítványozó) bejelentésének érdemi vizsgálat nélküli elutasítására került sor. A döntés indokolásából kitűnően azonban a kérelmezett valójában érdemben vizsgálta a bejelentést, és a döntését nem eljárási kérdésben, nem a bejelentés érdemi elbírálásra való alkalmatlanságáról, hanem éppen az ügy érdemében hozta, így az – tartalma szerint – határozat.” Majd a bíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy „a gyülekezéshez való jog a bejelentéssel érintett helyszínen a magánélethez való joggal, a szabad helyváltoztatás jogával és a közjogi méltóságnak törvényben garantált védelméhez fűződő közérdekkel konkurál. A magánélethez való jog sérelme, illetve sérelmének közvetlen veszélye, a szabad helyváltoztatás jogának korlátozása és a megjelölt további közérdek együttesen indokolja azt, hogy a kérelmező által bejelentett demonstráció tilalmazott kell, hogy legyen. A bíróság tehát úgy ítélte meg, hogy a (megelőlegezetten) békés demonstráció is tilalmazható a jelen esetben, mivel kevésbé korlátozó eszközök nem biztosítják mások érdekeinek érvényesítését. Ezért a felülvizsgálati kérelmet a Gytv. [a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény] 9. § (2) bekezdése alapján elutasította és a felülvizsgáltni kért döntés rendelkező részének téves szövegezését korrigálva a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen és időben való megtartását megtiltotta.”
- [6] 2. Az indítványozó a bíróság végzése ellen fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. A 2013. december 13-án érkezett panasz szerint a támadott végzés az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik. Az indítványozó mindenek előtt azt kifogásolta, hogy „a Bíróság a végzésében nemcsak a felülvizsgálati kérelmet utasította el, hanem a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen és időben való megtartását is megtiltotta”. Az indítványozó szerint a támadott végzés – a rendezvény megtartásának megtiltásával – anélkül korlátozta a gyülekezéshez való jogát, hogy azt más alapvető jog vagy valamely alkotmányos érték védelme megkívánta volna, és ezért a korlátozás nem felelt meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében előírt alapjogkorlátozás feltételeinek.
- [7] Az indítványozó kifejtette, hogy a támadott végzés indokolásában a bíróság arra hivatkozik, hogy a magánélethez való jog, a szabad helyváltoztatás joga, illetve a közjogi méltóság törvényben garantált védelméhez fűződő közérdek indokolja a gyülekezési jog korlátozását.
- [8] A közjogi méltóság védelméhez fűződő közérdek kapcsán az indítványozó azzal érvelt, hogy a bírói gyakorlat (Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.Kpk.45.743/2013/2. számú és 27.Kpk.45.920/2013/2. számú végzése) szerint a rendőrségnek vizsgálnia kell, hogy a védett személy biztonsága érdekében rendelkezésre állnak-e olyan egyéb, az adott cél elérésére alkalmas eszközök, amelyek a gyülekezési jog legenyhébb korlátozását eredményezik. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság ezt nem mérlegelte, és emiatt „döntése nem is felelhet meg sem a szükségesség, sem pedig az arányosság követelményének”.
- [9] A szabad helyváltoztatáshoz fűződő jogot érintően az indítványozó kifogásolta, hogy a bíróság a támadott végzésben nem követte a korábbi joggyakorlatot (Fővárosi Bíróság 27.Kpk.45.188/2011/4. számú és a Fővárosi Törvényszék 27.Kpk.45.385/2012/2. számú végzése). Az állandó joggyakorlat szerint olyan általános indokolással, hogy a rendezvény a szabad helyváltoztatás jogát korlátozza, nem akadályozható meg a gyülekezési jog gyakorlása. A törvényhozó ugyanis kifejezetten csak a közlekedés ellehetetlenülését jelölte meg tiltási okként; a törvényhozó tehát a közlekedés rendjéhez, zavartalanságához fűződő közérdeket nem tartotta elegendőnek

a rendezvény megtiltásához, éppen ezért a gyülekezési jog sérelmét jelentené, ha a jogalkalmazó szervek ilyen, a törvényben nem szabályozott okokból is megtilthatnák egy rendezvény megtartását.

- [10] Az indítványozó szerint a támadott végzés a 3/2013. (II. 14.) AB határozatra hivatkozva különbséget tett az egyes közterületek között. A bíróság az érintett közterület lakókörnyezeti jellegére tekintettel úgy foglalt állást, hogy ott a gyülekezési jog korlátozásához enyhébb indokok is elegendőek. Az indítványozó szerint ennek kapcsán a bíróság elmulasztotta megfelelően mérlegelni, hogy a gyülekezés szabadsága lényegében a rendezvény résztvevőinek közös véleménynyilvánítását garantálja. Az olyan véleménynyilvánítás pedig, amely közügyekre, közhatalmat gyakorló személyre vonatkozik, csak a legszigorúbb alkotmányossági vizsgálat mellett korlátozható. Mivel a bíróság elmulasztotta azt mérlegelni, hogy a rendezvény helyszínéként megjelölt közterület nem pusztán egy lakókörnyezet, hanem a miniszterelnök háza előtti utcarészlet, megalapozatlanul tette lehetővé pusztán a lakókörnyezetre hivatkozással a gyülekezési jog korlátozását.
- [11] Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy a bíróság alaptalanul hivatkozott az ún. „foglyul ejtett közönség” esetének megvalósulására. Az indítványozó az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat, a 75/2008. (V. 29.) AB határozat, valamint a 95/2008. (VII. 3.) AB határozat alapján rámutatott arra, hogy ez az eset csak akkor valósul meg, ha a sértett csoporthoz tartozó személy kényszerül az őt hátrányosan érintő (szélsőséges) kijelentések végighallgatására. Az indítványozó szerint a bíróság alaptalanul alkalmazta a környéken lakókra hivatkozva a „foglyul ejtett közönség” esetét a gyülekezési jog korlátozására, hiszen semmi sem utalt arra, hogy a környéken lakók lennének az adott gyülekezés, illetve az általa kifejezett politikai véleménynyilvánítás címzettjei.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján 2015. június 8-án döntött az alkotmányjogi panasz befogadásáról.
- [13] Az Abtv. 59. §-a értelmében az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Alkotmánybíróság Ügyrendje 67. § (2) bekezdés e) alpontja alapján okafogyottá válik az indítvány különösen, ha „az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált”. Jelen ügy tárgyalása során az Alkotmánybíróság teljes ülése ilyen „egyéb okként” értékelte az alábbiakat.
- [14] A 13/2016. (VII. 18.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh1.) az Alkotmánybíróság megerősítette, „hogy a gyülekezési jog korlátai közül »a legsúlyosabbnak a gyülekezések előzetes tiltása minősül. Tiltás esetében ugyanis a kifejezésre szánt vélemény nem tud érvényesülni, mivel a gyülekezők nem tarthatják meg a rendezvényüket. Éppen e miatt *ultima ratio* jellegű korlátozásnak nevezhető az előzetes tiltás, hiszen az teljes egészében megvonja az alapjog érvényesülését. Ebben a tekintetben még a rendezvény feloszlata is fokozatilag enyhébb korlátozásnak minősül.« [...] A Gytv. [a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény] taxatív jelleggel két tilalmi esetkört nevesít, egyrészt ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, illetve ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható. A Gytv.-ben nevesített két tilalmi esetkörrel összefüggésben az Alkotmánybíróság az Alaptörvényre vonatkoztatva megállapította, hogy »[e] két korlát mögött az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével összhangban – a népképviselői szerv és a bíróságok zavartalan működésének súlyos veszélyeztetéseként – ott áll az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, valamint – a közlekedés más útvonalon nem biztosítható esetkörében – a közlekedés rendjéhez fűződő közérdek. [75/2008. (V. 29.) AB határozat ABH 2008, 651, 658.]« {24/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [30]}” (Abh1., Indokolás [27]–[28])
- [15] Mindebből az következik, hogy tartalmi értelemben problematikus az, hogy a bíróság végzése a magánélethez való jogra, a szabad helyváltoztatáshoz való jogra és a közjogi méltóságok törvényben garantált védelméhez fűződő közérdekre hivatkozással (9. oldal) kibővítette a békés gyülekezéshez való alapjognak a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 8. § (1) bekezdésében szereplő tiltó okait, mindazonáltal az Alkotmánybíróság tekintetbe vette azt, hogy az Abh1.-ben és a 14/2016. (VII. 18.) AB határozatban alaptörvény-ellenes jogalkotói mulasztást állapított meg.
- [16] Az Alkotmánybíróság által a magánszférához való jog védelmében megfogalmazott jogalkotói mulasztás indoka az volt, hogy a hivatali munkára tekintettel bejelentett tiltakozó gyűlésekre ne a közszereplők magánszféráját képező lakóházak környékén, hanem lehetőség szerint a hivatali munkahelyek környékén kerüljön sor. Külföldi jogi személyek (államok, nemzetközi szervezetek) elleni tiltakozás esetében ilyen helyszín a gyülekezés címzettjének nagykövetsége, székhelye, irodája. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a nagykövetségek környezetében tartott demonstrációk az alkotmányos demokráciák velejárái.

- [17] „»[A] demokratikus társadalmak toleranciaigénye miatt a gyülekezésnek nagyon magas küszöböt kell átlépnie ahhoz, hogy azt mások jogaira és szabadságaira nézve sértőnek lehessen elfogadni. Annál is inkább így van ez, mivel a gyülekezés szabadsága definíció szerint csak meghatározott ideig korlátozza mások ilyen vagy más irányú jogait.« {OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR): Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, 80. pont, [...]}.” (Abh1., Indokolás [54]) Az Alkotmánybíróság emlékeztet ugyanakkor arra is, hogy „[a] fair balance elvével csak kivételes esetben egyeztethető össze, ha a gyülekezni kívánók véleményük csoportos kifejtését elsősorban azért kívánják megvalósítani, hogy a gyülekezés kizárólagos helyszínül a közéleti szereplő magánlakásának környékét jelölje meg. A demokratikus társadalomtól elvárt tolerancia sem ad okot arra, hogy a demokratikus véleményformálás szereplőit (a közéleti szereplőket és azok nem közéleti szereplő lakótársait, szomszédait) a magánszférához való alapjoguk aránytalan sérelmével helyezték nyomás alá. Mindez nem jelenti azt, hogy ezek a helyszínek elveszítik közterület jellegüket és általában nem jelenti azt sem, hogy az ilyen közterületre szervezett demonstráció szükségképpen érintené a rendezvénynek kitett személyek magánszférához való alapjoguk belső lényegét, másrésztől azonban az ott lakók joggal tarthatnak igényt az otthon nyugalmanak védelmére és e nyugalomnak csupán a fokozottan ideiglenes jellegű, és a magánszférához való jogukat aránytalanul nem érintő megzavarására. A körülmények mérlegelése alapján akár itt is tartható tehát gyülekezés, de adott esetben szigorúbb technikai feltételek mellett: így figyelembe kell venni különösen a gyülekezők célját, létszámát, a rendezvény időtartamát, gyakoriságát, dinamikus vagy statikus jellegét, és azt, hogy a résztvevők milyen napszakban, milyen hangosítás mellett kívánják üzenetüket eljuttatni a gyülekezés címzettjéhez. Az üzenetre való tekintettel mindez továbbra is közéleti kommunikációnak minősül, amit véd a békés gyülekezéshez való jog, ugyanakkor technikai korlátozás alá vethető egy másik Alaptörvényben biztosított jog, így a VI. cikk (1) bekezdésében szereplő magánszférához való jog védelmében.” (Abh1., Indokolás [53])
- [18] A megállapított jogalkotói mulasztás eredményeként az Országgyűlés elfogadta a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvényt [a továbbiakban: Gytv.], valamint a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésre irányuló bejelentés elintézésének és a gyűlés biztosításával kapcsolatos rendőrségi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 26/2018. (IX. 27.) BM rendeletet. A Gytv. 23. § (1) bekezdése megfogalmazza azt a jogalkotói célt, hogy a törvény hatálybalépésekor még el nem bírált bejelentésekre, meg nem tartott gyűlésekre, illetve folyamatban lévő eljárásokra e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Gytv.-ben újraszabályozásra kerültek a tiltó okok, amelyek közé bekerült a konkrét ügyben releváns diplomáciai mentességet élvező személy védelme, mint a közrendi okból történő korlátozás egyik esete [Gytv. 13. § (3) bekezdés a) alpont]. Az Alkotmánybíróság megállapította ezzel összefüggésben, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.46.118/2013/7. számú végzése részben erre az okra hivatkozott, így a Gytv. életbe lépését követő esetleges megismételt eljárás során a bíróság már megalapozottan hivatkozhatna erre a tiltó okra a TEK-utasítással érintett közterület vonatkozásában.
- [19] 4. Minthogy a korábbi gyülekezési törvényre már nem épül joggyakorlat, vagyis a Gytv. hatályba lépését követően az esetleges megismételt eljárás során a bíróságnak már a Gytv.-t kellene alkalmaznia, amelyben a diplomáciai mentességet élvező személy védelme külön jogi szabályozást nyert, ezért az Alkotmánybíróság a Gytv. szabályozását olyan egyéb oknak tekintette, amely az alkotmányjogi panasz eljárás okafogyottságát megalapozza. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a és az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján az alkotmányjogi panasz eljárást megszüntette.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/15/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3355/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.30.737/2014/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Póka László (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.30.737/2014/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá az Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel állapítsa meg a Budapesti Rendőr-főkapitányság 2013. október 2-án kelt, 6651/2013. szám alatt kiadott személy- és létesítménybiztosítási intézkedésének alaptörvény-ellenességét.
- [3] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az intézkedést valójában nem a Budapesti Rendőr-főkapitányság, hanem a Terrorelhárítási Központ Ügyeleti és Objektumvédelmi Igazgatóságának főigazgatója (a továbbiakban: TEK) rendelte el. Az alkotmányjogi panaszból egyértelmű, hogy az indítványozó a TEK-utasítás alaptörvény-ellenességének megállapítását kéri, hiszen arra alkotmányjogi panaszában többször „TEK-határozat”-ként hivatkozik, és azt a mellékletek felsorolásában is helyesen jelöli meg. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az ügy érdemi elbírálása során a TEK által 2013. október 2-án kiadott, 6651/2013. számú személy- és létesítménybiztosítási intézkedést előíró belső utasítását figyelembe vette.
- [4] Az ügy előzménye, hogy az indítványozó mint szervező 2013. szeptember 5-én a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Gytv.) 6. §-a alapján bejelentést tett egy 2013. szeptember 5-én 19.00 órától 2013. november 1-jén 14.00 óráig konkrétan meghatározott címen és annak környékén megtartandó rendezvényre. Az indítványozó megjelölése szerint a rendezvény célja a politikai döntéshozók figyelmének felhívása volt a devizahitelek körül kialakult súlyos társadalmi helyzetre.
- [5] Az indítványozó a rendezvényt jogszerűen megkezdte és folytatta egészen 2013. október 3-án hajnali két óráig. A rendőrség munkatársai ekkor megjelentek a bejelentett rendezvény helyszínén, ahol az indítványozót és a rendezvény más szervezőit tájékoztatták a fent hivatkozott személy- és létesítménybiztosítási utasításról. A rendőrség munkatársai felszólították továbbá az indítványozót és a többi szervezőt, hogy az utasításra tekintettel a lezárt területet hagyják el, a demonstráció kellékeit távolítsák el. A rendőrség munkatársai figyelmeztették a jelenlevőket, hogy amennyiben ez nem történik meg, úgy további intézkedéseket foganatosítanak a TEK-utasításban foglaltak végrehajtása érdekében. Ezt követően – bár az indítványozó hangot adott azon álláspontjának, hogy az eljárást jogszerűtlennek tartja – a helyszínen tartózkodók a rendezvény kellékeit összekapolták és onnan távoztak.
- [6] Az indítványozó a régi Gytv. 14. § (3) bekezdése alapján a rendezvény feloszlataja jogellenességének megállapítását kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság). Keresetlevelében előadta, hogy az oszlatás jogellenességét nem annak módja, hanem a jogalap hiánya miatt állítja. Hangsúlyozta, hogy a régi Gytv. 14. § (1) bekezdése az oszlatás törvényi okait taxatív módon felsorolja, ezeken kívül nincs más törvényi ok és legitim indok az oszlatásra. Álláspontja szerint egy személy- és létesítménybiztosítási intézkedés csak akkor lehet alapja egy rendezvény megtiltásának vagy feloszlatajának, ha a rendőrség az intézkedés

szükségességét (mások jogainak és szabadságának védelmét) és arányosságát (a sérelem enyhébb korlátozással nem hárítható el) egy szigorú alapjogi vizsgálat eredményeként megállapítja.

- [7] A bíróság az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság indokolásában kifejtette, hogy a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) EBH 2009/2100. számú elvi határozatában rögzítette, miszerint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a törvény V. fejezetébe tartozó rendőri intézkedések ellen jogorvoslatnak van helye. A bíróság ezzel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó – képviselője tárgyaláson tett nyilatkozata szerint – a rendőrség intézkedésével szemben panasszal nem élt.
- [8] A bíróságnak továbbá az volt a jogi álláspontja, hogy a TEK-utasításban foglaltak megalapozottságát nem vizsgálhatja. Az indítványozónak ugyanis a TEK-utasítás vonatkozásában önálló jogorvoslati lehetősége volt, amelylyel azonban – saját döntése alapján – nem élt, a TEK-utasítás megalapozottságát, jogszerűségét az annak vizsgálatára a törvény szerint jogosult fórumok előtt és eljárásrendben nem tette kifogás tárgyává. Ezen, az indítványozó által elmulasztott panaszeljárást mint megfelelő, hatékony jogorvoslati forma igénybevételének hiányát a bíróság – törvényi felhatalmazás hiányában (hatáskörelvonás tilalma) – nem pótolhatta, így a TEK-utasításban foglaltaknak a kifejezetten erre szolgáló eljárásban meg nem döntött jogszerűségét tényként kellett elfogadnia. Megállapította, hogy az oszlatás jogalapját az ekként jogszerűnek elfogadott TEK-utasítás képezte, és hogy annak jogi kötőerejére figyelemmel magát az oszlatást is jogszerű alapokon nyugvónak kell tekinteni. A bíróság álláspontja szerint az indítványozó által hiányolt alkotmányossági teszt lefolytatásának jogszerű keretét az adott ügyben is a TEK-utasítással kapcsolatos panasz eljárás adta volna. Ennek az indítványozó érdekkörébe eső elmaradása esetén, az alapügy alperesén azt számon kérni és a terhére róni, hogy a rendezvény felosztatását a TEK-utasítással indokolta, mert vélhetően teljes mértékben magáévá tette az abban kifejtett indokokat, nem lehetett.
- [9] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a régi Gytv. 2. § (3) bekezdése csak akkor engedi meg a gyülekezési jog korlátozását, amennyiben annak gyakorlása ténylegesen sérti mások jogait és szabadságát, annak előzetes valószínűsége nem elegendő. Véleménye szerint a „TEK-határozat”, amelyet a rendőrség és a bíróság a felosztatás egyetlen és elégséges alapjaként fogadott el, még csak nem is azt valószínűsíti, hogy az adott helyszínen tartandó rendezvény mások jogait és szabadságát sérti, hanem azt, hogy az a védett személyek biztonságát hátrányosan befolyásolná, szabad mozgásukat és közlekedésüket akadályozná. Ezzel mind a rendőrség, mind a bíróság alaptörvény-ellenes módon kitérítette a gyülekezési jog gyakorlásának korlátait, megsértve azt a követelményt, hogy a gyülekezési jog korlátozásával összefüggő szabályokat megszorítóan kell értelmezni.
- [10] Kifejtette továbbá, hogy a békés gyülekezés jogának alaptörvényi védelme, az alapjog-korlátozás szigorú alkotmányossági vizsgálatának követelménye azzal jár, hogy a jogkorlátozás elrendelésekor, illetve annak jogszerűségének megítélésékor vizsgálni kell azt, hogy az valóban szükséges-e, azaz mással ki nem váltható eszköze az egyébként legitim cél elérésének, és hogy az alapjog-korlátozás mértéke arányban áll-e az elérni kívánt céllal. Ezt a mérlegelést a rendőrség a felosztatás elrendelésekor nem végezte el, és később nem tette meg a bíróság sem. Az indítványozó úgy vélte, hogy a mérlegelés elmulasztása a hatóság, illetve az eljáró bíróság részéről nemcsak az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát sértette, hanem a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát is. Az indítványozó a TEK intézkedése kapcsán az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét állította.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság a 2015. szeptember 22-i teljes ülésén az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. §-a alapján befogadta.
- [12] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítvány benyújtását követően a Kúria Kfv.III.38.022/2014/4. számú ítélete az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletet hatályában fenntartotta.
- [13] 4. Az Abtv. 59. §-a értelmében az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan oka fogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Alkotmánybíróság Ügyrendje 67. § (2) bekezdés e) alpontja alapján oka fogyottá válik az indítvány különösen, ha

„az indítvány egyéb okból tárgyalanná vált”. Jelen ügy tárgyalása során az Alkotmánybíróság teljes ülése ilyen „egyéb okként” értékelte az alábbiakat.

- [14] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a gyülekezés feloszlásának törvényességét a bíróságnak kell biztosítania. Az Rtv. alapján törvényben biztosított lehetőség van a személy- és létesítménybiztonsági intézkedés meghozatalára, ha valamely védett személy testi épsége érdekében vagy létesítmény védelme érdekében ez szükséges. Az Rtv. 46. (1) d) pontja szerint személy- és létesítménybiztonsági intézkedés keretében – védett személy biztonsága érdekében – a rendőrség, illetve a rendőr az Rtv. 30. §-ában meghatározott fokozott ellenőrzés, illetve a ruházat, csomag és jármű átvizsgálásán túlmenően területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen, vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti. A bírósági vizsgálat keretében vizsgálatra szorulnak a felmerülő konkrét veszélyforrások, az, hogy a védett személy és a létesítmény biztonsága valóban megköveteli-e a terület teljes lezárását és az oda való bejutás megakadályozását, vagy e nélkül – például átvizsgálással vagy az utca részleges lezárásával – is megfelelően szavatolható az adott személy és/vagy létesítmény biztonsága. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendőrség által végrehajtott cselekmény egyszerre minősül az Rtv. alapján „távozásra kötelezésnek”, és a régi Gytv. alapján „feloszlásnak”. E két jogi minősítés egymást nem kizárja, hanem egymással párhuzamosan léteznek. Ennek megfelelően a rendőrség intézkedésével szemben mindkét jogorvoslati útnak nyitva kell állnia az indítványozó előtt. Mindez azt is jelenti, hogy az Rtv. szerinti jogorvoslat nem törvényi előfeltétele a régi Gytv. 14. § (3) bekezdése szerinti speciális felülvizsgálati eljárás megindításának, amit alátámaszt az is, hogy a régi Gytv. szerinti jogorvoslat szigorúbb határidőhöz kötött (a feloszlástól számított tizenöt nap), mint a Rtv. szerinti panasz eljárás (az intézkedéstől számított húsz illetve harminc nap).
- [15] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság tekintettel volt arra, hogy a 13/2016. (VII. 18.) AB határozatában és a 14/2016. (VII. 18.) AB határozatában alaptörvény-ellenes jogalkotói mulasztást állapított meg a gyülekezési törvény vonatkozásában. Az Alkotmánybíróság által a magánszférához való jog védelmében megfogalmazott jogalkotói mulasztás indoka az volt, hogy a hivatali munkára tekintettel bejelentett tiltakozó gyűlésekre ne a közszereplők magánszféráját képező lakóházak környékén, hanem lehetőség szerint a hivatali munkahelyek környékén kerüljön sor. A megállapított jogalkotói mulasztás eredményeként az Országgyűlés elfogadta a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvényt (a továbbiakban: Gytv.), valamint a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésre irányuló bejelentés elintézésének és a gyűlés biztosításával kapcsolatos rendőrségi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 26/2018. (IX. 27.) BM rendeletet. A Gytv. 23. § (1) bekezdése megfogalmazza azt a jogalkotói célt, hogy a törvény hatálybalépésekor még el nem bírált bejelentésekre, meg nem tartott gyűlésekre, illetve folyamatban lévő eljárásokra e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Gytv. 18. § (3) bekezdése a korábbi szabályozással összhangban rögzíti, hogy amennyiben a gyűlést a rendőrség feloszlatta, a gyűlés résztvevője a feloszlástól számított tizenöt napon belül közigazgatási pert indíthat a feloszlítás jogellenességének megállapítására. Továbbá a Gytv.-ben újraszabályozásra kerültek a tiltó okok, amelyek közé bekerült a diplomáciai mentességet élvező személy védelme, mint a közrendi okból történő korlátozás egyik esete [Gytv. 13. § (3) bekezdés a) pont]. A Gytv.-ben tiltó okként került megfogalmazásra mások jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelme is, amelynek egyik eseteként a törvény azt nevesíti, amikor a gyűlés – az alkalmazott technikai eszközök, időtartama miatt – alkalmas mások magán- és családi életének védelméhez való jogának, otthonának a megsértésére [Gytv. 13. § (4) bekezdés]. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság tekintettel volt arra is, hogy a konkrét ügyben egy huzamos ideje tartó gyülekezés feloszlata valósult meg, amelynek során a gyülekezőknek kellően hosszú idő állt rendelkezésükre álláspontjuk kifejtésére. Végül pedig az Alkotmánybíróság figyelembe vette a Kúria későbbi joggyakorlatát is. A Kúria ugyanis a Kfv.III.37.999/2016/3. számú döntésében akként foglalt állást, hogy a személy- és létesítménybiztosítási intézkedés jogszerűségétől független kérdés az, hogy a véleménynyilvánítás jogához szorosan kapcsolódó gyülekezési jog feloszláson keresztüli korlátozása valóban szükséges-e az intézkedés céljainak megvalósulásához, azzal arányos-e, vagy megvalósítható az intézkedés szerinti cél az alapjog kisebb fokú korlátozása mellett is.

[16] 5. Tekintettel a Kúria utóbb hivatkozott döntése által nyújtott morális elégtételre, illetve arra, hogy a korábbi gyülekezési törvényre már nem épül joggyakorlat, az Alkotmánybíróság a Gytv. szabályozását olyan egyéb oknak tekintette, amelyből adódóan az alkotmányjogi panaszeljárást okafogyottnak értékelte. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a és az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján az alkotmányjogi panasz eljárást megszüntette.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1663/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3356/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.Kpk.45.012/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Hüttl Tivadar ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 5/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr.) 4. § (5) bekezdésének első mondata „nem jár-e a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével” fordulata alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.Kpk.45.012/2016/2. számú végzése és a Budapesti Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000/1323-4/2016. számú közigazgatási határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott rendelkezés és a jogalkalmazói döntések sértik az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogot. Az indítványozó a BMr. vonatkozásában mulasztás megállapítását is indítványozta.
- [2] Az ügy előzménye, hogy az indítványozó 2016. január 4-én kérelmet terjesztett elő a BRFK-nál a Lánchídon – 2016. január 13-án 18:00-20:00 óra közötti időpontra szervezett – rendezvény megtartására. A rendezvényről a kérelem benyújtását megelőzően egyeztetett a rendőrséggel, amelyben a gyülekezés idejét fél órára rövidítette, nem kívánta azonban a gyülekezést félpályás hídlezárással módosítani. Budapest Rendőrfőkapitánya a kérelmet elutasította. A BRFK határozatát a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Gytv.) 8. § (1) bekezdésére alapította, amely szerint a közlekedés más útvonalon nem biztosítható. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a híd adottságaiból adódóan a gyalogosok és a demonstrálók biztonságosan nem férhetnek el, az úttestre szorult gyalogosok és az álló gépjárművek miatt pedig a közösségi közlekedést is szüneteltetni kell. A rendőrség egyebek mellett arra is hivatkozott, hogy a Lánchíd része a város fő gerincútvonalának, a Clark Ádám tér az átépítés miatt már önmagában korlátozza az áthaladó forgalmat, továbbá arra is, hogy „január hónapban is jelentős a főváros idegenforgalma [...] a Lánchíd a turisták fő közlekedési útvonala,” a Nemzeti Galériában akkor látható volt kiállítás pedig nagyszámú látogatót vonzott. A rendőrség hivatkozva a 30/2015. (X. 15.) AB határozatra az egyeztetési eljárás keretében kompromisszumként azt a javaslatot tette, hogy a rendezvényre csak a Lánchíd félpályás lezárásával kerüljön sor. A szervező azonban inkább a rendezvény időtartamát mérsékelte volna a negyedére. A rendőrség mérlegelése szerint az így előálló helyzetben mások jogai, köztük a mozgásszabadságuk és a munkavégzéshez való joguk jelentős mértékben sérült volna, „mely alapján kétség kívül indokolt és jogszerű a gyülekezési jog korlátozása”.
- [3] A rendőrség hivatkozott a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság két végzésére, amely alapján a régi Gytv. 8. § (1) bekezdése körében azt kell vizsgálnia, hogy a gyülekezés nem jár-e a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével. „Az aránytalan sérelem jogi fogalma ebben a kontextusban megegyezik a közlekedés más útvonalon nem történő reális biztosíthatóságának hiányával. E hiány alatt nem pusztán a teljes lehetetlenséget kell érteni, hanem azt is, ha csak aránytalan nehézségek árán oldható meg más útvonalon a közlekedés.”
- [4] A sérelmezett bírósági végzés a közigazgatási határozatot helybenhagyta. A bíróság szerint a BMr. támadott fordulata „akként határozza meg a [rég]i Gytv. »más útvonalon nem biztosítható« kritériumának jelentését, hogy azt a »közlekedés rendjének aránytalan sérelmével« azonosítja.” A bíróság szerint „csak aránytalan sérelem szükséges a rendezvény megtiltásához, és ennek megítélése hatósági mérlegelést kíván, melynek során a lehetséges közlekedési alternatívákat kell számba venni, és az egymással ütköző érdekeket kell mérlegre tenni.” A bíróság szerint a gyülekezés helyszínének megválasztása a gyülekezési jog lényegi eleme, de „csak

abban az esetben élvez kiemelt védelmet, ha szorosan az adott helyszínhez kötődik a rendezvény vagy csakis ott érhető el célja, ami a jelen esetben nem áll fenn, ezt a kérelmező maga sem állítja.” Mindezek alapján a bíróság úgy ítélte meg, hogy fennáll a közlekedés rendjének aránytalan sérelme, ezért jelen esetben a tiltás a gyülekezési jog arányos korlátozásának minősült.

- [5] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt gyülekezéshez való jogát.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a „közlekedés más útvonalon nem biztosítható” kritériumnak a bevezetésével a jogalkotó szándéka az volt, hogy a jogalkalmazók mérlegelési szabadságát és ezzel az önkényes jogkorlátozás lehetőségét a lehető legkisebb mértékre szorítsa. „A közlekedés más útvonalon való biztosítása, amennyiben fizikailag lehetséges, ugyan nyilvánvalóan kényelmetlenségeket eredményez a közlekedők számára, és terhet jelent a rendőrségre nézve – ám éppen ezt a kényelmetlenséget és terhet zárta ki a jogalkotó a tiltás alapjaként figyelembe vehető indokok sorából.”
- [7] Az indítványozó hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) Patyi-ügyben [EJEB, *Patyi és mások kontra Magyarország* (5529/05), 2008. október 7.] hozott döntésére, amelyben az EJEB a hatóságok számára a gyülekezés során tanúsítandóan előírt tűrési kötelezettséget a bejelentési eljárásra is kiterjesztette. Az indítványozó szerint a rendőrség alapjogvédelmi feladata ezzel összefüggésben többek között az, hogy mérsékelje azokat a kényelmetlenségeket, amelyeket a rendezvény megtartása a közlekedők számára okozna. Jelen esetben a rendőrségnek kötelessége lett volna az alternatív útvonalak biztosításának terhet viselnie. Ennek a feladatnak a megoldását biztosítja az indítványozó szerint a jogalkotó azzal, hogy a szervezőt legalább három nappal a rendezvény megtartását megelőző bejelentési kötelezettséggel terheli.
- [8] A bíróság végzése az indítványozó szerint több hibában szenved. A bíróság okszerűnek és megalapozottnak fogadta el azt, hogy a Lánchídon ellehetetlenülne a tömegközlekedés, miközben az egyeztetésről készült jegyzőkönyv szerint a tömegközlekedési eszközök közlekedése zavartalanságának biztosításáról az indítványozó kifejezetten nyilatkozott. A rendőrség által idézett szakvélemény a tömegközlekedés ellehetetlenülését abból a feltevésből vezette le, hogy a demonstrálók leszorítanák a gyalogos forgalmat a járdáról, ami akadályozná a tömegközlekedést. A bejelentés és az egyeztetésről készült jegyzőkönyv szerint azonban a bejelentő indítványozó 30-50 fő jelenlétére számított, amihez még húsz fő rendezőt biztosított volna.
- [9] Az indítványozó szerint a szakvéleménynek több irreleváns része van, így például a turistaforgalomra és a Várban tartott rendezvényekre való hivatkozás. Hasonlóan problematikus a BKK utasforgalmi adatainak figyelembevétele. Bár ezek az adatok alátámaszthatják azt, hogy a rendezvény bejelentés szerinti megtartása zavart okozna a belváros közlekedésében, de a régi Gytv. szerinti tiltó ok alkalmazásához azt kellett volna bizonyítani, hogy a közlekedés más útvonalon nem biztosítható. A bíróság nem tulajdonított semmilyen jelentőséget annak a ténynek, hogy az eredetileg kétórásra tervezett demonstrációt az indítványozó éppen a rendőrség kérésére, a közlekedés túlzott zavarásának elkerülése érdekében, félórásra rövidítette. Ez az indítványozó álláspontja szerint három okból is problémás. Egyrészt más esetben is sikerült megoldani a főváros közlekedését a Lánchíd – akár gyülekezési jog gyakorlásából, akár nem abból fakadó – lezárása mellett. Másrészt a félórásra tervezett hídlezárás még akkor sem okozza a forgalom ellehetetlenítését, ha csak egy híd állna rendelkezésre: „fél-egy óras várakozást mindenkinek ki kell bírnia, hiszen egy forgalmas fővárosban ilyesmi bármikor előfordulhat, nemcsak egy rendezvény megtartása, hanem pl. baleset, műszaki hiba, vagy forgalmi dugó miatt.” Harmadrészt az arányossági szempont érvényre jutása körében is mérlegre kellett volna tenni a hídlezárás időtartamát, nem pusztán annak félpályás vagy egész pályás megvalósulását.
- [10] Az indítványozó szerint hibásan értelmezte a bíróság a gyülekezés helyszíne megválasztásának szabadságát is. A helyszínhez kötődő cél releváns lehet ugyan, de abban az értelemben, hogy a helyszín megválasztásának szabadsága súlyosabban esik latba, amennyiben a rendezvény máshol nem lenne megtartható. Ebből azonban nem következik az, hogy amennyiben nem áll fenn ez a speciális összefüggés, akkor a bejelentő minden további nélkül a helyszín megváltoztatására volna kötelezhető. Az indítványozó hivatkozott az EJEB *Sáska kontra Magyarország* [(58050/08), 2012. november 27.] ügyben hozott döntésére is, amely kimondta, hogy a „gyülekezési szabadsághoz való jog magában foglalja a gyülekezés időpontjának, helyének és módjának [...] megválasztásához való jogot is” [21]. Az indítványozó úgy látta, hogy a gyülekezési jognak az a korlátozása, amit a rendőrség nyomán a bíróság magáévá tett, az indítványozó szerint egyfajta immanens alapjog-korlátozást valósított meg. Meglátása szerint sem a rendőrségnek, sem a bíróságnak nincs felhatalmazása arra, hogy meg-

ítélje, milyen típusú rendezvény megfelelő vagy nem megfelelő ahhoz, hogy a résztvevők a véleményüket szabadon kinyilvánítsák.

- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a tiltó határozat érvelése a versengő jogok kérdését mennyiségi kérdésre redukálja, amely azonban teljesen idegen az alapjogok természetétől és korlátozhatóságuk tesztjétől. „A békés gyülekezés joga nem lesz súlyosabb attól, hogy azt többen gyakorolják egyszerre, mint ahogyan a korlátai sem lesznek erősebbek attól, hogy több ember jogai sérülnek.” Ehhez kapcsolódóan az EJEB döntésére hivatkozva az indítványozó megjegyezte azt is, hogy a gyülekezési jog gyakorlása a közterületek éppoly legitim használatának minősülnek, mint annak hétköznapi igénybe vételei, például a kereskedelmi tevékenység, illetve a gyalogos- és járműközlekedés (EJEB *Patyi és mások kontra Magyarország* [5529/05], 2008. október 7. 42–43. bekezdések).
- [12] A BMr. támadott rendelkezésével összefüggésben az indítványozó kifejtette, hogy az alacsonyabb rendű jogszabály nem ronthatja le a magasabb rendű jogszabályt. A magyar jogrendben ezt az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése tartalmazza, amely sorrendben sorolja fel Magyarország jogszabályait, a 18. cikk (3) bekezdése pedig konkrétan előírja, hogy a Kormány tagja által alkotott rendelet nem lehet ellentétes törvénnyel.
- [13] Ehhez kapcsolódóan az indítványozó kifejtette, hogy a „közlekedés rendjének aránytalan sérelme” 2004. május 1., Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozása óta nem szerepel a régi Gytv-ben. Az 1990-ben megalkotott BMr. a régi Gytv.-nek a korábbi szövegezéséhez igazodott. Ennek tudható be, hogy a BMr. 4. § (5) bekezdésének első mondata jelenleg is abban a formában hatályos, hogy „a közrendvédelmi szerv – figyelemmel a Törvény 8. §-ára – tájékozik, hogy a bejelentett rendezvény nem jár-e a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével.” Az indítványozó szerint ez egy gondatlan jogalkotói mulasztás eredménye, mivel a jogalkotó a BMr.-t nem igazította hozzá a régi Gytv. 2004-ben megváltozott szövegéhez. Az alkotmányossági probléma abban áll, hogy a BMr. szűkebben határozza meg a gyülekezési jog gyakorlásának a szabadságát, mint a régi Gytv. Az indítványozó szerint ezért téves a régi Gytv. 8. § (1) bekezdésének az az értelmezése, amely szerint a rendőrségnek arra van felhatalmazása, hogy a rendezvénnyel összefüggésben felmerülő közlekedési nehézségek aránytalanságát, illetve azok kezelésének aránytalan nehézségeit értékelje.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság a 2016. november 28-i öttagú tanácsi ülésén az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. §-a alapján befogadta.
- [15] Az Abtv. 59. §-a értelmében az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafoyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Alkotmánybíróság Ügyrendje 67. § (2) bekezdés e) alpontja alapján okafoyottá válik az indítvány különösen, ha „az indítvány egyéb okból tárgyalanná vált”. Jelen ügy tárgyalása során az Alkotmánybíróság teljes ülése ilyen „egyéb okként” értékelte az alábbiakat.
- [16] Az Alkotmánybíróság a gyülekezők és a rendőrség közötti egyeztetési eljárás garanciális jellegét már hangsúlyozta. Ehhez kapcsolódóan a 30/2015. (X. 15.) AB határozatban az Alkotmánybíróság utalt a Velencei Bizottság gyülekezési joggal kapcsolatos jelentésére, amely alapján „[a] gyülekezési jog minél szélesebb körű biztosítását eredményező döntés meghozatala azt is megköveteli a jogalkalmazóktól, hogy a mérlegelés során lehetőleg a gyülekezési jogokkal élni kívánó személyek számára kedvező döntés hozzanak, tiszteletben tartva az arányosság és a diszkrimináció-mentesség követelményét. [Velencei Bizottság CDL(2012)014rev2, 22. oldal]” (Indokolás [49]) Az egyeztetési eljáráshoz kapcsolódóan az Alkotmánybíróság a gyülekezések ideiglenes jellegét is hangsúlyozta. Ennek értelmében „[a] demokratikus társadalmak toleranciaigénye a gyülekezési jog számára az adott helyzetben magasabb küszöbértéket jelölhet ki ahhoz, hogy azt az adott helyzetben mások jogaira és szabadságaira nézve sértőnek kelljen elfogadni. Ezen elvi tétel egyik alapvető indoka az, hogy a gyülekezés szabadsága fogalmilag csak időben korlátozottan, csak egy meghatározott ideig korlátozza mások ilyen vagy más irányú jogait. (80. pont) Fentiek alapján a gyülekezéshez való alapjog és a tiltó ok által védett jogállami követelmény közötti megfelelő egyensúly megteremtése és ezzel az arányosság érvényre juttatása körében kiemelt súlya van a gyülekezések ideiglenes jellegének.” (Indokolás [52]) Ebből adódóan a jogalkalmazás során felmerülő arányossági mérlegelés körében a jogalkalmazóknak figyelemmel kell lenniük a bejelentő kompromisszumkészségére és a gyülekezés időbeli dimenzióra, ami az alkotmánybírósági gyakorlat alapján az arányosság legkézenfekvőbb „eszköze”.
- [17] Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-elleneséget megállapító 13/2016. (VII. 18.) és 14/2016. (VII. 18.) AB határozataiban is az arányosság kritériumainak előírását kérte a jogalkotótól, mint amelyek lehetővé teszik mind az alapjog, mind pedig az azzal ütköző egyéb

alapjogok és alkotmányos értékek egyidejű, lehető legkisebb korlátozás melletti érvényesülését. A megállapított jogalkotói mulasztás eredményeként az Országgyűlés elfogadta a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvényt [a továbbiakban: Gytv.], valamint a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésre irányuló bejelentés elintézésének és a gyűlés biztosításával kapcsolatos rendőrségi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 26/2018. (IX. 27.) BM rendeletet. A Gytv. 23. § (1) bekezdése megfogalmazza azt a jogalkotói célt, hogy a Gytv. hatálybalépésekor még el nem bírált bejelentésekre, meg nem tartott gyűlésekre, illetve folyamatban lévő eljárásokra e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Gytv. 11. §-ában immár szabályozásra került az egyeztetési eljárás, valamint a Gytv. újraszabályozta a tiltó okokat is. Ennek megfelelően a törvény 13. § (1) bekezdése lehetővé teszi a gyülekezés megtiltását, amennyiben az egyeztetést követően rendelkezésre álló információk alapján megalapozottan feltehető, hogy a gyűlés a közbiztonságot vagy a közrendet közvetlenül, szükségtelen és aránytalan mértékben veszélyezteti, illetve mások jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelmével jár, és a közbiztonság, a közrend vagy mások jogainak és szabadságának védelme az (5) bekezdés szerinti enyhébb korlátozással nem biztosítható. A Gytv. 13. § (3) bekezdés c) alpontja a közrend egyik eseteként a közlekedés rendjének sérelmét említi.

- [18] 4. Minthogy a korábbi gyülekezési törvényre már nem épül joggyakorlat, vagyis a Gytv. hatályba lépését követően az esetleges megismételt eljárás során a bíróságnak már a Gytv.-t kellene alkalmaznia, amely újradefiniálta a közlekedés rendje sérelmének fogalmát, ezért az Alkotmánybíróság a Gytv. szabályozását olyan egyéb oknak tekintette, amelyből adódóan az alkotmányjogi panaszeljárást okafigyottnak értékelte. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a és az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) alpontja alapján az alkotmányjogi panaszeljárást megszüntette.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/731/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3357/2019. (XII. 16.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.1.561/2018/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozók (Sághy Erna Mariann, valamint dr. Simon Mihály) jogi képviselőjük (dr. Nónay Gábor ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Bfv.III.1.561/2018/8. számú végzésének az alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mivel a hivatkozott bírósági végzés az indítvány szerint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében deklarált szólásszabadsághoz való jogot.
- [2] 1.1. Az indítványozókat a Tiszaújvárosi Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság) bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rágalmazás vétségében és ezért őket próbára bocsátotta. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az alapügy sértettje (aki az indítványozókkal szemben jogi képviselője útján indította meg magánvádlóként a jelen ügy alapját képező eljárást) 1992. szeptember 1-jétől folyamatosan védőnőként dolgozik. Feladatait ún. vegyes védőnői körzetben látja el. 2014. november 29-én a HVG című országos hetilapban megjelent egy cikk „Gyermeküktől megfosztott anyák” felcímmel, „Nem a gólya viszi” főcímmel, valamint „Nehéz sorsú anyáktól veszik el újszülöttjeiteket, mondvacsinált indokokra hivatkozva – figyeltek fel a jogvédők a terjedő gyámügyi gyakorlatra” alcímmel. A cikket az egyik indítványozó írta, akit a HVG külsős munkatársként foglalkoztatott. A cikk megírásában a Kesznyétennel kapcsolatos rész tekintetében segítségül volt számára a másik indítványozó, aki ebben az időszakban a Társaság a Szabadságjogokért (a továbbiakban: TASZ) javára megbízási jogviszony keretében dolgozott. A cikk a Kesznyétenen működő helyi gyámhivatalt többször is említette, e körben pedig a sértett személyére és munkakörére is egyértelműen utalt, azzal kapcsolatban pedig az alábbi állításokat tette: „Az eset nem példátlan. Hasonlók sorozatban történnek meg hátrányos helyzetű borsodi településeken, ahol a mélyszegénységben élő roma nők ki vannak téve a gyámügyi hivatal fenyegetésének, és rettegve várják a szülést, mert attól tartanak, hogy gyermeküket nem vihetik haza a kórházból [...]. A gyermekek ruházata nem az évszaknak megfelelő; a nagyobb viszi óvodába a kisebbeket – ilyesmiből a szülői elhanyagolásra következtetnek egyes védőnők [...]. Elég egy ellenséges védőnő jelzése, és annak nyomán a gyámügy határozata ahhoz, hogy egy kismama a szülés után azzal szembesüljön a kórházban, hogy nem viheti haza a kisbabáját – mondja a TASZ jogvédő szervezet munkatársa Simon Mihály, hozzátéve: „A Tiszaújvár melletti Kesznyéten roma közössége retteg a helyi védőnőtől, mert javaslatára, és a Tiszaújvárosi Járási Gyámhivatal határozata értelmében több esetben nem vihetta haza a kismama a babát a kórházból. A településen érezhetően nő a feszültség, aminek következtében előfordult, hogy a védőnőt megverték.”

- [3] A sértett 2014. december 11-én szerzett tudomást az újságcikkről, amely miatt 2014. december 29-én rágalma-
zás vétsége miatt magánindítványt terjesztett elő. Az eljárás során a TASZ munkatársaként dolgozó indítványo-
zó akként nyilatkozott, hogy a sérelmezett újságcikk Kesznyétennel kapcsolatos információit ő nyilatkozta, és
azt az újságcikket író – másik indítványozó – HVG-s munkatárs (aki az eljárásban nem tett vallomást) tartalmi
változtatás nélkül közölte. Egyúttal azonban azt is kiemelte, hogy a sértettel összefüggő tényállításról az érintett
szülőktől értesült, és a sértettől alkotott véleményét jelentős iratanyag áttanulmányozása után állította fel.
A sértett az eljárás során tételesen cáfolta az újságcikk állításait, és arról nyilatkozott, hogy őt az újságcikket író
indítványozó egyszer sem kereste meg, és sem az önkormányzatnál sem a helyi gyámhivatalnál nem érdeklő-
dött a leközölt információk hitelessége iránt. Emellett részletesen ismertette a helyi gyámhivatal kapcsolódó
gyakorlatát, kiemelve, hogy neki személyében nincs jogköre gyermeket kiemelni a családjából. Kifogásolta,
hogy a cikk hangulatkeltő, személye ellen negatív hangvételi, és számos ponton valótlan (mivel pl. nem verték
meg, és nem is rettegnek tőle a településen).
- [4] A sértett vallomását erősítette egy helyi házi orvos is, aki szerint a sértett szakmai és emberi kvalitásai kiválóak,
és az újságcikk állításai mind valótlanok. A járásbíróóság figyelembe vette két olyan tanú vallomását is, akik
az újságcikk által említett társadalmi rétegből valók, és akik kiemelték a sértett kapcsán, hogy ő a településen
köztisztelőnek örvend és munkáját nagy megbecsülés övezi. A bíróság a fentiek mellett figyelembe vette azon-
ban azt is, hogy egy másik, az adott társadalmi rétegből származó tanú szerint a sértett magatartása önkényes
volt, és miatta vették el tőle gyermekét (vele kapcsolatban azonban a járásbíróóság rögzítette, hogy a tanú idő-
sebb gyermekei kapcsán kötelezettségét már többször is megszegte – amelyet a Kúria felülvizsgálati határozata
is megerősített –, így például gyermekeit a kötelező oltásokra, szűrővizsgálatokra sem vitte el). Egy másik tanú
szerint pedig a sértett védőnői szolgálata alatt megnövekedtek a családból kiemelések a településen, és több
személy elmondása szerint is félnek tőle a kismamák.
- [5] A járásbíróóság a fentiek alapján megállapította, hogy az újságcikknek azon állítása, miszerint a kesznyéni
roma közösség retteg a helyi védőnőtől, mert javaslatára több kismama se vihette haza a babáját a kórházból,
valamint azon kijelentés miszerint a településen nő a feszültség és emiatt megverték a sértettet, egyértelműen
tényállításoknak tekinthetőek, amelyek valótlanúsága az eljárás során lefolytatott valóság bizonyítása során is
kiderült. Ezen tényállítások pedig – a járásbíróóság szerint – külön-külön is alkalmasak voltak arra, hogy azok
alapján a sértettel szemben szakmai, fegyelmi felelősségre vonás induljon, mindemellett pedig megkérdőjelez-
ték illetve megsértették a sértett társadalmi megbecsülését.
- [6] A járásbíróóság a továbbiakban foglalkozott a kijelentéseknek a szólásszabadsággal összefüggő jellegével is.
E körben a járásbíróóság megállapította, hogy a szólásszabadság különös védelmet követel akkor, amikor a köz-
ügyeket és a közhatalom gyakorlását, valamint a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben részvevő személyek
tevékenységét érinti. Emiatt ilyen személyeket tevékenységüket illetően fokozott tűrés kötelezettség terheli.
A járásbíróóság szerint ugyan kétségtelen, hogy a sértett védőnőként közfeladatot lát el, ugyanakkor az elsőfokú
bíróóság szerint az újságcikkben megnevezett tevékenység azzal nem volt összefüggésbe hozható. A járásbíró-
ság szerint az újságcikk kijelentései közül kizárólag az „ellenséges védőnő” kifejezés élvezhetné a szólássza-
badság alkotmányos oltalmát, amennyiben az nem abban a szöveggörnyezetben hangzott volna el, ahogyan
az az újságcikkben megjelent. Jelen ügyben azonban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az érintett cikk
kifejezetten meghamisította a tényeket, amely azonban semmiképpen nem állhat alkotmányos védelem alatt.
- [7] 1.2. Az első fokú ítélettel szemben az indítványozók fellebbezéssel fordultak a Miskolci Törvényszékhez (a to-
vábbiakban: törvényszék), amely ítéletében a járásbíróóság döntését helybenhagyta. Az indítványozók fellebbe-
zésükben többek között arra hivatkoztak, hogy adatok támasztják alá, hogy egyes családok azért költöznek el
Kesznyétenről, hogy kikerüljenek a sértett védőnői illetékessége alól. Úgy vélik, hogy egy újságcikkben meg-
lehet fogalmazni egy védőnő tevékenységével kapcsolatban kritikákat, és ezzel kapcsolatban le lehet írni azt is,
hogy az emberekben félelem van, ahogyan azt is, hogy a családok a védőnő tevékenységét ellenségesnek tart-
ják, ezek ugyanis értékítéletnek minősülnek, amely pedig élvezzi a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmát
(ráadásul úgy véli, hogy a cikkben tett állítások, az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben valójában igazolást
nyertek). A fentiek mellett azt is kiemelték az indítványozók, hogy a cikk valójában egy rendszerszintű problé-
mára világított rá, és annak célja nem a sértett becsúszása volt.
- [8] A törvényszék ítéletének indokolásában megállapította, hogy a járásbíróóság az eljárási szabályok betartásával
folytatta le a bizonyítási eljárást, a tényállást teljeskörűen tisztázta, okszerű következtetéseket vont le, valamint
pontosan tisztázta, hogy mely bizonyítékokat értékelt és melyek nem, és így indokolási kötelezettségének is

eleget tett. Ennek alapján a törvényszék rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a cikkben megfogalmazottakat tényállításnak [idézve az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatát kiemelte ugyanis a törvényszék, hogy amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor azt már tényállításnak kell tekinteni], amelyekkel szemben azonban – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – a véleménynyilvánítás szabadsága nem feltétlen módon érvényesül – hiszen a valótlan tények állítására az nem terjed ki. A törvényszék ítéletében azt is hangsúlyozta, hogy a médiaszabályozás alapján egy sajtóorgánumnak a feladata a pontos és hiteles tájékoztatás, amelybe az is beletartozik, hogy a pro és kontra érvek is összegyűjtésre és bemutatásra kerülnek. Az újságírói etikai kódex alapján pedig egy újságírónak tiszteltetben kell tartania mások emberi méltóságát, és így nem állíthat valótlanosságokat, nem használhat mások jóhírnevét sértő kifejezéseket. A törvényszék a fentiek mellett azt is figyelembe vette, hogy a vonatkozó gyermekvédelmi szabályok alapján a védőnőnek kötelessége jeleznie a gyermeket veszélyeztető cselekményeket és helyzeteket, ezeket nem hallgathatja el. A jelzés azonban nem jelenti automatikusan a gyermek elvételt. Ez alapján az is megállapítható, hogy a sértett csak a jogszabályi kötelezettségének tett eleget. Mindezek alapján a törvényszék megállapította, hogy a cikket író indítványozó megsértette az újságírói etikai kódex szabályait, mivel az állításainak valóságtartalmáról nem győződött meg, és a hiteles tájékoztatásra sem törekedett.

- [9] 1.3. A jogerős ítéletablai ítélettel szemben az indítványozók felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő a Kúriához. A Kúria végzésében a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.
- [10] A felülvizsgálati kérelmükben az indítványozók arra hivatkoztak, hogy az újságcikkben nem tényállításokat közöltek, hanem csak a véleményüket, értékítéletüket fejezték ki. Ezt pedig védi a véleménynyilvánítás szabadsága, mivel a közéleti viták szabad folyásához járul hozzá. Az újságcikkben egy rendszerszintű problémára hívták fel a közvélemény figyelmét, ehhez képest a járásbíró és a törvényszék elmulasztotta az arányossági vizsgálatot.
- [11] A Kúria végzésének indokolásában kiemelte, hogy álláspontja szerint is tényállításnak minősültek a kijelentések, azok minősítését az első- és másodfokú bíróság helyesen végezte el, hiszen ha egy állítás igazságtartalma akárcsak részben is ellenőrizhető, akkor tényállításról van szó. A Kúria azt is kiemelte, hogy a megfogalmazott állítások alkalmasak voltak a sértett becsületének a csorbítására, mivel a lefolytatott valóságbizonyítási eljárás alapján a kijelentések nem bizonyultak valósak. A fentiek alapján azonban egyértelműen kijelenthető, hogy az indítványozók állításai nem álltak a véleménynyilvánítás oltalma alatt – amelyet az Alkotmánybíróság gyakorlata is alátámaszt.
- [12] 1.4. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban kérték a Kúria végzésének (és az első valamint másodfokú bírósági döntések) megsemmisítését, mivel az álláspontjuk szerint az sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt szólásszabadsághoz való jogukat.
- [13] Az indítványozók szerint az eljáró bíróságok nem ismerték fel az előttük lévő alapjogi konfliktust (a véleménynyilvánítás szabadsága és az emberi méltósághoz való jog relációjában), és így nem értékelték azt sem, hogy a sértett közfeladatot ellátó személynek minősül, így az ő tevékenységével összefüggésben tett kijelentések jóval szélesebb alkotmányjogi védelmet élveznek. E nélkül ugyanis nem tud érvényesülni a polgárok széleskörű tájékoztatásának demokratikus követelménye. Alapvető problémának tartják tehát, hogy a bíróságok nem ismerték fel a feloldandó alapjogi kollíziót, és nem adtak választ arra, hogy egy politikai közszereplőnek nem minősülő, de közfeladatot ellátó személy esetében meddig terjed a véleménynyilvánítás szabadságának határa. Az eljáró bíróságok e körben arra sem adtak választ, hogy az indítványozók büntetőjogi szankcionálása arányban áll-e a sértett jóhírnevének védelméhez való jog biztosításának céljával. Azzal sem foglalkoztak az eljáró bíróságok, hogy a cikkben elhangzó állítások közügyben történő állításnak minősülnek-e, ugyanis ebben az esetben a túlzó, provokatív vélemények túrésére is köteles lett volna a sértett. Úgy vélik, hogy Kesznyéten település helyzete, és az ott felmerülő – cikkben részletezett – probléma közérdeklődésre tart számot, és így megvitatható közügynek minősül. A cikk állításainak mechanikus tényállításként kezelése is aggályosnak tekinthető, az indítványozók szerint ugyanis az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata szerint közügyekben a politikai véleménynyilvánítás körébe vonható az ezzel összefüggő tényállítás is. Problémásnak tartják azt is, hogy az eljáró bíróságok nem megfelelően ítélték meg a közfeladatot ellátó sértett státuszát sem, ő ugyanis ez alapján – az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint is – fokozottabb tűrésre köteles a tevékenységével kapcsolatos kritikákkal szemben.

[14] Összességében úgy vélik, hogy az eljáró bíróságok nem végezték el megfelelő módon az alapjogi mérlegelést, nem ismerték fel az előttük álló alapvető alkotmányjogi kérdést, nem minősítették megfelelően a sértett státuszát, és emiatt nem jól húzták meg az őt ért bírálatok, kritikák tűrési határát. Az általuk megfogalmazott állítások ugyanis ezen határon belül maradtak, és így a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos oltalma alatt álltak.

II.

[15] Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

III.

[16] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a tekintetében megfelel az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.

[17] 1.1. Az alkotmányjogi panasz határidőben a bíróságra érkezett. A panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az indítványozók jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozók megjelölték továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolták, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozók kifejezett kérelmet fogalmaztak meg a bírói döntések megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[18] 1.2. Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[19] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás terheltjei nyújtották be az ügyüket érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

[20] 1.3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[21] E tekintetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinthető, hogy az eljáró bíróságok figyelembe vették-e az ügy eldöntése során az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdéséből fakadó szempontokat, megfelelően értékelték-e a sértett státuszát, és az indítványozók részéről róla megfogalmazottakkal szembeni tűrési kötelezettségét.

[22] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában érdemben bírálta el.

IV.

[23] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[24] 1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság

az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]} Az Alkotmánybíróság nem vonhatja el azonban az ítélkező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányossági szempontjainak a megtartását vizsgálhatja felül.

- [25] 2. A fentiek figyelembevételével az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével összefüggő korábbi gyakorlatát, és abból jelen ügyre nézve az alábbiak kiemelését tartotta fontosnak.
- [26] 2.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlata egységes abban, hogy a közéleti közlésekhez (amikor a megosztott információ, felszólalás vagy egyéb közlés a közülethez kapcsolódik) fokozottabb alaptörvényi védelem kapcsolódik. E körben a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy „a szólásszabadság különleges védelmet követel akkor, amikor [közügyeket és a közhatalom gyakorlását,] a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [17]}. Ugyanez a határozat azt is kimondta, hogy „[a] közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. A közéleti véleménynyilvánításra vonatkozó alkotmányos szempontok eszerint egyfelől tágabb körben lehetnek irányadók, mint a közhatalom gyakorlóit vagy a hivatásszerűen közszereplést vállalókat érintő vélemények köre, másfelől viszont nem állítható, hogy a közéleti szereplőket érintő bármely – köztük a közügyekkel semmilyen kapcsolatban nem álló – közlést e szempontok szerint kell megítélni.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [47]} Szintén ezen határozatában emelte ki az Alkotmánybíróság azt is, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága „nemcsak az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, hanem egyúttal a demokratikus közvélemény és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is. A demokratikus kormányzás és a politikai közélet ugyanis feltételezi a különféle vélemények akadálymentes közlésének, közölhetőségének és ütköztetésének szabadságát. A szólás-, és sajtószabadság pedig a polgárok önkormányzását és a demokratikus párbeszédben való részvételét elősegítve garantálja a demokratikus közélet fejlődését.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [20]–[24]}
- [27] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összhangban, korábban már több alkalommal is vizsgálta, hogy miképp oldható fel a szólásszabadság és valamely közhatalmat gyakorló személy becsülete, jó hírneve közti kollízió. Jelen ügy vonatkozásában ennek ismertetését annak ellenére szükségesnek tartja az Alkotmánybíróság, hogy az alapügy sértettje nem gyakorol(t) közhatalmat, jelzései alapján azonban a közhatalmat gyakorló gyámhivatal eljárhat, így a védőnő mint közfeladatot ellátó személy tekintetében irányadó az Alkotmánybíróság lenti gyakorlata.
- [28] A 3329/2017. (XII. 8.) AB határozat a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatra támaszkodva alakította ki azt a tesztet, amelynek első lépéseként azt kell vizsgálni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Második lépésként a bíróságoknak azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e: a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. Végül vizsgálni kell, hogy a korlátozás nem lépte-e túl a véleménynyilvánítás határát: „a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása” {3329/2017. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [30]–[32]}. Ezen teszt alapján pedig esetről esetre lehet megállapítani, hogy a véleménynyilvánítási szabadságot vagy az érintett jó hírnevét, becsületét kell-e előtérbe helyezni.
- [29] 2.2. A fentiek tükrében elsőik között fontos tehát eldönteni, hogy egy vitatott állítás tényállításnak, vagy értékítéletnek minősül-e. E körben az Alkotmánybíróság a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában kifejtette, hogy a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem

igazolható. Az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Így a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valóban bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körülmények sem mulasztotta el. Az ilyen becsületsértésre alkalmas tényállítások a rágalmozás bűncselekményének törvényi tényállási elemei közé illeszkednek, így büntetendők. Az értékítéletek és a tényállítások közötti különbségtétel a közügyeket nem érintő vélemények minősítésekor is döntő jelentőségű. E minősítés határozza meg ugyanis az adott véleménnyel szemben megengedhető tolerancia határait. Míg az értékítéletet megjelenítő vélemények nagyobb toleranciát követelnek, addig a tényeket állító, avagy híresztelő kifejezések esetében fokozottabb gondosság követelhető meg. Az értékítéletek és a tényállítások eltérő megítélése tehát korrelál a közügyeket vitató és az egyéb ügyeket érintő szólások tekintetében {lásd: 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [40]–[41]}. E körben azonban azt is kiemelte az Alkotmánybíróság, hogy „a közügyek vitatását érintő véleménynyilvánítás szabadsága alóli kivételeket jelentő büntetőjogi törvényi tényállásokat megszorítóan szükséges értelmezni. Ellenkező esetben a közügyeket vitató szólás kriminalizálása az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált alapjog szabad érvényesülése ellen hatna. Mindebből következően a rágalmozás bűncselekményének törvényi tényállásában írt »tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ« fordulatait kizárólag az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményekkel összhangban lehet értelmezni.” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [42]}

- [30] 2.3. A fentiek mellett azt is szükséges hangsúlyozni, hogy nem csupán azok a közlések tartoznak az Alaptörvény IX. cikkének a védelmi körébe, amelyek a közügyek (valamilyen intézkedés, esemény) megvitatására vonatkoznak, hanem azok is, amelyek egy olyan személyt ítélnék meg, aki részt vesz a közügyek alakításában. Ezzel kapcsolatban a 7/2014. (III. 7.) AB határozat rámutatott, hogy „[a] közéleti szereplőkre vonatkozó beszéd mindazonáltal a politikai véleménynyilvánítás központi alkotóeleme. A közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. A társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában – jellemzően a sajtón keresztül – résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. A sajtónak pedig alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és – akár rendkívül éles hangú – kritikája.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [48]}
- [31] A 13/2014. (IV. 18.) AB határozat hangsúlyozta azt is, hogy a sajtó olyan fórumot kínál a szólás szabadságához és a közügyek szabad vitathatóságához, amely kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy a közvélemény és a politikusok számára ellenőrizhetővé válhassanak a közhatalmat gyakorlók, illetve a köztisztviselők. A polgárok kizárólag ilyen információk birtokában alkothatnak szabadon véleményt a közhatalmat gyakorlók teljesítményéről, munkájának hatékonyságáról és minőségéről. Az állami szervek ellenőrizhetősége pedig a polgárok demokratikus önkormányzásának lehetőségét biztosítja, így a polgároknak alapvető joguk van ahhoz, hogy a közügyeket érintő kérdésekről információhoz juthassanak. Mindezekből fakad, hogy az alkotmányos demokráciák a közügyekben való megszólalást fokozott védelemben részesítik. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően a közéleti véleménynyilvánítás lehetőségét annak tartalmára tekintet nélkül azért részesíti védelemben, hogy a politikai közösség valamennyi tagjának esélye és joga lehessen a közügyeket érintő kérdések szabad vitatásához. E politikai diskurzusok és közéleti viták elválaszthatatlan részét alkotja a közügyek alakításában résztvevő személyek nyilvános bírálata is. A közügyek szabad vitatása így szükségszerűen együtt jár a közügyek formálóinak, vagyis a közszereplők ebbéli tevékenységének adott esetben akár éles hangú vagy túlzó kritikájával, illetve nézeteik hitelességének megkérdőjelezésével, szabad cáfolatával és bírálatával. A közéleti párbeszédhez és a közügyek vitatásához ugyanis szorososan hozzátartozik, hogy a közszereplők nyilatkozatai és tettei a nyilvánosság előtt mérettetnek meg. A demokratikus társadalmakban a közhatalom és a köztisztviselők ellenőrzésének és ellenőrizhetőségének garanciája feloleli a közszereplők bírálatának szabadságát is. Ennek érvényesüléséhez pedig nélkülözhetetlen követelmény, hogy a polgárok különféle retorziók és hátrányos következményektől való félelem nélkül vehessenek részt a közéleti vitákban. E megfontolás alapja, hogy a közügyeket érintő véleménynyilvánítás középpontjában elsősorban a politikai közösség demokratikus működése és nem a szólással, bírálattal érintett közszereplő személye áll {lásd: 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [25]–[26]}.

- [32] 3. A fenti alkotmánybíróvási gyakorlat alapján jelen ügy vonatkozásában az alábbiak állapíthatók meg.
- [33] 3.1. A sértett által kifogásolt HVG cikk témája egyértelműen közéleti vita tárgyát képezte, hiszen egy, az érintett térségben fokozottan megjelenő problémát járt körbe, arról adott tájékoztatást. A közéleti viták és a közügyek szabad vitathatósága keretében pedig az is egyértelműen rögzíthető, hogy a sajtónak az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdéséből is fakadó joga és kötelessége, hogy a közérdeklődésre számot tartó témákról megfelelően és hitelesen tájékoztasson.
- [34] Emellett az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló cikkben nem pusztán egy közéleti (vagy az érintett családok származására tekintettel kisebbségi) vitáról volt szó, hanem e mögött – a szólásszabadsághoz való jog mellett – egy másik alapjog és annak érvényesülése, érvényesíthetősége is állt: a szülők és a család jogai. Az indítványozó újságíró, és az indítványozó jogvédő tehát egy olyan kérdésben szólalt meg, amely mögött egy védendő alapjog áll.
- [35] Így jelen ügyben egyértelműen megállapítható, hogy a HVG munkatársaként dolgozó indítványozónak az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéséből fakadóan nemcsak alkotmányosan védett joga volt ahhoz, hogy a témáról cikket írjon, hanem kiemelkedően fontos társadalmi érdek fűződött ahhoz is, hogy azt a nagy nyilvánosság előtt megjelentesse. Ezeket pedig az eljáró bíróságok sem vitatták.
- [36] 3.2. A következő alkotmánybíróvási gyakorlat alapján azt is rögzíteni lehet, hogy egy közfeladatot ellátó személynek (mint a védőnő) a tevékenységével szemben megfogalmazott kritikát, értékkéítéletet (összességében vélemény) főszabály szerint tűrnie kell, még akkor is, ha az élesebb, túlzó hangvételű. Ez a tűrés kötelezettség [amellett, hogy annak korlátja a vélemények esetében – az alkotmánybíróvási gyakorlat alapján – az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése is] azonban csak az értékkéítéletet tartalmazó véleményekkel szemben és a valósnak bizonyuló tényállításokkal szemben áll fenn. Az Alkotmánybíróság fentiekben részletezett gyakorlata alapján viszont az olyan tényállításokkal szemben, amelyek igazságtartalma nem igazolható, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében deklarált véleménynyilvánítás szabadsága nem véd – kivéve, ha a valótlán tényt állító személy nem tudott a tény hamisságáról és e körben a kellő körültekintést sem mulasztotta el.
- [37] 3.3. Az eljáró bíróságok az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a HVG-ben megjelent cikknek a sértetthez vonatkozó állításait tényállításnak minősítették, és így nem az értékkéítéletet tartalmazó véleményekre irányadó alkotmányos szempontok szerint bírálták el, hanem azt valóságbizonyítás alá vetették. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az alábbiakat hangsúlyozza: az indítványozóknak a HVG cikkében megfogalmazott állításai, egyfelől egy állításuk szerint megvalósult cselekményre (miszerint a településen tapasztalható feszültségek miatt a védőnőt megverték), másfelől pedig egy tényhelyzetre (félnek tőle a kismamák a településen) utaltak. Ezekkel kapcsolatban egyértelműen megállapítható, hogy azok nem egy tényből levont következtetést, és nem is egy értékkéítéletet tartalmazó véleményt közöltek, hanem egy általuk valósnak gondolt eseményt illetve helyzetet mutattak be. A cikk szövegkörnyezetéből ráadásul az olvasók nem arra következtethettek, hogy ezek az állítások csak szóbeszéd, vagy csak egyes személyek által állított történések, hanem kifejezetten arra, hogy ezek hűen tükrözik a valóságot. Ezek alapján helyesen jutottak arra a következtetésre az eljáró bíróságok, hogy az indítványozók állításai tényállítások voltak.
- [38] Fontos hangsúlyozni továbbá azt is, hogy a járásbíróvási ítéletében kiemelte, hogy az „ellenséges védőnő” kifejezés használata minősülhet véleménynek, annak részletes alkotmányossági vizsgálatát azonban már nem folytatta le. Ennek azonban jelen ügy szempontjából nem volt relevanciája, mivel a tényállításnak minősített fenti két állítás okán irreleváns, hogy az „ellenséges védőnő” kifejezés a véleménynyilvánítás szabadságának oltalma alatt áll-e vagy sem. Így bár – a helytálló járásbíróvási minősítése ellenére – annak alkotmányos vizsgálatát az eljáró bíróságok valóban elmulasztották, az az ügy elbírálását összességében nem befolyásolta.
- [39] 3.4. Jelen ügyben tehát az eljáró bíróságok az alkotmányossági szempontokat figyelembe vették: rögzítették ugyanis, hogy a cikk témája közéleti vita tárgyát képezte, ahogyan azt is, hogy a védőnő közfeladatot ellátó személy, e körben megfelelő módon minősítették a vita tárgyát képező (tény)állításokat is, amelyekkel szemben lefolytatták a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény alapján előírt valóságbizonyítási eljárást is, és amely eredményeképpen, az alkotmánybíróvási gyakorlatot és az alkotmányossági szempontokat figyelembe véve ítélték meg az indítványozók állításait.

- [40] Ezek alapján megállapítható, hogy a Kúria (és a járásbíróság valamint a törvényszék) döntésével nem sértette meg az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített jogát.
- [41] 4. Mindezek figyelembe vételével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria végzése nem sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését, így az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1235/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3358/2019. (XII. 16.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 39. § (7) bekezdésének második mondata, 63. § (2) bekezdés g) pontja, valamint (2a)–(2b) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, továbbá a Kúria Mfv.II.10.064/2018/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 39. § (7) bekezdésének második mondata, 63. § (2) bekezdés g) pontja, valamint (2a)–(2b) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az Abtv. 27. § alapján pedig az indítványozó a Kúria Mfv. II.10.064/2018/7. számú ítéletével szemben fordult az Alkotmánybírósághoz, és kérte a kúriai ítéletnek a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.63/2017/11. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal történő megsemmisítését.
- [2] Az eljáró bíróság által megállapított tényállás szerint a kormánytisztviselő státuszú, koordinációs gépjárművezető vizsgabiztos indítványozó 1993-tól fennálló jogviszonyát munkáltatója a Kttv. 63. § (2) bekezdés g) pontjára és (2b) bekezdésére, 23. § (1) és (3) bekezdésére, 25. § (1) és (2) bekezdésére, valamint 39. § (1) és (7) bekezdésére utalással foglalkoztatást kizáró „semmisségi okra” hivatkozva azonnali hatállyal megszüntette. A jogviszony megszüntetésére azt követően került sor, hogy a rendőrhatalóság hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntetnének megalapozott gyanúja miatt gyanúsítottként kihallgatta az indítványozót, amiről az indítványozó tájékoztatta a munkáltatót. Az indítványozó a felmentéssel szemben panasszal fordult a Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz, de panaszát a JHÁT-PDF/1403/9/2016. számú határozattal elutasították. Az indítványozó e határozat felülvizsgálata iránt pert indított a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál arra hivatkozással, hogy a Döntőbizottság a tényleges felmentési ok vizsgálata nélkül jutott annak a megállapítására, hogy a felmentés jogszerű volt. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.MF.21.059/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helyben hagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [3] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában elsődlegesen a Kttv. érintett rendelkezéseit kifogásolta. Állítása szerint a jogalkotó a Kttv. 2015-ös módosítása révén a már érvényesen létrejött jogviszonyok vonatkozásában utólagos jogalkotással állapított meg egy új hátrányos jogkövetkezményt, megsértve így a visszaható hatályú jogalkotás és az önkényesség tilalmát, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményét. Az indítványozó továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében garantált ártatlanság védelméhez fűződő jogába ütközőnek tartotta azt, hogy a Kttv. támadott szabályai értelmében „az érvényesen létrejött jogviszony érvénytelenség vagy más jogcímen történő, azonnali hatályú, automatikus megszüntetése pusztán a büntetőeljárás megindulása tényénél fogva” kötelező. Ez szerinte sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését, a foglalkozás szabad megválasztásához való jogát is, mert a „közhivataltól (közszolgálatától) így automatikusan elzárásra kerül, anélkül, hogy bárki vizsgálná, magatartása okot adott-e erre”. Sérti továbbá az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magánszférához való jogát is, mert az indítványozó szerint „reputációja, jó hírneve, ekként magánszférája aránytalanul sérül”, ha a foglalkoztatási jogviszonyát – tényleges magatartásának

értékelése nélkül – megszüntetik, mely egyúttal azt a látszatot keltheti, hogy a terhére rótt cselekményt valóban, bizonyítottan elkövette.

- [4] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt jogával is ellentétesnek vélte a támadott szabályozást. Szerinte a bírósághoz fordulás jogát sérti, ha a kormánytisztviselői jogviszonyának megszüntetése kapcsán a Kttv.-ből következő automatizmus miatt a bíróság munkajogilag nem értékelheti a megszüntetésre okot adó munkavállalói magatartást. Hasonló okokból a jogorvoslathoz való jogának sérelmére is hivatkozott. Mindezen túlmenően az indítványozó a Kttv. kifogásolt rendelkezései kapcsán állította, hogy az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdését is sértik. Azzal érvelt, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye is biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot és a bírósághoz fordulás jogát, a jogbiztonság követelményét, az ártatlanság vélelmét, a magánszféra védelmét, valamint a foglalkozás szabad megválasztásához való jogot, és ezeket az Egyezménybe foglalt jogokat is sérti a támadott szabályozás.
- [5] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában támadta a Kúriának a jogerős ítéletet hatályában fenntartó döntését. Azzal érvelt, hogy a bírói jogértelmezés a jogkövető magatartástól való tartózkodásra ösztönzi a munkavállalót: úgy vélte, hogy a Kttv. 83/A. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettség munkavállalói teljesítése esetén a bírói jogértelmezés folytán kedvezőtlenebb helyzetbe kerül, mivel így a számára garanciákat nyújtó méltatlansági vagy fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül kell megszüntetni a jogviszonyát. Az indítványozó állította ezért, hogy a bírói döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében garantált ártatlanság vélelméhez fűződő, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát sérti. Ellentétes továbbá az Alaptörvény 28. cikkével is, ami a jogszabályok értelmezésére vonatkozóan kötelezettséget ír elő a bíróságok számára. Aggályosnak tartotta továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joga szempontjából azt, hogy a kúriai ítéletben foglalt jogértelmezésre nem volt lehetősége reagálni, és így nem vitathatta azt, hogy az érvénytelenség következményének kiterjesztése az egyébként érvényesen létrejött jogviszonyok és megállapodások körére milyen következménnyel jár.

II.

- [6] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.”

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.”

„XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírói, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[7] 2. A Kttv. érintett rendelkezései:

„39. § (7) Az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételek alól – a 41. § (1) bekezdés a) pontja kivételével – felmentés nem adható. A kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek.”

„63. § (2) A kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha

[...]

g) a foglalkoztatást kizáró ok jut a munkáltató tudomására;

[...]

(2a) A (2) bekezdés g) pontja alapján az államigazgatási szerv a kormányzati szolgálati jogviszonyt – a (2b) bekezdésben foglalt kivétellel – azonnali hatállyal megszünteti.

(2b) A (2) bekezdés g) pontja alapján az államigazgatási szerv a kormányzati szolgálati jogviszonyt a 25. § (1) bekezdése alapján azonnali hatállyal megszünteti és az érvénytelenség jogkövetkezményeit alkalmazza,

a) ha a kormánytisztviselő a 42. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása menthető okból történt, vagy

b) ha a foglalkoztatást kizáró és a 42. § (1)–(3) bekezdése alapján vizsgálendő követelményeknek való megfelelést a kormánytisztviselő a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvánnyal nem tudja igazolni vagy a foglalkoztatást kizáró ok egyéb módon a munkáltatói jogkör gyakorlójának a tudomására jut.”

III.

[8] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[9] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Kúria az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható döntése ellen fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria ítéletét 2019. március 11-én elektronikus úton vette át, alkotmányjogi panaszát 2019. május 9-én elektronikus úton nyújtotta be az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságon, az Alkotmánybírósághoz címezve. Az indítványozó magánszemély mint a támadott kúriai ítélettel lezárt per felperese érintettnek minősül. A kérelem megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésébe foglalt feltételeknek, tartalmazza ugyanis: a) azt a törvényi rendelkezést, ami megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, illetve ami az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés, illetve 27. §]; b) az eljárás megindításának indokát (a munkáltató a Kttv. érintett rendelkezései alapján az indítványozó kormánytisztviselői jogviszonyát foglalkoztatást kizáró „semmisségi okra” tekintettel megszüntette, és az eljáró bíróság szerint a jogviszony megszüntetése jogszerűnek minősült); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [Kttv. 39. § (7) bekezdésének második mondata, valamint 63. § (2) bekezdés g) pontja, illetve (2a)–(2b) bekezdése]; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés; XXVIII. cikk (2) bekezdés; XII. cikk (1) bekezdés; VI. cikk (1) bekezdés; XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései; Q) cikk (2) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályok, illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat.

[10] Az előadó alkotmánybíró az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjesztett a testület elé.

IV.

[11] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[12] 1. Az Alkotmánybíróság az indítványnak megfelelően először az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszt vizsgálta.

- [13] 1.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát mindenekelőtt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással terjesztette elő. Azt állította, hogy a Kttv. támadott rendelkezéseinek beiktatásával a törvényhozó 2015-től a már érvényesen létrejött jogviszonyok vonatkozásában utólagos jogalkotással állapított meg új hátrányos jogkövetkezményt, megsértve így a visszaható hatályú jogalkotás és az önkényesség tilalmát, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményét.
- [14] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta azt a korábbi értelmezését, mely szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése önmagában nem alapvető jogot tartalmaz, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás tilalma és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [15] Az Alkotmánybíróság áttekintette a visszaható hatály tilalmára vonatkozó, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén alapuló gyakorlatát, amelyből az adott esettel összefüggésben az alábbiakra tartotta szükségesnek rámutatni.
- [16] A jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – többek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak tényleges lehetőségük legyen arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében pedig a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek [lásd pl.: 3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]]. Az Alkotmánybíróság többször kifejtett álláspontja szerint valamely új szabályozás kiterjedhet a múltban keletkezett jogviszonyokra is, azonban e jogviszonyokból származó jogokat-kötelezettségeket csak a hatálybalépés utáni időtől érintheti, ezt akár súlyosbító értelemben is [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [106]; 3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]–[60]]. Nincs akadály annak, hogy a jogalkotó a múltban keletkezett jogviszonyokból származó jogokat és kötelezettségeket szabályozzon, amennyiben az új szabályozás ezeket a jogokat és kötelezettségeket hátrányosan csak a hatálybalépés utáni időtől fogva érintheti, hiszen a visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem értelmezhető akként, hogy a fennálló tartós, határozatlan időtartamú jogviszonyok a jövőre nézve semmilyen esetben sem alakíthatóak át, vagy változtathatók meg [3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [11]–[12]].
- [17] A Kttv.-nek az indítványozó által támadott 63. § (2) bekezdés g) pontjával, 63. § (2a)-(2b) bekezdésével, valamint 39. § (7) bekezdésének második mondatával kapcsolatban megállapítható, hogy azokat – a 2015. március 31-én elfogadott és 2015. április 7-én kihirdetett – az egyes jogállási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi XXXII. törvény iktatta be 2015. április 15-i hatállyal. Ezek a 2015. április 15-től hatályos rendelkezések részben a kormánytisztviselők alkalmazási feltételeit szigorították, részben pedig a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének újabb indokát állapították meg. A Kttv.-nek ezeket a szolgálati jogviszonyra nézve szigorúbb rendelkezéseit hatályba lépésüket követően alkalmazták az indítványozóval szemben: az indítványozó 2016. szeptember 7-i kihallgatásával összefüggésben a munkáltató 2016. szeptember 23-án – 2016. szeptember 26. napjával – szüntette meg a jogviszonyát. A Kttv. támadott rendelkezései tehát hatálybalépésük után egy év elteltével érintették hátrányosan az indítványozó fennálló tartós, határozatlan időtartamú jogviszonyát. A jelen indítvány alapján így nem állapítható meg, hogy a Kttv. támadott rendelkezései az indítványozót sértő módon a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába, s ekként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütköznek.
- [18] 1.2. Az indítvány alapján az Alkotmánybíróság vizsgálta továbbá azt, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében garantált ártatlanság vélelméhez fűződő jog sérelmét eredményezik-e a Kttv. támadott szabályai, amelyek értelmében a törvényben felsorolt bűncselekmények miatt indult büntetőeljárás esetén az érvényesen létrejött kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetése kötelező.
- [19] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően több ügyben {elsőként a 3243/2014. (X. 3.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.), majd a 3313/2017. (XI. 30.) AB határozatban, illetve a 3106/2018. (IV. 9.) AB határozatban} értelmezte és alkalmazta az ártatlanság vélelmét. Az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság a korábbi gyakorlatát is felhasználva, összefoglalóan állapította meg a következőket: „Az ártatlanság vélelme az Alkotmánybíróság értelmezésében elsősorban azt szolgálja, hogy a büntető felelősség elbírálása során a döntésre jogosított elfogulatlan, pártatlan hozzáállást tanúsítson, továbbá a döntésre megalapozott bizonyítással, a prejudikáció tilalmának sérelme nélkül kerüljön sor. Ez egyben azt is garantálja, hogy az eljárás alá vont személy a felelősség megállapításával járó hátrányos jogkövetkezményeket ne szenvedje el a felelősségének megállapítása nélkül” (Indokolás [20]).

- [20] Az Abh1. is utalt rá, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában kiterjesztően értelmezte az ártatlanság védelmét abból a megfontolásból, hogy az a jogállam által védett élet- és jogviszonyok körében egyre több területen érvényesül. Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanakkor következetes abban a kérdésben, hogy az ártatlanság védelméből eredő jogvédelem korlátlanul nem terjeszthető ki. Az Abh1. az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát felidézve hangsúlyozta, hogy „[a]z ártatlanság védelme a felelősség kérdésében hozandó döntés folyamatán túl elsősorban azt a jogsérelmet hivatott megakadályozni, amelyet – törvénynek megfelelően lefolytatott eljárás során – megállapított felelősség hiányában alkalmazott és utóbb reparáció nélkül maradt joghátrányok okozhatnak”; az ártatlanság védelmének alkotmányos elvével való szoros összefüggés ugyanakkor esetenként vizsgálendő (Indokolás [22]).
- [21] Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben állást foglalt már arról, hogy a munkaviszonyhoz szükséges alapvető bizalom fenntartása nem várható el a munkáltatótól, ha az a bűncselekmény, ami miatt a munkavállalóval szemben büntetőeljárás indult, a munkaviszonyával, munkavégzésével áll összefüggésben; a nyilvánvalóan bekövetkezett munkáltatói bizalomvesztés megalapozza a jogviszony azonnali hatályú megszüntetését. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint: „Általánosságban megállapítható, hogy a bizalomvesztés sokkal szélesebb körben és más kontextusban érvényesül, mint a büntetőjogi felelősség kimondása, és a bizalomvesztés a felelősség megállapításával nincs is közvetlen összefüggésben, hiszen a bizalomvesztés nem a bűnösséghez kapcsolódó büntetőjogi fogalom. A bizalomvesztés nem a bűnösséget kimondó ítélet egyenes következménye, mint ahogy a bizalom helyreállása sem következik egy felmentő ítéletből.” (Indokolás [32])
- [22] A jelen esetben is vizsgálendő volt a fentiekből következően, hogy az ártatlanság védelmével szoros összefüggésben állnak-e a Kttv. érintett rendelkezései, amelyek kötelezővé teszik a szolgálati viszony azonnali hatályú megszüntetését, ha a kormánytisztviselő a Kttv. 39. §-ában felsorolt bűncselekmények miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll. Az Alkotmánybíróság a Kttv. érintett rendelkezései kapcsán is rámutat arra, hogy ha a munkaviszony fenntartásához szükséges alapvető bizalom a munkavállaló ellen indított büntetőeljárás miatt személyével szemben megrendül és emiatt a munkáltató megszünteti a jogviszonyát, akkor ez nem a büntetőjogi felelősséghez kapcsolódó jogkövetkezmény. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha törvény írja elő a munkaviszony megszüntetését súlyos, csak a munkáltató munkakörével összefüggésben elkövethető bűncselekmény, így különösen a vesztegetés büntette miatt az alapügyben indított büntetőeljárásra tekintettel. Miután az ilyen bűncselekmény nyilvánvalóan alkalmas a betöltött munkakör, s ezáltal a munkáltató tekintélyének a rombolására, az e bűncselekmény miatt indított büntetőeljárás szükség szerint kiváltja a munkaviszony fenntartásához szükséges alapvető bizalom megszűnését. A munkaviszony kötelező megszüntetésére vonatkozó érintett szabályozás ezért nem minősül olyanak, mint ami a büntetőjogi felelősség megállapításával járó hátrányos jogkövetkezményeket a büntetőjogi felelősség megállapítása nélkül alkalmaz, melyet az ártatlanság védelme hivatott kizárni. A jelen indítvány alapján így nem állapítható meg, hogy a Kttv. támadott rendelkezései az indítványozó ártatlanság védelméhez fűződő jogát sértik.
- [23] 1.3. Az indítványnak megfelelően az Alkotmánybíróság vizsgálta azt is, hogy a Kttv. támadott rendelkezései sértik-e az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magánszférához való jogát, különösen jó hírnevének tiszteletben tartásához való jogát. Az indítványozó szerint e joga sérül, ha az érintett rendelkezések a Kttv.-ben taxatív felsorolt bűncselekmények miatt megindított büntetőeljárás esetén mintegy automatikusan kötelezővé teszik a kormánytisztviselői jogviszonyának a megszüntetését (az indítványozó szerint azt a látszatot keltve, mintha a terhére rótt cselekményt valóban, bizonyítottan elkövette volna, s így a büntetőjogi felelőssége fennállna). Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy a kormánytisztviselői jogviszonyának ezen állítólagos automatizmus útján történő megszüntetése miatt munkavállalói magatartásának munkajogi értékelése, s így számára az érdemi jogorvoslat lehetősége is kizárt, ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt jogaiba ütközőnek is vélte a támadott szabályozást. Sérti szerinte az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését, a foglalkozás szabad megválasztásához való jogát is, hogy a „közhivataltól (közszolgálatától) így automatikusan elzárásra kerül, anélkül, hogy bárki vizsgálná, magatartása okot adott-e erre”.
- [24] A fentiekben az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a büntetőeljárás megindítása nyomán a munkaviszony megszüntetésére kötelező szabályozás nem a büntetőjogi felelősséghez kapcsolódó hátrányos jogkövetkezményt állapít meg. Nem helytálló tehát az az indítványozói feltételezés, hogy a Kttv. a büntetőjogi felelősséghez kapcsol automatikusan hátrányos jogkövetkezményt, amire az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében, XII. cikk (1) bekezdésében, illetve XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt jogainak sérelmét alapította. A téves feltevésre hivatkozva állított alapjog-sérelem – az indítványozó magánszférához való jogát,

tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve jogorvoslathoz való jogát, valamint foglalkozás szabad megválasztásához való jogát érintően – nem volt ezért megállapítható.

- [25] 1.4. Az indítványozó a Kttv. kifogásolt rendelkezései kapcsán az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének sérelmére is hivatkozott, mivel szerinte az Emberi Jogok Európai Egyezménye több cikkét – a tisztességes eljáráshoz való jogot és a bírósághoz fordulás jogát [6. cikk (1) bekezdés], a jogbiztonság követelményét [6. cikk (1) bekezdés], az ártatlanság védelmét [6. cikk (2) bekezdés], a magánszféra védelmét (8. cikk), valamint a foglalkozás szabad megválasztásához való jogot (8. cikk) – sérti a támadott szabályozás.
- [26] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítványi kérelemnek határozottnak kell lennie, s ennek érdekében indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítványozó az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésével összefüggésben az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló kérelmét megalapozó indokolást nem terjesztett elő, kizárólag felsorolta az Emberi Jogok Európai Egyezménye több, sérülni vélt cikkét. Az Alkotmánybíróság ezért – figyelemmel arra, hogy a határozottság követelményének minden támadott jogszabályi rendelkezés és az Alaptörvény minden felhívott rendelkezése vonatkozásában külön-külön kell teljesülnie – mellőzte e vonatkozásban az indítvány vizsgálatát.
- [27] 2. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panasz alapján a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálatát az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel végzi el. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy: „Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [28] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában támadta a Kúriának a jogerős ítéletet hatályában fenntartó döntését. Azzal érvelt, hogy a bírói jogértelmezés a jogkövető magatartástól való tartózkodásra ösztönzi a munkavállalót: úgy vélte, hogy a Kttv. 83/A. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettség munkavállalói teljesítése esetén kedvezőtlenebb helyzetbe kerül, mivel így a számára garanciákat nyújtó méltatlansági vagy fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül kell megszüntetni a jogviszonyát. Az indítványozó ezért állította, hogy a bírói döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében garantált ártatlanság védelméhez fűződő, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát sérti. Ellentétes továbbá az Alaptörvény 28. cikkével is, ami a jogszabályok értelmezését érintően kötelezettséget ír elő a bíróságok számára.
- [29] Az indítvánnyal ellentétben nincs arról szó, hogy a bírói jogértelmezés tájékoztatási kötelezettségének megsértésére ösztönöznék a munkavállalót. A Kttv. 83/A. §-a kötelezi a kormánytisztviselőt arra, hogy a munkáltatóját tájékoztassa arról, ha vele szemben közbűri üldözendő büntett megalapozott gyanúját közölték. A kötelezett a munkáltatót erről a megalapozott gyanú közlését követő tizenöt napon belül köteles írásban tájékoztatni. Az alapügyben a bíróság, illetve a Kúria a Kttv. 83/A. §-át figyelembe véve járt el. Az indítványozó állításával szemben tehát nem állapítható meg, hogy a bíróság jogértelmezése törvényellenes, és a törvénysértés miatt az indítványozó által állított módon az Alaptörvénybe ütköző lenne.
- [30] 2.2. Sérelmezte továbbá az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joga szempontjából azt, hogy a kúriai ítéletben foglalt jogértelmezésre nem volt lehetősége reagálni, és nem vitathatta, hogy az érvénytelenség következményének kiterjesztése az egyébként érvényesen létrejött jogviszonyok és megállapodások körére milyen következménnyel jár.
- [31] Az indítványozó állításával szemben megállapítható ugyanakkor, hogy közvetlenül a Kttv. 63. § (2b) bekezdéséből, és nem a bírói jogértelmezésből következik az, hogy ha az államigazgatási szerv a Kttv. 63. § (2) bekezdés g) pontja alapján a kormányzati szolgálati jogviszonyt a 25. § (1) bekezdése szerint azonnali hatállyal megszünteti, akkor az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell alkalmaznia. Erre a kifejezett törvényi szabályozásra egyébként az ügyben eljáró bíróságok mindegyike utalt. Nem helytálló ezért az az indítványozói állítás, hogy a felmentése kapcsán az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazásából származó jogsérelme a bírói

jogértelmezéssel, illetve kizárólag a kúriai jogértelmezéssel állna összefüggésben, ami miatt a jogorvoslathoz való joga sérült volna. Ezért az indítványi kérelem ezen eleme alapján sem volt megállapítható a bírói jogértelmezéssel összefüggésben az Alaptörvény sérelme.

- [32] 3. Minderre figyelemmel az indítvány alapján a Kttv. támadott rendelkezéseinek, valamint a támadott bírói döntésnek az Alaptörvénybe ütközése nem volt megállapítható. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/892/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3359/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéletábla 11.Gpkf.43.397/2018/2. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.522/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Paragh Györgyi ügyvéd) útján 2019. július 15-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Fővárosi Ítéletábla 11.Gpkf.43.397/2018/2. számú végzése, valamint a Kúria Gfv.VII.30.522/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó alperesként vett részt egy vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti perben. A per alapjául szolgáló tényállás szerint az alperes vezető tisztségviselője volt egy olyan gazdasági társaságnak (a továbbiakban: T. Kft.), amely adósként felszámolás alá került, a felszámolás bejegyzése pedig 2017. március 1-jén került közzétételre a Céglőnyben. Az adóssal szembeni egyik hitelező egy bank volt, melynek követelését a felszámoló 481 215 Ft tőkeösszegben hitelezői igényként visszaigazolta. A bank később egy faktoring cégnek engedményezte követelését. Az eljárás alapjául szolgáló peres eljárást e faktoring cég indította felperesként az indítványozóval mint a felszámolás alá került gazdasági társaság vezető tisztségviselőjével, valamint egy másik vezető tisztségviselővel szemben.
- [3] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes vezető tisztségviselők felelőssége a T. Kft. tartozásaiért vele – mint a hitelező bank jogutódjával – szemben fennáll. A Fővárosi Törvényszék 24.G.42.341/2016/4. szám alatt bírósági meghagyást bocsátott ki, amelyben megállapította, hogy a 481 215 Ft-os tartozás, valamint annak kamatai mértékéig az alperesek egyetemleges felelőssége fennáll, és amelyet a felszámolási eljárás jogerős befejezését követő hatvan napon belül érvényesíthetnek velük szemben. A felszámolási eljárás 2017. március 1-jei jogerős befejezését követően, 2017. április 4-én a felperes faktoring cég a Fővárosi Törvényszék jogerős felelősségmegállapítási határozata alapján fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a közjegyző 53017/Ü/30366/2017/2. számon ki is bocsátott. Ez ellen az alperes indítványozó ellentmondással élt, így az eljárás 2017. július 9-én perré alakult.
- [4] A felperes ez alapján, 2017. július 14-én keresetet terjesztett elő a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bírósághoz, mely 4.P.XVIII.21.042/2017/5. számú végzésével megállapította hatásköre hiányát, és a keresetet áttette az ügyben hatáskörrel rendelkező, továbbá kizárólagosan illetékes törvényszékhez, a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumához. Ez az áttétel elrendelő végzés 2017. augusztus 2-án emelkedett jogerőre. A Fővárosi Törvényszék 2.G.43.220/2018/8. számú, jegyzőkönyvbe foglalt végzésével a pert megszüntette, azon indok alapján, hogy a felperes kizárólag keresettel kérhette a 60 napos jogvesztő határidőn belül a jelen esetben a felszámolási eljárás lefolytatására kizárólagosan illetékes Fővárosi Törvényszék eljárását, ám ezt e határidőben nem tette meg. A törvényszék szerint ugyanis e követelés nem minősül a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) 3. § (1) bekezdése szerinti pénz fizetésére irányuló, lejárt követelés iránti igénynek, ezért a keresetindítási határidő szempontjából nem vehető figyelembe, hogy a felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet már 2017. április 4. napján előterjesztette a közjegyzőnél.

Szerinte az indítvány előterjesztésének időpontja a kérelem törvényszékhez történő benyújtása (ez esetben a járásbírósról történő áttétel időpontja), amelyre jóval a 60 napos határidő leteltét követően került csak sor. Ebből a törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy a felperes a keresetindítási határidőt elmulasztotta, ezért a pert megszüntette.

- [5] A törvényszék e jegyzőkönyvbe foglalt végzésével szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő, mely alapján – azzal érdemben egyetértve – a Fővárosi Ítéltábla 11.Gpkf.43.397/2018/2. számú végzésével az ügyben elsőfokon eljáró törvényszék végzését hatályon kívül helyezte, és azt a per további tárgyalására kötelezte. Az ítéltábla szerint a törvényszék lényeges eljárási szabálysértést valósított meg akkor, amikor nem vette figyelembe, hogy a felperes a korábban megállapított igényét a felszámolási eljárás megindítását követő hatvan napon belül érvényesítette; e szempontból a közjegyző előtti fizetési meghagyásos eljárás megindításának időpontja az irányadó, amely fizetési meghagyásos eljárás alakult később – az alperes ellentmondása folytán – perré. A végzés indokolása szerint az úgynevezett „kétlépcsős” törvényi szabályozás azt biztosítja, hogy az első perben megállapításra kerüljön a vezető tisztségviselők felelőssége és annak mértéke, amely előfeltétele a későbbi marasztalási per megindításának. Jelen esetben a törvényszék jogerős bírósági meghagyásban megállapította az alperes felelőségének fennállását az adós társaság tartozásáért. E határozat valamennyi hitelező számára biztosítja azt a jogot, hogy a felszámolási eljárás befejezése után marasztalási keresetet nyújtson be a vezető tisztségviselővel szemben a ki nem elégített követelése erejéig. A második lépcsőben végleges marasztalásra csak akkor kerülhet sor, ha fedezet hiányában az adós vagyonából valóban nem történt meg a hitelezői igények kielégítése. A bíróság a marasztalási perben kötve van a megállapítás során hozott döntéshez, vagyis a marasztalási perben csak az bizonyítható, hogy a felperes az adós társaságnak hitelezője volt-e, milyen bejelentett hitelezői igénye volt, és abból milyen összeg térült meg a felszámolási eljárás alatt, feltéve, hogy a 60 napos jogvesztő határidőn belül kérte a hitelező a jogerősen megállapított felelőség alapján az adós kötelezését. Mivel jelen ügyben a felszámolási eljárás befejezési időpontja 2017. március 1. volt, ezért a felperes részéről a marasztalásra irányuló fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem 2017. április 4. napján történő benyújtása határidőn belül történt. Az Fmhtv. 22. §-a egyértelműen kimondja, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél beadásának. Az Fmhtv. e szabály alól kivételeket nem fogalmaz meg, így a jelen per alapjául szolgáló kereseti követelést sem jelöli meg kivételként. Mivel tehát a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem eljárásjogi szempontból azonos a keresettel, ezért a 60 napon belül benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet – mint határidőben előterjesztettet – a törvényszéknek érdemben kell vizsgálnia, és érdemi határozatot kell hoznia.
- [6] Az ítéltábla végzésével szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, azt azonban a Kúria Gfv.VII.30.522/2018/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria szerint a felülvizsgálat előterjesztésének jogszabályi feltételei nem álltak fenn, az ítéltábla támadott végzése ugyanis nem minősül sem az ügy érdemében hozott végzésnek, sem a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító, avagy a pert megszüntető végzésnek, így felülvizsgálatnak – lévén az eljárás még folyamatban van – nincs helye.
- [7] 3. Az indítványozó, a per korábbi alperese mind a Fővárosi Törvényszék 11.Gpkf.43.397/2018/2. számú végzésével, mind a Kúria Gfv.VII.30.522/2018/2. számú végzésével szemben az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a támadott végzések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével; továbbá kérte a tárgyalás felfüggesztését.
- [8] Érvelése összességében mindhárom Alaptörvényben biztosított jog vonatkozásában abból áll, hogy sérelmezi, hogy a Kúria az ítéltábla – az indítványozó szerint hibás jogértelmezésen alapuló – döntését nem az ügy érdemében hozott döntésnek minősítette, ezáltal megfosztotta őt jogai érvényesítésének lehetőségétől. Azzal, hogy egy szerinte anyagi jogi, jogvesztő határidőn túl benyújtott kereset alapján a pert megszüntető törvényszéki végzéssel szembeni fellebbezést érdemben bírált el az ítéltábla, olyan helyzetet idézett elő, melyben (az új eljárásban) szükségszerűen a kereseti követelés összegének megfizetésére fogják őt kötelezni; a Kúria pedig azzal, hogy e hibás ítéltáblai végzést nem tekintette az ügy érdemében hozott döntésnek, amely ellen felülvizsgálatnak lenne helye, végső soron egy bírósági úton nem érvényesíthető követelést tett érvényesíthetővé.

- [9] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog sérelmét az alapján állítja az indítványozó, hogy véleménye szerint a támadott döntések által előidézett helyzetben megnyílik az elévült követelés bírósági úton való érvényesítésének lehetősége, mely az ő tulajdonának „közvetett és tilalmazott elvonásai eredményezi”. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog az indítványozó szerint azért sérült, mert „a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen”. Továbbá konkrétan a bírói függetlenség és pártatlanság követelménye azért szenvedett csorbát, mert az ítéletáblai és a kúriai döntéssel (az indítványozó által bővebben nem részletezett) hatáskörelvonás valósult meg, valamint sérült a „törvényes bírótól való elvonás tilalma” is, mely (a panaszos által a konkrét ügyre vonatkozóan szintén nem kifejtett módon) biztosítékot jelent „az önkényes ügyelosztási renddel szemben”. Végül az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog azért sérült, mert a két támadott végzés téves jogértelmezése „tartalmilag nem reparálható jogsérelmet okozott”.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. E vizsgálat alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, ennek alapján nem fogadható be.
- [11] Az indítványozó mindhárom olyan Alaptörvényben biztosított jog vonatkozásában, melyre panaszában hivatkozik, számos, az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatából származó határozatot idéz és elemez; azonban azt, hogy ezek a konkrét ügy vonatkozásában mi alapján vetik fel a támadott bírósági döntések alaptörvény-ellenességét, nem fejt ki. Ezen idézetek több esetben épp azt támasztják alá, hogy az ügy érdemi eldöntése felel meg az indítványozó által előadott alkotmányos szempontoknak. Egyebekben az indítványozó pusztán azt az álláspontját adja elő, hogy az ítéletáblai végzést a Kúriának az ügy érdemében hozott végzésnek kellett volna tekintenie, ez alapján azt érdemben felül kellett volna bírálnia, és a törvényszéki megszüntető végzést helyben kellett volna hagynia. Az azonban, hogy egy végzés érdemi-e vagy sem, van-e helye azzal szemben felülvizsgálatnak vagy sem, illetve egy határidőt mikor kell megtartottnak tekinteni, és e tekintetben mely indítvány (a fizetési meghagyás vagy a keresetlevél benyújtása) számít egy eljárás kezdő napjának, jogértelmezési kérdés, melyet csak kifejezetten megjelölt, indokolt alaptörvény-ellenességre való hivatkozás esetén vizsgál felül az Alkotmánybíróság.
- [12] Jelen indítvány egyik hivatkozott Alaptörvényben biztosított jog vonatkozásában sem tartalmaz érdemi indokolást, konkrét alkotmányjogi érvelést arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, emiatt az nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában előírt befogadási feltételnek. Összességében az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói döntések alapjául szolgáló jogértelmezést támadja; a panasz érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz. Mivel az indítvány a bírósági döntések tartalmi kritikáját foglalja magában, ezért az nem veti fel annak a lehetőségét sem, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, illetve hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó, így a panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek sem.
- [13] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.

- [14] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítélőtábla 11.Gpkf.43.397/2018/2. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.522/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította. A visszautasításra tekintettel a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelemről az Alkotmánybíróságnak nem kellett külön döntenie.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1198/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3360/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.Bv.940/2017/17. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.670/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kollár Andor) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következő volt: az indítványozó fogvatartott kártalanítási kérelmet terjesztett elő jogi képviselője útján, alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. május 15. napján, 2003. április 3. és 2017. május 15. közötti időszak tekintetében.
- [3] Kérelmét korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJEB) is benyújtotta 2016. október 10. dátummal, amelyet 2016. november 14. napján nyilvántartásba vettek.
- [4] Az indítványozó a kérelmében jellemzően az előírt élettér hiányára, ehhez kapcsolódó kínzás, kegyetlen, valamint embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményekre hivatkozott a megjelölt időszakokkal kapcsolatosan.
- [5] Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, hivatkozva arra, hogy az elítélt, illetve a jogi képviselője sem nyújtott be a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. § szerinti panaszt, amely a kártalanítási kérelem előfeltétele a 2017. január 1-jével hatályba lépő a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény (a továbbiakban Mód. tv.) alapján, amely módosította a Bv. tv. egyes rendelkezéseit.
- [6] 1.2. A kérelmező és védője fellebbezéssel élt a végzés ellen, amelyben kérték az elsőfokú döntés hatályon kívül helyezését és a bíróság érdemi vizsgálatra való kötelezését. Kifejtették, hogy az eljáró bíróság tévedett és a 2016. december 31-ig tartó időszak tekintetében a kártalanítás érvényesítéséhez nem szükséges a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtása. Ezen időszak vonatkozásában figyelemmel az EJEB-hez benyújtott kérelemre, a bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálnia a sérelmezett időszakot, ugyanis álláspontjuk szerint az kiváltja a hiányolt panaszt.
- [7] 1.3. A másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.670/2019/2. számú végzésében a fellebbezést alaptalan-nak tartotta és az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. Egyetértett a döntés indokolásával, miszerint az elítélt fogva lévő nem terjesztett elő Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszt a kártalanítási kérelmét megelőzően, sem azzal egyidejűleg, így hiányzik a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdésében foglalt törvényi feltétel, ami előírja, hogy a kártalanítási kérelem előfeltétele az említett panasz benyújtása.
- [8] A bíróság kifejtette Bv. tv. 436. § (10)–(12) bekezdésében foglalt átmeneti szabályok azon elítéltekre vonatkoznak, akik az előtt szabadultak, illetve az előtt szűnt meg az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény velük szemben, mielőtt a Mód. tv. rendelkezései 2017. január 1-től hatályba léptek.
- [9] Ezek alapján a 2017. január 1. napját követően is folyamatos fogvatartásban lévő elítéltek szempontjából nem a Mód. tv. által bevezetett átmeneti rendelkezéseket kell alkalmazni.

- [10] A végzés indokolásában a bíróság részletezte még, hogy a sérelmezett időszakot – amiatt, hogy a fogvatartás és sértő körülmények szakadatlan megléte fennállt – nem lehet kettébontani 2016. december 31. előtti és 2017. január 1. utáni időszakra és az EJEK kérelemre való tekintettel a korábbi részt külön vizsgálni.
- [11] Mindezekre tekintettel utasították el érdemi vizsgálat nélkül a kérelmet, ugyanis a Bv. tv. 144/B. §-ban foglalt panaszt a kérelmezőnek be kellett volna nyújtania, a Bv. tv. 436. § (11) bekezdésében foglalt EJEK-hez benyújtott kérelem ebben az esetben azt nem váltja ki.
- [12] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.Bv.940/2017/17. számú végzése, és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.670/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint azok sértik az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, a III. cikk (1) bekezdését, a IV. cikk (4) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 25. cikk (1) bekezdését.
- [13] 2.1. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó kifejtette, hogy a Mód. tv. által bevezetett rendelkezések értelmezése során az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a törvény és a jogalkotó célját, ezáltal nincs összhang az Alaptörvény és a támadott végzések között.
- [14] Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében foglalt kínzás, embertelen, megalázó bánásmód tilalmának, valamint a IV. cikk (4) bekezdésében foglalt alaptalan vagy törvénysértő módon történő szabadságkorlátozás esetére járó kártalanításhoz való jog megsértését abban látta, hogy a Magyar Állam számára nem biztosította megfelelően az emberhez méltó fogvatartási körülményeket, majd ez után az utólagos kompenzációhoz való jogosultságát sem a sérelmezett időszak tekintetében.
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban az indítványozó utal az Alkotmánybíróság gyakorlatára, miszerint azt csak az egész eljárásra figyelemmel lehet megítélni [6/1998. (III. 11.) AB határozat].
- [16] Ezen bekezdés sérelmével kapcsolatban szintén kifejtette, hogy a bíróságok téves jogértelmezése a több hónapra át tartó alapvető jogi sérelmek figyelmen kívül hagyásával megfosztotta az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésben foglalt kártalanításhoz való jogától. Előadta, hogy önmagában a bírói út formális igénybevitelének lehetősége, nem jelenti azt, hogy az eljárási garanciák teljesülnek. Az eljáró bíróságok döntéseinek meghozatala során ezek az immanens biztosítékok viszont nem érvényesültek.
- [17] Emellett álláspontja szerint nem érvényesült megfelelően a bírói jogvédelem sem, ami az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik.
- [18] Érvelésében előadta, hogy az eljáró bíróságok olyan feltételt követeltek meg, amelyet a törvény nem tartalmazott, tehát „jogot alkotott”, a jogból kötelezettséget formált, figyelmen kívül hagyva ezzel a törvény célját és a jogalkotó akaratát, aránytalan hátrányba hozva a fogvatartottakat, különös tekintettel azokra, akik kártalanításra lennének jogosultak. Mindezek fényében hivatkozott az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében foglalt hatalommegosztás elvének és a 25. cikk (1) bekezdésében foglalt, a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenysége ellátásának sérelmére.
- [19] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [20] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [21] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, a IV. cikk (4) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.

- [22] 3.3. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében foglalt hatalommegosztás elve nem biztosít az indítványozónak alanyi alkotmányos jogokat, ezért arra alkotmányjogi panaszban hivatkozni alappal nem lehet.
- [23] Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdésével összefüggő kérelem vonatkozásában megállapítható, hogy ezen rendelkezés sem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának – mivel számára közvetlen, az Alaptörvényből származó jogosultságot nem biztosít –, ezért kérelme e tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak.
- [24] 3.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, a IV. cikk (4) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [25] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben felperesként lépett fel. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott ítélettel szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [26] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [27] Az Alkotmánybíróság állandósult gyakorlata szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi. Ebből következően az Alkotmánybíróság tartózkodik attól is, hogy törvényértelmezési és dogmatikai, szakjogi kérdésekben állást foglaljon {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33], [38]; 3074/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [68]} mindaddig, amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]; 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [51]}.
- [28] 3.5. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy – figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett, folyamatos fogvatartás tényével kapcsolatos indokolását – az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, tehát nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [29] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1146/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3361/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 12.Bv.1532/2017/19. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.546/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Fahidi Gergely) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következő volt: a korábban fogvatartott indítványozó védője útján alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. június 26. napján kártalanítási kérelmet terjesztett elő 2012. szeptember 21-től a kérelem keltéig terjedő időszak vonatkozásában, hivatkozva a túlzásúfaltságra és az illemhely nem megfelelő elszeparálására.
- [3] Kérelmét korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJEB) is benyújtotta 2016. május 19-én, amelyet 2016. május 30. napján nyilvántartásba vettek.
- [4] Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az indokolásban kitért arra, hogy az elítélt 2018. február 28. napján a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. § szerinti panasz is benyújtott, ám a kártalanítási kérelem előfeltétele ezen panasz a kérelem előtti vagy legkésőbb azzal egyidejű benyújtása a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdéséből fakadóan, aminek a fogvatartott nem tett eleget.
- [5] A bíróság hangsúlyozta, hogy a 2017. január 1. napját követően is folyamatosan fogvatartásban lévők esetében ez a kötelező eljárás.
- [6] 1.2. A kérelmező és védője fellebbezése folytán a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.546/2019/2. számú végzésében az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta, azt helyesnek találta, és kifejtette, hogy a fellebbezés – amelyben a védő álláspontja szerint az EJEB kérelem megfelelő benyújtása miatt a bíróságnak 2016. december 31. napjáig terjedő időszak vonatkozásában a kártalanítási kérelmet érdemben kellett volna vizsgálnia – alaptalan.
- [7] A bíróság kifejtette, hogy a Bv. tv. 436. § (10)–(12) bekezdésében foglalt átmeneti szabályok azon elítéltekre vonatkoznak, akik az előtt szabadultak, illetve az előtt szűnt meg az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény velük szemben, mielőtt a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) rendelkezései 2017. január 1-től hatályba léptek volna.
- [8] Ezek alapján a 2017. január 1. napját követően is folyamatos fogvatartásban lévő elítéltek szempontjából nem a Mód. tv. által bevezetett átmeneti rendelkezéseket kell alkalmazni.
- [9] A végzés indokolásában a bíróság kitért még arra, hogy a sérelmezett időszakot – amiatt, hogy a fogvatartás és sértő körülmények szakadatlan megléte fennállt – nem lehet kettébontani 2016. december 31. előtti és 2017. január 1. utáni időszakra és az EJEB kérelemre való tekintettel a korábbi részt külön vizsgálni.
- [10] Mindezekre tekintettel utasították el érdemi vizsgálat nélkül a kérelmet, ugyanis a Bv. tv. 144/B. §-ban foglalt panaszt a kérelmezőnek be kellett volna nyújtania, a Bv. tv. 436. § (11) bekezdésében foglalt EJEB-hez benyújtott kérelem ebben az esetben azt nem váltja ki.

- [11] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.1532/2017/19. számú végzése, és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.546/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az E) cikk (1) bekezdését, az I. cikkét, a II. cikkét és a III. cikk (1) bekezdését.
- [12] 2.1. Alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében az indítványozó kifejtette, hogy a Mód. tv. által bevezetett ideiglenes rendelkezések értelmezése során az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a törvény és a jogalkotó célját, ezáltal nincs összhang az Alaptörvény és a támadott végzések között. Az indítványozó a bíróságok téves jogértelmezését vitatta a Bv. tv. és annak preambulumban foglaltak tekintetében.
- [13] Előadta, hogy a másodfokon történő elutasítás méltánytalan volt az eljárás elhúzódása és a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt. A Szegedi Törvényszék szembe ment korábbi joggyakorlatával, ugyanis 2016. december 31-ig és az azt követő 6 hónapban idáig a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz nem volt a kártalanítás előfeltétele. A végzés nem felel meg tehát a kártalanítás jogintézményéhez fűzött céloknak, ami álláspontja szerint felveti az alaptörvény-ellenességet.
- [14] Szerinte a Mód. tv. rendelkezéseinek az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében foglalt kínzás és embertelen bánásmód megsértését kellene kompenzálnia a Bv. tv. adta lehetőségeknek megfelelően. Ennek ellenére az utólagosan kialakult és a jogértelmezéssel szembe nem járó joggyakorlat miatt a kártalanítást kérelmezők nagy része ellehetetlenül, amely gátolja az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre jutását, valamint sérti az Alaptörvény E) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményét.
- [15] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a megsemmisítését. Ugyanakkor a főtktári hiánypótlásra kiegészített alkotmányjogi panasz sem tartalmaz releváns alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a megjelölt alapjogokat miért és mennyiben sértik meg a támadott végzések, az csak a bírói jogértelmezést bírálja, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek.
- [18] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1250/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3362/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.106/2016/25. számú ítélete és a Kúria Kfv.V.35.321/2018/7. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Szepesházi Péter egyéni ügyvéd által képviselt gazdasági társaság indítványozó 2019. július 26-án az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.106/2016/25. számú ítélete és a Kúria Kfv.V.35.321/2018/7. számú ítélete ellen. A Kúria ítéletét az indítványozónak 2019. május 27-én kézbesítették.
- [2] Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el. Az alkotmányjogi panasz értelmében a bírói döntések az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésébe (törvény előtti egyenlőség, diszkrimináció tilalma), továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe (tiszteséges tárgyaláshoz való jog, fegyveregyenlőség követelménye megsértése, önkényes mérlegelés tilalma, észszerű időn belüli befejezéshez való jog) és (7) bekezdésébe (jogorvoslatihoz való jog), valamint XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog) ütköznek.
- [3] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a beadvány szerint az elsőfokú adóhatóság, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pest Megyei Adóigazgatósága a 2010. évre általános forgalmi adó bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott le az indítványozónál, amelynek eredményeként a 2015. február 5-én kelt 3873414350 számú határozatával becslés útján az indítványozó terhére 5.118.000 forint és adóhiánynak minősülő adókülönbötet, valamint jogkövetkezményként adóbírságot késedelmi pótlékot állapított meg, valamint nyilvántartások hiányos vezetése miatt mulasztási bírságot szabott ki. Az indítványozó fellebbezése folytán a NAV Fellebbviteli Igazgatósága a 2015. július 16-án kelt 2928617838. számú határozattal az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az adóhatóság megállapítása szerint az indítványozó bútorokat rendelt meg és vásárolt, amelyeket tovább értékesített, a beszerzésről és az értékesítésről a felek nem állítottak ki számlákat, az indítványozó az adásvételeket könyvelésében nem szerepeltette, utánuk bevallási és adófizetési kötelezettségének nem tett eleget. Minthogy az indítványozó bevételeit nem teljeskörűen mutatta ki nyilvántartásaiban, nem a ténylegesen befolyt árbevételek alapján vallotta be bevételeit, iratai nem voltak alkalmasak a valós adó alapjának megállapítására, ezért az ÁFA alapját becsléssel állapította meg az adóhatóság. Az adóhatóság döntését – a határozatokban részletesen ismertetett anyagi jogi előírások mellett – az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 108. § (1)–(2) bekezdésére, 108. § (3) bekezdése c) pontjára, a 170. § (1) bekezdésére, a 171. § (2) bekezdésére, a 172. § (1) bekezdés e) pontjára és a (21) bekezdésére, valamint 165. §-ára alapította.
- [4] Az indítványozó az adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte. A bíróság a keresetet elutasította (Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.106/2016/25. számú ítélete). Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria az ítéletet hatályában fenntartotta (Kúria Kfv.V.35.321/2018/7. számú ítélete).
- [5] 1.2. Az alkotmányjogi panasz az adóhatósági és bírósági eljárások, valamint döntések, továbbá a megállapított tényállás és az alkalmazott jogértelmezés részletes ismertetését és kritikáját tartalmazza. A panasz szerint a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése és a XV. cikk (1) bekezdése sérelme – abban áll, hogy „az önkényes mérlegelés tilalma megszegése fogalmilag, minden esetben [...] a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, hiszen maga az önkényes mérlegelés vezet önkényes döntésekhez”. A panasz értelmében „az önkényes mérlegelés tilalmán és az érdemi indokoláshoz való jog, mint a bírósághoz fordulás joga részelemén túlmenően a hátrányos megkülönböztetés

tilalma is sérült, mert az ítéletekben írt indokolásokban semmilyen súlyt nem kapott az [az indítványozó által] felhozott körülmény, hogy a más illetékességi területen elvégzett adóellenőrzés teljes egészében más eredménnyel zárult, azzal, hogy az adóalany, mint a [...] Kft. szerződéses partnere más gyakorlatot követett volna és ennek következtében másként kellene megítélni az adott jogviszonyt. A diszkrimináció hiányában az azonos bánásmód a jogszerű adózói felperesi magatartás rögzítéséhez vezetett volna legkésőbb a felülvizsgálati eljárásban." Az indítvány szerint „annak bírósági figyelmen kívül hagyása, hogy a készlet elnevezése és a számlatétel megnevezése nem feltétlenül esik egybe (pl.: fantázianév márkájú székek a készletben és »5 db szék« a számlán) mint hétköznapi tapasztalat által is belátható következtetés sem kapott jelentőséget az eljáró bíróságok (s korábban az adóhatóság) támadott határozataiban. Ez elmaradt bizonyításhoz vezetett, így felperesi pervesztességéhez, az ítéletet befolyásoló jelleg megállapításához [...] az is elegendő, hogy az esélyt nem kapta meg az indítványozó a bizonyításra." A panasz szerint mindegyik bírósági ítélet értelemszerűen sértette az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdését (tulajdonhoz való jog), hiszen a pervesztesség befolyásolta az adózói kötelezettségből és nagyságából fakadó fizetési kötelezettséget, ideértve a perköltségteljesítési kötelezettséget, ezek végrehajthatóságát, a vagyoni hátrány pedig sérti a tulajdonhoz való jogot.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [7] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [8] 2.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó érintett, felperesként vett részt a bírósági eljárásban és a sérelmezett bírói döntéseket egyértelműen megjelölte [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], indítványa továbbá kifejezett kérelmet tartalmaz az ítéletek megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítványozó alkotmányjogi panaszja megjelöli azt a törvényi rendelkezést, mely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló iratokból megállapítható, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be a bírósághoz. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pontjában meghatározottak szerint az Alaptörvény szerinte megsértett rendelkezéseit egyértelműen megjelölte. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így beadványa az Abtv. 27. §-ában ezzel összefüggésben megfogalmazott feltételnek is eleget tesz.
- [9] 2.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság tartalmi feltételeinek (Abtv. 29. §) nem felel meg; az Alaptörvénynek a panaszban felhívott szabályaival összefüggően az indítvány olyan alkotmányjogi kérdést, amely a panasz befogadását eredményezhetné, nem vet fel az alábbiak szerint.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat, hogy az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [11] Az Alkotmánybíróság jogköre – a fentiekben hivatkozottak szerint – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [12] 3.1. Bár az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapítottan terjesztette elő a bíróság és a Kúria alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabály-értelmezését tartalmazó döntéseit támadó panaszát, az indítvány valójában alkotmányosági érvet nem, hanem kizárólag a jogalkalmazó jogszabály-értelmezésére vonatkozó cáfolatot tartalmaz,

a bírósági bizonyítást, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény egyes rendelkezéseinek a közigazgatási és munkaügyi bíróság, valamint a Kúria általi értelmezését vitatja.

- [13] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben az alábbiakat kívánja hangsúlyozni: önmagában a jogszabályok értelmezése, valamint a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróságok, kiemelten pedig a Kúria feladata [Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdése, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény III. fejezete], ezt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságra és az alapjogokra figyelemmel sem vonhatja magához {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Kirívó jogértelmezési hibák megvalósulásának hiányában a jogszabályokat a bíróságok önállóan értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [14] 3.2. Az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában kiemelte, hogy a bizonyítékok mérlegelése (felülmérlegelése) olyan, a bizonyítás körébe tartozó eljárási cselekmény, amelynek alanya kizárólag a bíróság (eljáró bírák). Míg a bizonyítás körébe tartozó egyéb eljárási cselekmények (indítványozás, bizonyítási eszközök megvizsgálása) a felek aktív részvételével folynak, addig a mérlegelés a bíró tevékenysége (Indokolás [91]). Az Alkotmánybíróság több, korábbi döntésében kifejtette, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése nem rögzít semmilyen elvárást a bizonyítás rendszerét, szabályait illetően, beleértve azt is, hogy melyik jogorvoslati fórum mennyiben mérlegelheti (mérlegelheti felül) a bizonyítékokat.” {3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [17]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [83]; 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [25]}
- [15] 3.3. A bíróság – az Art. és az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.), valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) egyes szabályait értelmezve és alkalmazva – ítélete indokolásában kiemelte, hogy az adóhatóság (alperes) a bizonyítékok okszerű értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozó az általa megrendelt és az Ny. Kft.-nél fellelt indítványozói megrendeléshez kapcsolódó, indítványozó nevére kiállított „Raktári Kiadási Bizonylatokon” átvett, számla nélküli tételeket beszerezte és értékesítette. Minthogy a felperes könyvelési iratanyaga ezeket a tételeket nem tartalmazta, iratai nem lehettek alkalmasak a valós adó alapjának megállapítására sem, ennél fogva a becslés alkalmazásának az Art. 108. § (3) bekezdésének c) pontja szerinti feltétele fennállt. A bíróság utalt arra ítélete indokolásában, hogy az ellenőrzési jegyzőkönyv megállapításainak ismeretében utóbb csatolt „visszavételező bizonylatok” a gazdasági eseményeket hitelesen igazoló okiratnak nem tekinthetők, mert egyrészt az indítványozó (felperes) vevőinek egyedi igényei szerint a felperes megrendelése alapján az Ny. Kft. által legyártott, a felperes által „Raktári Kiadási Bizonylatokon” átvett és több esetben kifizetett bútorok „bemutató” bútorok nem minősíthetők, másrészt nincs gazdasági okszerűsége „bemutató” bútorok havi rendszerességgel történő cseréltetésének, majd a „visszavételező bizonylatok” kiállítását követő nyom nélküli eltűnésének, harmadrészt a „visszavételező bizonylatokkal” összefüggésben nincs dokumentált nyoma a felperes által korábban megfizetett ellenérték elszámolásának, a pénzmozgásnak és visszaszállításnak sem.
- [16] A bíróság az Áfa tv. és az adózás rendjéről szóló 2013. évi XCII törvény (a továbbiakban: régi Art.) rendelkezéseinek [rég Art. 97. § (6) bekezdése, 108. § (3) bekezdése] jogalkalmazói értelmezésével, a konkrét ügy sajátosságaira tekintettel hozta meg döntését. A bizonyítás körébe tartozó kérdés az, hogy értékesítés történt-e, és arról számlát állítottak-e ki, továbbá a számlákat csatolták-e az eljárásban. A bíróság indokolta azt is, hogy az adóhatósági határozat jogellenességét a konkrét esetben miért nem lehetett megállapítani; eszerint az indítványozó (felperes) keresetlevelében a bíróság által érdemben vizsgálható előadást, tényállítást nem terjesztett elő, konkrét okok, tények vagy körülmények megjelölése vagy közlése nélkül pusztán az adóhatósági határozatokban szereplő jogszabályi előírások megsértésének állítása az alperesi határozat jogellenességének megállapítására nem alkalmas.
- [17] A bíróság részletesen megindokolta azt is, hogy keresetindítási határidő lejártát követően előterjesztett kérelemről érdemben miért nem lehetett dönten. Figyelemmel arra is, hogy az Alkotmánybíróság alapvetően tartózkodik jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról való állásfoglalástól, az alkotmányjogi panaszban előadott érvek alapján kirívó jogértelmezési hiba vizsgálatának szükségességét sem találta megalapozottnak. Az a körülmény pedig, hogy a bíróság az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően alkalmazott jogi normákat, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem tekint

hető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek sem. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az ítélet elleni panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

- [18] 3.4. A Kúria döntésével kapcsolatban a jelen ügyben az indítványozó azt kifogásolja, hogy nézete szerint az abban foglalt egyes megállapítások önkényesek, semmiféle indokolást nem tartalmaznak. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapos-sággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Mindezt kiegészítik a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban megállapítottak, miszerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (Indokolás [89]). A Kúria részletesen kifejtette, hogy a bíróság ítéletéről miért állapítható meg, hogy az teljeskörűen elbírált a keresetet, miért helytállóak a bíróság ítéletének a megállapításai (kúriai ítélet [25]–[34]). Nincs kellő következtetési alap az indítványban foglalt érvek alapján annak megállapítására, hogy a kúriai döntés olyan hibában szenvedne, amely a panasz befogadását indokolná.
- [19] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a panaszt a Kúria ítélete tekintetében is az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1431/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3363/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 2018. július 25-ig hatályos 12/E. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) az előtte folyamatban lévő per felfüggesztése mellett 7.K.27.310/2019/12. számú végzésével egyedi normakontroll eljárást kezdeményezett az Alkotmánybíróságnál az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLl. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 1. A bírói kezdeményezésre okot adó ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az alapügy felperesének munkaviszonya 32 év után csoportos létszámleépítéssel szűnt meg egy légitársasággal foglalkozó állami cégnél 2012-ben. Ennek következtében felmondási időre járó juttatásként adóköteles jövedelmet szerzett, amelyet a munkáltató felszámolója a közterhek levonását követően fizetett ki számára 2014 novemberében. A levonások egyik jogcíme a magánszemély egyes jövedelmeinek különadója (a továbbiakban: különadó) volt 75 %-os adómértékkel az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény (a továbbiakban: Különadó tv.) II. fejezete alapján.
- [4] A felperes 2018. november 8-án kérelmet terjesztett elő az adóhatóságnál, amelyben az alábbi jogszabályváltozásra tekintettel a különadó visszaigénylését kérte. Az egyes törvényeknek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal átalakításával, valamint a költségvetési tervezéssel és gazdálkodással kapcsolatos módosításáról szóló 2015. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) 51. § (3) bekezdése a különadó alapjánól 2015. december 12-i hatálybalépéssel kivette a magánszemélyt megillető, felmondási időre járó juttatás és végkielégítés egészét, feltéve, hogy a munkavégzésre irányuló jogviszony csoportos létszámcsökkentés következtében szűnt meg [lásd: Különadó tv. 2018. július 25-ig hatályos 9. § (3) bekezdés *e)* pontja]. A Mód. tv. 52. §-a ezzel egyidejűleg a Különadó tv. 12/E. § (2) bekezdésébe iktatta, hogy az előbbi szabályt a 2015. január 1-jétől megszerzett jövedelmekre is alkalmazni kell.
- [5] Az elsőfokú adóhatóság a felperes kérelmét határozatával elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú adóhatóság az elsőfokú döntést hatályában fenntartotta. Megállapította ugyanis, hogy a jogorvoslattal támadott határozat jogszerű. A szóban forgó juttatás a különadó alapjába tartozott, mert a felperes 2014 novemberében szerezte azt meg, így még 2015. január 1. előtt keletkezett a különadó-fizetési kötelezettség és annak jogszerűen eleget is tettek. A visszaigénylésnek tehát nem álltak fenn a feltételei.
- [6] A felperes keresetet nyújtott be az alperesi határozat ellen, amelyben a visszaigénylési kérelem teljesítését kérte. Az Alkotmánybíróság eljárását is indítványozta, amelynek a KMB az alábbiak szerint tett eleget.
- [7] 2. A KMB indítványa szerint a Különadó tv. 12/E. § (3) bekezdése az Alaptörvény két rendelkezését sérti. Az indítvány azzal érvelt, hogy a jelen ügyben alkalmazandó szabály az emberi méltósághoz való joggal (Alaptörvény II. cikk) és a diszkrimináció tilalmával [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés] is ellentétes.
- [8] A KMB rögzítette, hogy a Különadó tv.-t és a különadó mértékét rövid idő alatt több alkalommal módosították. „A módosítások következtében a csoportos létszámcsökkentés esetén felmondási időre járó juttatás esetén a különadó mértéke 2013. december 31. napjáig 98 %, 2014. január 1. napjától 75 % volt, majd 2015. január 1. napjától 0 % mértékű lett. [...] A 2015. január 1. napja előtti és a 2015. január 1. napja utáni személyi kör összehasonlítható sajátosságokkal rendelkezik, hiszen az érintett csoport tagjai valamennyien olyan magánszemély munkavállalók, akiknek a munkaviszonya csoportos létszámcsökkentés következtében szűnt meg, és

a felmondási időre juttatásra jogosultak. [...] Nincsen objektív, ésszerű indoka annak, hogy a jogalkotó miért a 2015. január 1. napja után megszerzett jövedelemmel rendelkezők körét mentesítette a különadó megfizetése alól, és ezáltal a 2015. január 1. napját megelőzően megszerzett jövedelemmel rendelkezők köre miért esett ki az adómentesség kedvezménye alól, csupán azért, mert – a munkavállalótól független körülményként – a jövedelem kifizetésére néhány hónappal korábban került sor. [...] Összességében megállapítható, hogy az érintett személyek azonos körbe tartoznak, mert munkavégzésre irányuló jogviszonyuk csoportos létszámcsökkenés következtében szűnt meg, felmondási időre járó juttatásra és végkielégítésre váltak jogosulttá, azonban tőlük teljesen független és általuk nem befolyásolható tényező – a juttatás kifizetésének időpontja – miatt a csoport egy része hátrányos helyzetbe került. Nem határozható meg ésszerű, érdemi különbség a két csoport tagjai között, azonban a csoport egyes tagjai a jogalkotás, mint állami cselekvés következtében kerültek előnytelegebb helyzetbe.”

- [9] A KMB indítványa nem tartalmaz érvelést arra nézve, hogy a támadott szabály miért sértené az emberi méltósághoz való jogot.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróságnak az érdemi vizsgálat lefolytatása előtt azt kellett eldöntenie állandó gyakorlata tükrében, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Abtv.-ben írt feltételeknek {lásd például a legutóbbi döntések közül: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]; 3212/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [11] 3.1. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy a Különadó tv. 12/E. §-ának melyik bekezdését támadta a KMB. Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy bár az indítvány tartalmilag egyértelműen a Különadó tv. 12/E. § (2) bekezdését kifogásolja, a Különadó tv. 12/E. § (3) bekezdését jelöli meg. Tekintettel arra, hogy a bírói indítvány és a rendelkezésre álló többi irat alapján kétséget kizáróan azonosítható volt, hogy a támadott norma tartalmilag nem a Különadó tv. 12/E. § (3) bekezdése, hanem a (2) bekezdése, az Alkotmánybíróság erre nézve folytatta le eljárását. Az indítványt méltányosan értékelve a további vizsgálódásnak nem lehet az akadály egy feltehetően adminisztratív hibára visszavezethető tévedés.
- [12] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a KMB az eljárás felfüggesztése mellett végzéssel fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [13] A Különadó tv. 12/E. § (2) bekezdése változatlan tartalommal volt hatályban 2015. december 12-től 2018. július 25-ig. A KMB az előtte folyamatban lévő perben még alkalmazandó jogszabályi rendelkezés Alaptörvénybe ütközését állította. Ezért nem volt akadálya annak, hogy az Alkotmánybíróság egy olyan szabályt vizsgáljon, amely 2018. július 26-tól hatálytalan [vesd össze: Abtv. 41. § (3) bekezdés].
- [14] 3.3. Az Alkotmánybíróság hatáskörének meglétét vagy hiányát eljárásának minden szakaszában hivatalból vizsgálja [vesd össze: Abtv. 55. § (3) bekezdés c) pont, 64. § a) pont].
- [15] Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerint „mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)–e) pontjában foglalt hatáskörében [...] a központi adónemekről [...] szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg.”
- [16] Korábbi döntéseiben „[a]dójogszabállyal kapcsolatban kifejezetten úgy fogalmazott az Alkotmánybíróság, hogy »[a]z adójogi normák közül az esik a hatásköri korlátozás alá, amely tartalmilag, azaz anyagi jogi értelemben hozzátartozik valamelyik adónem törvényi tényállásához függetlenül attól, hogy melyik jogforrásban található {lásd például: 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [8]–[9]}. Az adótényállás azokat az elemeket, törvényi szabályozási egységeket öleli fel, amelyek megvalósulása esetén anyagi jogi adókötelezettség keletkezik« [3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [16]}. Ezek közé tartoznak különösen az alanyra, a tárgyra, az alapra, a mértékre, a mentességre és a kedvezményre vonatkozó rendelkezések” [34/2019. (XI. 29.)].
- [17] Az Alkotmánybíróság ezek tükrében azt vizsgálta, hogy a sérelmezett szabály, amely formálisan egy központi adónemről szóló törvényben (a Különadó tv.-ben) található, tartalmát tekintve hozzátartozik-e a különadó tényállásához.
- [18] A Különadó tv. 2018. július 25-ig hatályos 9. § (3) bekezdése sorolta fel pontokba szedve azokat a jövedelmeket, amelyek nem tartoztak bele a különadó alapjába. Ezek között szerepelt 2015. december 12-től az sérelme-

- zett e) pontban a felmondási időre járó juttatás, ha a munkavégzésre irányuló jogviszony csoportos létszámcsökkentés következtében szűnt meg. Ez a szabály az adó alapjára vonatkozott, hiszen azt határozta meg normatív szinten a fő szabály alóli kivételként, hogy mi után nem kell különadót fizetni.
- [19] Önmagában a Mód. tv.-el megállapított e) pont csak azt a juttatást vette volna ki a különadó alapjából, amelyre vonatkozóan az adókötelezettség a hatálybalépés napján (2015. december 12-én), illetve azt követően keletkezett. Ehhez képest a törvényalkotó az adóalanyokra nézve kedvezően úgy rendelkezett a Különadó tv. 12/E. § (2) bekezdésében, hogy azokat az e) pont szerinti juttatásokat sem terheli tényleges különadó-fizetési kötelezettség, amelyeket 2015. január 1-jétől kezdődően szerzett az adóalany. A sérelmezett szabály tartalma tehát az volt, hogy a 2015. január 1. és december 11. között szerzett juttatások sem képezik az adóalap részét.
- [20] Ezeknek a szabályoknak az együttes joghatása az volt, hogy a 2015. adóév bármelyik napján szerzett e) pont szerinti juttatások kikerültek a különadó alapjából. Következésképpen a Különadó tv. 12/E. § (2) bekezdése a különadó törvényi tényállásához szorosan hozzátartozott, mert egyebek mellett csak e rendelkezés alapján lehetett pontosan meghatározni, hogy mely juttatás nincs benne az adó alapjában, ezért az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti hatásköri korlát alkalmazási hatálya alá tartozik tartalmilag is.
- [21] 3.4. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt elemezte, hogy vizsgálhatja-e a sérelmezett normát a KMB által felhívott alapjogok szempontjából.
- [22] Az emberi méltóság (Alaptörvény II. cikk) sérelmét az Alkotmánybíróság vizsgálhatná a hatásköri korlát alá eső eljárásában is, azonban az indítványnak erre az alapjogra nézve is teljesítenie kell a határozott kérelemmel szemben támasztott követelményeket [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány ebben a részében egyáltalán nem tartalmaz indokolást. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az indokolás hiánya a kérelem érdemi elbírálásának akadálya [lásd például: 3229/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [10]; 3233/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [10]]. Emiatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tesz eleget a határozott kérelem követelményei közül az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglaltaknak az emberi méltóság sérelme tekintetében.
- [23] A KMB a megkülönböztetés tilalma [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés] sérelmét is előadta. Az Alkotmánybíróság egyfelől emlékeztet arra, hogy gyakorlatában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését az emberi méltósághoz való joggal összefüggésben értelmezi, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság [lásd az Alaptörvény hatálya alatt először: 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [23]–[24]; egyik legutóbbi döntés: 9/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [38]]. Másfelől arra emlékeztet, hogy az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése kifejezetten nem nevesíti a megkülönböztetés tilalmát, mint megengedett vizsgálódási szempontot. Határozott kérelem esetében az egyenlő méltóságban gyökerező törvény előtti egyenlőség sérelme vizsgálható a hatásköri korlát hatálya alá tartozó norma esetében is, de önmagában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére alapított érvelés ezt nem teszi lehetővé [lásd: 3157/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [49]].
- [24] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság – az Abtv. 50. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva – a bírói kezdeményezést az emberi méltósághoz való jog (Alaptörvény II. cikk) körében a határozott kérelem hiánya miatt, a megkülönböztetés tilalma [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés] körében a hatásköri korlát miatt az Abtv. 64. § a) és d) pontja alapján visszautasította a rendelkező részben foglaltak szerint.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1771/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3364/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.069/2018/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, mert álláspontja szerint a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.069/2018/6. számú ítélete sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogát, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog követelményeit, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó, tulajdonjog megállapítása iránt indított polgári perben az indítványozó mint IV. rendű alperes szerepel. A perbeli ingatlan tulajdonjogával kapcsolatosan a felperes és az I. rendű alperes között 2005 óta jogvita áll fenn, ezzel kapcsolatosan egymással szemben számos pert indítottak. A jogvitát megelőző tényállás szerint felek 2000 novemberében adásvételi szerződést kötöttek a perbeli ingatlan vonatkozásában, amelyben a felperes (az adásvételi szerződés eladója) javára 5 évre visszavásárlási jogot kötöttek ki, mely alapján a felperes 2005 augusztusában visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozatot tett. Ezt követően a felperes adásvételi szerződést kötött a II. rendű alperessel az ingatlan tulajdonjogát illetően. A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárás megindítása előtt meghozott jogerős ítéletek alapján tény, hogy a felperes visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozata folytán közöttük a perbeli ingatlan adásvételére irányuló érvényes szerződés létrejött, a felperes átruházással szerzett tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba csupán a visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozat ellenjegyzési hibája miatt nem volt bejegyezhető. Amikor a felperes a tulajdonjoga megállapítása és ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése érdekében a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárást megindította, az I. rendű alperes haladéktalanul ajándékozási szerződést kötött a III. rendű alperessel, aki ezt követően továbbajándékozta az ingatlant a IV. rendű alperes, azaz az indítványozó részére.
- [3] A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban a felperes kereseti kérelme arra irányult, hogy az első fokon eljáró Kaposvári Törvényszék állapítsa meg, hogy a visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozata hatályosulása révén létrejött adásvételi szerződés alapján a perbeli ingatlan tulajdonjogát megszerezte, kérte továbbá a tulajdonjogának vétel jogcímén történő bejegyzését az ingatlan-nyilvántartásba, a peres felek tulajdonjogának történelmét, továbbá a peres felek kötelezését ennek tülésére. Kereseti kérelme kiterjedt arra is, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. és a III. rendű alperes, valamint a III. és a IV. rendű alperes között létrejött ajándékozási szerződések semmisek, elsődlegesen azért, mert lehetetlen szolgáltatásra irányulnak, másodlagosan azért, mert jó erkölcsbe ütköznek, harmadlagosan pedig azért, mert jogszabály megkerülésére irányultak. Az alperesek a felperes keresetőségi jogát vitatták, mert álláspontjuk szerint velük szemben – tekintettel a felperes és a II. rendű alperes között létrejött adásvételi szerződésre – tulajdoni igényvel csak a II. rendű alperes léphetett volna fel.
- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította azzal, hogy a felperest a közte és a II. rendű alperes között létrejött adásvételre tekintettel a tulajdonos jogvédelmi igényei nem illetik meg, a pert csupán a II. rendű alperes mint kötelmi jogosult indíthatta volna meg. Az ajándékozási szerződéseket illetően pedig azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek nem állt fenn jogi érdeke, továbbá keresetőségi joga az ajándékozási szerződések semmisségének megállapítása iránt. Mindezek mellett azonban az elsőfokú bíróság tényállásként rögzítette, hogy a korábbi perekben született jogerős ítéletekre tekintettel ebben a perben már nem volt vitás, hogy a visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozat folytán a felperes mint vevő és az I. rendű alperes mint eladó

között a perbeli ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés érvényesen létrejött, a felperes tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez szükséges alperesi hozzájáruló nyilatkozatot – az egyik korábban eljárt – bíróság ítéletével pótolta, továbbá az sem, hogy a tulajdonjog megszerzéséhez szükséges ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre azért nem került sor, mert a visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozat az ellenjegyzés hibájából nem volt elfogadható.

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte az ítélet megváltoztatását és keresete teljesítését. A Pécsi Ítéltábla eljárása során arra a következtetésre jutott, hogy az első fokozott bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban nem értett egyet az abból levont jogi következtetésekkel, és a keresetet érdemben teljesen elutasító döntéssel. A másodfokú bíróság álláspontja szerint – tekintettel arra, hogy a peres felek között érvényes adásvételi szerződés jött létre, és a felperes az ingatlan tulajdonjogát csupán az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés hiányában nem szerezte meg –, felperes olyan anyagi jogi érdekelt, aki jogosult a tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésre irányuló, valamint ehhez kapcsolódóan az ajándékozási szerződések érvénytelenségének megállapítására, és az eredeti állapot helyreállítására irányuló kereset előterjesztésére.
- [6] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes tulajdonjoga peres eljárásban nem állapítható meg, mert tulajdonszerzése nem olyan jogi tényen alapult, mely esetben a tulajdonátzállás bejegyzés nélkül is lehetséges, az érvényes adásvételi szerződésre tekintettel azonban megállapítható, hogy a felperesnek kötelmi címen tulajdoni igénye áll fenn a perbeli ingatlan vonatkozásában, így igénye a tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése iránt alapos. Az ajándékozási szerződések kérdésében a másodfokú bíróság megállapította, hogy ajándékozási szerződések lévén az alpereseket nem illeti meg jogvédelem, velük szemben az ingatlan-nyilvántartás tartalmára tekintet nélkül a valóságos jogi helyzet érvényesíthető, így a felperes kereseti kérelme alapján vizsgálандóak a szerződések. A másodfokú bíróság eljárása során arra a következtetésre jutott, hogy az eset körülményeiből – valamint elsődlegesen abból, hogy az ajándékozási szerződések megkötésére az elsőfokú per megindítását követően haladéktalanul sor került – alappal lehetett arra következtetni, hogy az I. rendű és a III. rendű alperes, majd egy napra rá a III. rendű és a IV. rendű alperesek az ajándékozási szerződéseket azzal a céllal kötötték meg, hogy megakadályozzák a felperes érvényes adásvételi szerződésből eredő tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését, az érvényes szerződésen alapuló jog érvényesítésének megakadályozása pedig nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik. Mivel tehát az első ajándékozási szerződés jó erkölcsbe ütközött, a III. rendű alperes az ingatlan tulajdonjogát nem szerezhette meg, a III. rendű és a IV. rendű alperes – az indítványozó – közötti ajándékozási szerződés pedig semmisnek minősül, mert lehetetlen szolgáltatásra irányult. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az eredeti állapot helyreállításáról, a III. és a IV. rendű alperes tulajdonjogának törléséről, valamint a felperes tulajdonjogának bejegyzéséről rendelkezett.
- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, amelyet egy ízben kiegészített. Alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a Pécsi Ítéltábla ítélete azzal, hogy a felperes kereseti kérelmét „saját hatáskörben átértelmezte, és az így saját maga által megfogalmazott kereseti kérelmet ismételt elbírált”, megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásból való jog követelményeit, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatból való jogot, továbbá a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogát, mert elzárta az alpereseket attól, hogy érdemi védekezést terjeszthessenek elő arra vonatkozóan. Elzárta továbbá az alpereseket a jogorvoslati joguk érvényesülésétől is, mert a másodfokú ítélet ellen nem volt helye fellebbezésnek.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogerős ítéletében az arra vonatkozó kereseti kérelem hiányában állapította meg azt, hogy a felperes tulajdoni igényt szerzett a perbeli ingatlanra. A másodfokú bíróság a felperes keresetét átértelmezte, a tulajdonjog mint dologi jog megszerzésének megállapítása iránti igényét kötelmi tulajdoni igényre változtatta, azt elbírált, ezzel durván megsértette a polgári peres eljárásra vonatkozó alapvető szintű törvényi szabályokat, mert olyan tartalmú kereseti kérelem ügyében hozott jogerős döntést, amely nem volt tárgya az első fokozott eljárásnak. Az indítványozó álláspontja szerint azzal, hogy a másodfokú bíróság az alperesek tájékoztatása nélkül átértelmezte a felperesi kereseti kérelmet, és annak vizsgálatát nem tette vissza az elsőfokú bírósághoz, hanem saját hatáskörben bírálta el, elzárta az alpereseket a jogorvoslati joguk érvényesülésétől is. Az indítványozó kifejtette, hogy a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, ennek megfelelően a bíróság olyan kereseti kérelmet nem bírálhat el, amelyet az adott perben nem terjesztettek elő. Azzal pedig,

hogy a másodfokú bíróság átértelmezte a kereseti kérelmet, majd azt elbírálta, megsértette a kereseti kérelemhez kötöttség elvét.

- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését is, mert az ítélet alkotmányos indok nélkül vonta el a tulajdonjogát, illetve akadályozza abban, hogy a perbeli ingatlanra vonatkozó tulajdonjogát a jogrendszer nyújtotta keretek között gyakorolja. Alkotmányos indokot ugyanis nem képezhet a másodfokú bíróság olyan eljárása, amely a tisztességes eljáráshoz fűződő jogba ütközik.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az Abtv. 56. §-a alapján azt kellett megvizsgálnia, hogy a támadott döntéssel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [11] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.069/2018/6. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, azt az Abtv. 27. §-a szerint a benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be, rendes jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [12] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott döntések megsemmisítését az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog, valamint a XIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tulajdonhoz való jog sérelmére alapozva kérte.
- [13] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a tulajdonhoz való joggal összefüggésben nem adott elő értékelhető indokolást, így e panaszem befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség. Nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – indítványa nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért elentétes a bírói döntés {3099/2019. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [14] Az Alaptörvény XXIV. cikke a közigazgatási hatósági eljárás és nem a bírósági felülvizsgálat vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét {3081/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [8]; 3010/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}, így a bírósági eljárás tisztességével összefüggésben a XXIV. cikkre nem alapítható alkotmányjogi panasz. Az indítvány ezért a XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak.
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panasz a fentiekben kifejtettek szerint a befogadhatóság formai feltételeinek abban a részben felel meg, amelyben a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenessége megállapítását az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére alapítottan kéri.
- [16] 2.3. Az Alkotmánybíróság az alábbiakban – mérlegelési jogkörében – azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a formai feltételeknek megfelelő része a 29. § szerinti feltételeknek eleget tesz-e. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [17] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [18] Az Alkotmánybíróság jelen döntésében is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében szabályozott tisztességes eljáráshoz való jog és a (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el, „[a] bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslati (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [19] Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Az Alkotmánybíróság egyébként burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság

- a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [20] Az adott ügyben az indítványozó a bírói döntés alaptörvény-ellenességét arra tekintettel állította, hogy álláspontja szerint a Pécsi Ítéltábla megsértette a polgári peres eljárás egyik alapvető szabályát, a kérelemhez kötöttség elvét, mert a kereseti kérelmet átértelmezve hozta meg a döntését.
- [21] Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a Pécsi Ítéltábla döntéséből egyértelműen kitűnik, hogy a kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel volt. A Pécsi Ítéltábla ítéletében helytállóan rögzítette, hogy a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben az már nem volt vitás, hogy a visszavásárlási jogot gyakorló felperes, mint vevő és az I. rendű alperes, mint eladó között a perbeli ingatlanra az adásvételi szerződés érvényesen létrejött, és az kötelezi az I. rendű alperest az ingatlan tulajdonjogának felperesre történő átruházására. Így azzal, hogy a korábbi bírósági eljárások során megállapított tényállást a Pécsi Ítéltábla ítéletében rögzítette, nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen. Nem sértette eljárása a kereseti kérelemhez kötöttség elvét továbbá azért sem, mert a perbeli felperes kereseti kérelmében kifejezetten kérte, hogy az eljáró bíróság keresse meg az ingatlan-nyilvántartási hatóságot annak érdekében, hogy felperes tulajdonjoga vétel jogcímén bejegyzésre kerüljön, kérte alperesek tulajdonjogának törlése iránti intézkedését, valamint kérte az alpereseket a fentiek tűrésére kötelezni. Kérte mindezt arra tekintettel, hogy az ingatlan tulajdonjogának átruházásához az erre irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül a tulajdonosváltásnak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése is szükséges.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a Pécsi Ítéltábla jogértelmezésével és a számára hátrányos döntéssel, nem elégséges érv a támadott ítélet alaptörvény-ellenességének, különösen a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslati jog sérelmének alátámasztására.
- [23] Az Alkotmánybíróság tehát a fent kifejtettek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, vagy a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi vizsgálatát indokolta volna.
- [24] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (2)–(3) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 27. §, és 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1855/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3365/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.004/2019/2. számú végzése, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (1) bekezdésének *d*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi személy jogi képviselővel (dr. Juhász Gábor István) eljárva az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben Kúria Kfv.I.35.004/2019/2. számú végzése, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdésének *d*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítvány benyújtására alapul szolgáló pernek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozó 2012-ben kristálycukrot értékesített egy szlovák társaság részére. Az adóhatóság a bevételek utólagos vizsgálatára irányuló általános forgalmi adó ellenőrzése során megállapította, hogy az indítványozó nem tudta hitelt érdemlően igazolni, hogy a termék elhagyta Magyarország területét. Az adóhatóság megállapította, hogy ezek az értékesítések nem minősültek adómentes Közösségen belüli termékértékesítésnek. Erre figyelemmel az indítványozó terhére 23.826.000 forint adókülönbötetet állapított meg. Az indítványozó a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon előterjesztett keresetében a terhére megállapított adóhiány és jogkövetkezményei törlését kérte, egyrészt vitatva az alperes adóhatóság (a továbbiakban: alperes) megállapításai helytállóságát, másrészt a felperesi tudattartalom körében kifejtett alperesi álláspontot. Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Sem az eljárási, sem az anyagi jogszabálysértések körében nem találta alaposnak az indítványozói érvelést.
- [4] A bíróság szerint az adóhatóság eleget tett az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 97. § (4)–(6) bekezdésében írt tényállás feltárási és bizonyítási kötelezettségének, okszerűen értékelte az ügyben felmerült körülményeket. Helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 89. § (1) bekezdésében meghatározott közösségi termékértékesítés nem valósult meg, ezzel egyidejűleg az indítványozó nem volt jogosult adómentes értékesítésről számlákat kiállítani.
- [5] 2.2. Az indítványozó a Kúriánál előterjesztett felülvizsgálati kérelmét a Kp. 118. § (1) bekezdés *d*) pontjára alapította, azzal, hogy a jogerős ítéletben foglaltak a fuvarozók vizsgálata kapcsán a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától eltér.
- [6] Ennek igazolására a Kúria Kfv.I.35.182/2017/6., a Kfv.I.35.564/2015/3. és a Kfv.V.35.053/2016/7. számú eseti döntéseit hívta fel. A Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta. A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet – többek között – akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés miatt indokolt. A Kúria döntésében azt állapította meg, hogy a befogadás feltétele nem állt fenn. Indokolása szerint a Kp. 3. § (3) bekezdése alapján a jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik –, a feleket terheli. Így a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kötelessége, hogy megjelölje azon okot vagy okokat, amelyek alapján

a jogorvoslati kérelem befogadható, másrészt feltárja azokat a körülményeket, amelyek az általa megjelölt befogadási ok alátámasztására szolgálnak. A Kúria a befogadhatóság körében kizárólag a fél által megjelölt okból vizsgálódhat; az indítványozó a Kp. 118. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján kérte felülvizsgálati kérelme befogadását. A Kúria értelmezése szerint e körbe azok az esetek vonhatók be, amikor a jogerős ítélet a jogszabálynak, a Kúria jogegységi határozatában, kollégiumi véleményében, az elvi irányítás még hatályos korábbi eszközeiben, illetve az általa közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő értelmezésen alapul.

- [7] A kúriai döntés indokolása szerint „a Kúria közzétett ítélezési gyakorlata” kitélt úgy kell értelmezni, hogy a jogszabálysértés felülvizsgálata kizárólag akkor engedélyezhető, ha az a Kúria által közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltér. A Kúria saját lapjában teszi közzé azokat a határozatokat, amelyek olyan elvi jelentőségű jogkérdést tartalmaznak vagy olyan rendszeresen ismétlődő, jellemzően problémás jogalkalmazási kérdést dönt el, amelynek ismerete az alsófokú bíróság, illetve a jogkeresők számára fontos. Ezen döntések megjelölése a BH, illetve az EBH. A Kúria által közzétett ítélezési gyakorlatnak kizárólag az olyan közzététel számít, amelyről a Kúria szakmai vezetése a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 31. §-a szerinti eljárásban dönt.
- [8] A Kúria indokolása szerint az indítványozó által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eseti döntések nem feleltethetők meg a fenti kritériumoknak, az ítéletben foglalt állásponttól eltérő BH, illetve EBH döntésekre az indítványozó nem hivatkozott, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadásának a Kp. 118. § (1) bekezdés *d)* pontja szerinti feltétele nem teljesült.
- [9] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát és annak kiegészítését, amelyben elsődlegesen a Kúria Kfv.I.35.002/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, megjelölve az Alaptörvény 28. cikke, B) cikk (1) bekezdése, I. cikk (3) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmét, másodlagosan utalásszerűen az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti normakontroll lefolytatását indítványozta.
- [10] 3.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria végzése azért sérti az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit, mert az az indítványozó felülvizsgálati kérelmét arra hivatkozással nem fogadta be, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés *d)* pontja szerinti feltétel nem teljesült. Ezzel álláspontja szerint sérült a jogbiztonság, illetve a tisztességes eljáráshoz- és a jogorvoslathoz való joga. Felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy „a bíróság egy felderítetlen tényállást alapul véve hozott jogszabálysértő döntést, különös figyelemmel arra, hogy a Kúria más adóügyekben hozott határozataiban a bíróság döntésével ellentétes álláspontot képviselt, mely álláspont szinte teljesen megegyezik” az indítványozó kereseti kérelmében foglaltakkal.
- [11] Az indítványozó vitatta, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés szerinti „a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés” kifejezés pontosan mit jelent. Az indítványozó értelmezése szerint a Kúria őt – bár az általa hivatkozott eseti döntések az Országos Bírósági Hivatal honlapján elérhetők –, „csupán a közzététel formája okán fosztja meg [...] attól, hogy jogait érvényre juttassa”. Álláspontja szerint a kúriai indoklás „megszorító” értelmezést tükröz, és a Kúria „a nyelvtani értelmezés tradicionális módszerét nem az egyébként az egész jogrendszert átható alkotmánykonform jogértelmezés generális és alapvető elvárásával összhangban alkalmazza” és ezzel „kirekeszti a hivatkozhatóság köréből”.
- [12] Az indítványozó a jogbiztonság sérelme kapcsán hivatkozott az 56/1991 (XI. 8.) AB határozat azon kitételére, miszerint a jogállamiság „egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által az állampolgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket”. Ezzel összefüggésben kifogásolta, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelmét tartalmilag érdemben nem vizsgálta, és csupán formai okokból utasította el.
- [13] 3.2. Az indítványozó a másodlagosan előterjesztett, az Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti panaszában arra hivatkozott, hogy kiemelkedő jelentőségű joghézag áll fenn a „közzétettségg” pontos fogalmi keretei és elemei meghatározása hiányában.
- [14] Sérelmezte, hogy „a releváns jogszabályi értelmező rendelkezés hiányában [...] a Kp. T/12234. számú javaslata sem ad semmilyen eligazítást az eredeti jogalkotói szándék valós tartalmát illetően”. Aggályosnak tartotta az indítványozó, hogy a Kúria ebben a vonatkozásban a Bszi. 31. § szerinti rendelkezést vette alapul és hogy a Kúria számára annak van jelentősége, hogy „milyen mozaikszó ernyője alatt hivatkozható” az eseti döntés, nem

pedig annak tartalmát vizsgálja. E körben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, melyet az indítványozó álláspontja szerint sért az, hogy a Kúria „a közzétett ítélezési gyakorlat” alatt csupán a BH, EBH, EBD döntéseket érti és „kirekeszti az ezzel formáljogilag és tartalmilag teljesen azonos erejű és alkalmazható, alkalmazandó forrásnak minősülő azon közzétett gyakorlati döntéseket, amelyeket ugyan szintén önmaga alkotott, de az Országos Bírósági Hivatal hivatalos honlapján kerültek közzétételre”.

- [15] Az indítványozó felhívta az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés szerinti alapjog korlátozásra vonatkozó arányossági teszt alkalmazásának alkotmánybírói gyakorlatát, de indokolási összefüggést nem teremtett az általa sérelmesnek vélt helyzettel.
- [16] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [17] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés illetve jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [18] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdésének állított sérelmére vonatkozóan indokolást nem adott elő, és az indítvány arra vonatkozóan sem tartalmaz érvelést, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének rendelkezése miért szenvedett sérelmet ügyével összefüggésben. Ezért az indítvány ezen panaszelemei tekintetében nem felel meg a határozott kérelem követelményének.
- [19] Az indítványozó az indítványában állított valamennyi további alapjogi és azon kívüli egyéb alaptörvényi sérelmeket az Abtv. 27. §-ára alapított kérelem keretében lényegében arra vezette vissza, hogy a Kúria jogértelmezése és jogalkalmazása nem az indítványozó álláspontját követi. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ára alapított kérelem tekintetében mindenekelőtt abban foglalt állást, hogy e körülményre tekintettel az indítvány befogadásának az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételei fennállnak-e. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést az indítványozó nem fogalmazott meg, és álláspontja szerint az indítványban felhozott érvek alapján a bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételye sem merülhet fel az alábbiak okából.
- [20] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} „[A] jogállamiság elvont elve [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {Elsőször lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [21] Annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül. Mindezek folytán az Abtv. 27. §-ára alapított indítvány nem fogadható be.
- [22] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított kérelem kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy gyakorlata értelmében, ha a panasznak több tárgya van, a panasz tárgyaira vonatkozóan külön-külön kell az alkotmányjogi panaszban bemutatni, hogy azok milyen indokok, érvek alapján alaptörvény-ellenesek {lásd hasonlóan: 3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]; 3251/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]–[17]}; az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti normakontroll iránti kérelem – azon túl, hogy a kiegészített indítvány petítségében ez említésre kerül – ugyancsak nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető önálló indokolást.
- [23] A „közzétettségi” fogalma értelmezhető, ezt végezte el a Kúria, mellyel az indítványozó nem ért egyet; a kérelméhez kapcsolódó minden további érv pedig már a Kúria jogértelmezésének, végzésének vitatását tartalmazza, azaz nem a jogszabály alkotmányosságának megkérdőjelezésére irányul.
- [24] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy panaszában az indítványozó meg sem jelölte a sérelmezett jogszabályhelyet, arra csupán tartalmilag lehet következtetni.

- [25] Mindezekre tekintettel az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint normakontrollra irányuló indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményének.
- [26] 5. A fentieket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § a) pontjára, 29. §-ára, 52. § (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/651/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3366/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.20.742/2018/6. számú ítélete, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselővel (dr. Galambos Károly) eljárva az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.20.742/2018/6. számú ítélete, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (2) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítvány benyújtására alapul szolgáló munkaügyi jogvitának az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges előzményei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozó egy gazdasági társaság (a továbbiakban: munkáltató) igazgatóságának 1993 óta tagja, valamint vezérigazgatói munkakörben foglalkoztatott vezető állású munkavállalója volt, akinek munkaviszonyát 2010. szeptember 3-án rendkívüli felmondással szüntették meg.
- [4] A felmondást követően az indítványozó és a munkáltató között a felmondás jogszerűségével, illetve ezzel összefüggésben különböző járandóságokkal és kártérítéssel kapcsolatos több szakaszra tagolódó peres eljárás keletkezett. Ennek során az eljáró bíróságok részben a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.90.522/2011/5/II. számú ítéletével, részben a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.402/2011/7. számú – a Zala Megyei Bíróság által 4.Mf.21.377/2011/4. számú ítéletével helybenhagyott – ítéletével a munkáltatót különböző jogcímenek pénzbeli járandóságok és kártérítés megfizetésére, illetve természetbeni juttatás teljesítésére kötelezte.
- [5] A munkáltató a jogerős ítéletekben előírt marasztalásoknak 2011. július 11-én illetve 2011. december 21-én történt teljesítésével eleget tett, ugyanakkor az ítéletekkel szemben a Kúriánál felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.
- [6] A Kúria az Mfv.10.913/2011/5. számú ítéletével egy rendelkezés (prémium-előleg megfizetése) kivételével a másodfokú ítéleteket hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletek megváltoztatásával az indítványozó keresetét elutasította.
- [7] A munkáltató korábbi – a meghozott ítéleteknek megfelelő – teljesítései visszafizetésével kapcsolatosan merült fel újabb jogvita a Kúria döntése folytán az indítványozót terhelő tartozás (visszatérítési kötelezettség) utáni késedelmi kamatok és a perköltség tekintetében.
- [8] A munkáltató 2013. június 24-én az indítványozóval szemben visszégrehajtási eljárást indított és „önkéntes teljesítés elmaradására” hivatkozva kérte, hogy az indítványozó térítse vissza az általa az indítványozó részére kifizetett összeget. A visszégrehajtási eljárásban a munkáltató kamatigényt nem érvényesített.
- [9] Az indítványozó a visszégrehajtási eljárásban érvényesített összegeket – kamatfizetés nélkül – a munkáltatónak több részletben visszafizette.
- [10] A munkáltató a késedelmi kamatokkal kapcsolatos igényét utóbb érvényesítette és peres útra terelte.
- [11] 2.2. A munkáltató keresetében késedelmi kamat, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén 3.961.050 Ft megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót, arra hivatkozva, hogy az indítványozó a részletekben végrehajtott teljesítései közti időben a vitatott összegek még meg nem fizetett részleteivel rendelkezhetett.

- [12] Az indítványozó ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mert a kereseti követelést mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta. Részben azért, mert véleménye szerint a pert megelőző visszvégrehajtási eljárás folytán (nem) érvényesített kamatigény ítélt dolognak minősül. Hivatkozott a követelés elévülésére is, tekintettel arra, hogy a kamatigény osztja a főkövetelés sorsát. A joglapot vitatva előadta, hogy önként teljesített és késedelembe nem esett.
- [13] A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg a munkáltató részére 892.386 Ft kamatot; a keresetet ezt meghaladóan elutasította, és a munkáltatót 545.215 Ft perköltség viselésére kötelezte. A bíróság az indítványozó ítélt dologra történő hivatkozását azért nem tartotta megalapozottnak, mert a visszvégrehajtási eljárásnak nem volt tárgya a munkáltató kamatigénye, így a munkáltató kamatkövetelése érdemben elbírálgatható. A bíróság a kamatkövetelés esedékességének időpontját megállapítva megalapozatlannak tartotta az indítványozó elévülési kifogását is.
- [14] A bíróság rámutatott arra, hogy a munkaügyi perben született, a másodfokú bíróság ítélete folytán jogerőre emelkedett határozat joglapot teremtett az indítványozónak arra, hogy „az abban meghatározott marasztalási összeget átvegye és használja.” A Kúria döntéséig az indítványozó jogszerűen volt annak birtokában, a kúriai ítélet kihirdetését (2013. január 9.) követően azonban a korábbi kifizetés tartozássá vált. A Kúria ítélete új joglapot teremtett a munkáltatónak a marasztaló ítélet szerinti kifizetés összegének visszakövetelésére. Mivel ezen időponttól az alperes a marasztalási összeget jogalap hiányában tartotta birtokában, a kamatfizetési kötelezettség ezen időponttól kezdődően terheli.
- [15] A bíróság indokolásában részletesen kitért arra is, hogy a perköltség megállapításakor milyen indokokra volt figyelemmel; így különösen a pertárgy értékére, a felmerült közjegyzői eljárási díjra is, illetve arra, hogy a fellebbezési perköltség viselésére a felek pervesztesség-pernyertesség arányában kötelesek, tekintettel arra, hogy az indítványozó „a perre okot adott, a perben érvényesített kamatot önként nem fizette meg.” Az indítványozó a jogi képviselével kapcsolatban felmerült perköltség igényét az ügyféllel kötött megbízási szerződésben kikötött munkadíj tekintetében 1.489.320 Ft-ban jelentette be a bíróságnak. A bíróság ezen összeget mérsékelte – indokolása szerint – a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenység mértékére figyelemmel. A bíróság ennek során tekintettel volt arra is, hogy „az az eredeti pertárgy értékéhez képest is rendkívül eltúlzottnak tekinthető.” A bíróság az ügyvédi munkadíj összegét a Rendelet 3. § (1) bekezdés és (2) bekezdése szerint 150.000 Ft+ÁFA összegben állapította meg. Az indítványozó útiköltség igényének is helyt adva, a bíróság az indítványozót megillető perköltség összegét a fentiek együttes figyelembe vételével 545.215 Ft-ban határozta meg.
- [16] 2.3. Az indítványozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset teljes körű elutasítását, a javára megállapított elsőfokú perköltség 1.497.000 Ft-ra történő felemelését, és a munkáltató perköltségben marasztalását. Vitatta az elsőfokú bíróságnak a követelés elévülése körében tett megállapításait, a perköltségben marasztaló rendelkezését is jogszabálysértőnek tartotta, mert „figyelmen kívül hagyta a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést és az alperesi költségkimutatást.” A munkáltató fellebbezési ellenkérelmében helyes indokai alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az indítványozó perköltségben marasztalását kérte.
- [17] Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Zalaegerszegi Törvényszék az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében megváltoztatta úgy, hogy az indítványozónak fizetendő perköltség összegét 699.400 Ft-ra felemelte és azt egyebekben helybenhagyta.
- [18] Indokolása szerint az elsőfokú ítéletben megállapított tényállással, az elsőfokú bíróságnak az elévülés és a késedelembe esés kapcsán kialakított jogi álláspontjával teljes mértékben egyetértett, az indokolást az eljárási szabályoknak megfelelőnek tartotta. Az elsőfokú bíróságnak a perköltségről hozott döntésével csak részben értett egyet. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú döntés azon elemének helytállóságát, miszerint a fél és jogi képviselője közötti megbízási szerződés alapján megállapított ügyvédi munkadíj eltúlzott. Tévesnek értékelte az elsőfokú ítélet hivatkozását a Rendelet 2. §-ára, mert aszerint a pertárgy értékéhez igazodó munkadíjnál magasabb díjazást is kiköthetnek a felek. Álláspontja szerint tekintettel kell lenni továbbá arra, hogy az eljárás során egyszer sor került hatáskör hiánya miatt az ügy áttételére is, valamint arra, hogy „az ügy nem volt nehéz megítélésű.” A másodfokú bíróság szerint az indítványozói képviselő „több és hosszas beadványokat terjesztett elő, de azokban többször bocsátkozott szükségtelen ismétlésekbe.”
- [19] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, abban elsődlegesen kérte az Abtv. 27. §-a alapján a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.99/2017/23. számú ítélete, valamint

a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.20.742/2018/6. számú ítélete „keresetet elutasító rendelkezése” alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését, másodlagosan az Abtv 26. § (1) bekezdése alapján kérte az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Rendelet 2. § (2) bekezdése {miszerint „[a]z (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj (ld: ügyvédi munkadíj) összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles”} alaptörvényellenessége megállapítását és a jogszabályi rendelkezés megsemmisítését.

- [20] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a pertörténet részletes ismertetését követően a per során a kereseti kérelmében előadott indokait ismételte meg.
- [21] 3.1. Az Abtv. 27. §-ára alapított kérelmének indokolása szerint sérülni látta az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz való jogát azáltal, hogy a munkáltató az indítványozó teljesítését késedelmesnek tartotta akkor, amikor bíróság előtt még nem érvényesítette határidőben késedelmi kamatigényét. Szerinte egy „ilyen igény törvényes úton való érvényesítése előtt alkotmányosan nem eshet késedelembe”. Sérelmezte, hogy önkéntes teljesítésére tekintettel sem eshet késedelembe, és így véleménye szerint a bírói döntések kiszámíthatatlan és előreláthatatlan helyzetet eredményeztek, ami miatt a polgároknak az állami szervekbe helyezett bizalma, mint az „emberi méltóság [...] egyik lényeges tartóoszlopa” valamint az indítványozó [jog]„biztonsághoz” való joga sérült.
- [22] 3.2. Az indítványozó szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény IV. cikkében foglalt szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jogot, valamint az Alaptörvény V. cikke szerint személy és tulajdon elleni jogtalan támadás elhárításához való jogot, mert véleménye szerint a bíróságok az indítványozó fizetési késedelmét az Alaptörvénybe ütköző módon állapították meg, mert sem tényekre, sem jogszabályokra azt nem alapították, és a kamat megfizetésére jogszabályi felhatalmazás nélkül kötelezték. Az indítványozó szerint „a személyes biztonság garantálása [...] a szabályozott jogi környezet, a konfliktusok feloldásának intézményi rendszerének és eljárási szabályainak megalkotásával, a szankciórendszer kialakításával és működtetésével történhet”.
- [23] 3.3. Az indítványozó panaszának indokolásában a fentiekén túl tulajdonjoga, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, valamint a jogorvoslathoz való joga sérelmét is fennállónak látta az alábbiakban ismertetett indokokra hivatkozással.
- [24] 3.4. Az indítványozó szerint a támadott ítéletek azért sértik az Alaptörvény XIII. cikke (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mert az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az indítványozónak „a szabad ügyvédválasztásán alapuló ügyvédi megbízással összefüggő – pernyertessége alapján – a perbeni költségei megtérítésében megnyilvánuló jogát”, illetve az indítványozó és jogi képviselője közti megbízási szerződést. „[A] késedelmi kamat iránti igénynek a visszamenőlegesen történő érvényesítése – anélkül, hogy a visszafizetésről a bírósági határozat rendelkezne” – a panasz szerint súlyosan sérti az indítványozó tulajdonhoz való jogát.
- [25] Az indítványozó az elsőfokú ítéletet arra hivatkozással támadta, hogy őt megillette a szabad ügyvédválasztás joga, budapesti ügyvédi irodát vehetett igénybe, amelynek közreműködésével felmerült költségeket a pervesztes ellenérdekű félnek kell megfizetnie. Állította, hogy a megbízási szerződésben foglalt díjazás nem volt eltulzott, illetve a bíróság erre vonatkozó indokait (mind összegszerűségében, mind az okát tekintve) az első fokú ítélet nem tartalmazza, így a bíróság ebben a körben sem tett eleget indokolási kötelezettségének. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy jogi képviselője a közel három éves perfolym alatt jelentős számú előkészítő iratot, jogorvoslati kérelmet és egyéb beadványt terjesztett elő. Sőt, meglátása szerint – megbízási szerződés hiányában –, a Rendelet támadott 2. § (2) bekezdése alapján éppen az ügyvédi munkadíj emelésének lett volna helye. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság sem a tárgyalások számát, sem időtartamát nem értékelte. Vitatta a bíróság tény és költség mérlegelését, mert szerinte a bíróságnak a költségjegyzéket felülvizsgálva, a szerződésben foglalt díjelemeket kellett volna összevetnie a tényleges eljárási cselekményekkel.
- [26] Vitatta továbbá az eljárásban felmerült perköltségnek a pernyertesség-pervesztesség arányában történő megosztását arra is hivatkozva, hogy az ügyvédi munkadíjban és költségekben való megállapodás alapján a fél számíthat arra, hogy pernyertesség esetén azokat a vesztes fél állja.
- [27] Állította, hogy kamatfizetési kötelezettségének jogalapját a munkáltató nem bizonyította és jogszabályi hivatkozással sem támasztotta alá. Ezzel együtt azt is állította, hogy az elsőfokú döntés azért iratellenes, mert az indít-

ványozó nem vitatta a késedelmi kamat számítását. Panasza szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget indoklási kötelezettségének, mert döntésében nem fejtette ki, hogy az indítványozó „milyen ténybeli magatartás alapján, milyen teljesítési kötelezettségével és mikor esett késedelembe.” Az indokolás hiányát állította a kamatszámítás összezszerűsége vonatkozásában is.

- [28] Idézte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt 164. §-át, miszerint a jogalap nélkül kifizetett munkabér hatvan napon túl akkor követelhető vissza, ha a munkavállalónak a kifizetés alaptalanságát fel kellett ismernie, vagy azt maga idézte elő.
- [29] Az indítványozó sérelmezte, hogy a munkáltató vezérigazgatója szerinte nem volt jogosult követelés érvényesítésére, mert a peres eljárás megindításához – vele szemben a munkáltatói jogokat gyakorló – Magyar Fejlesztési Bank Zrt. hozzájárulására lett volna szükség. Állította, hogy a munkáltató jogtanácsosi munkadíj iránti kérelme – pernyertesség esetén is – alaptalan volt és nem volt jóhiszemű.
- [30] A tulajdonhoz való joga sérelmét abban is látta, hogy az eljáró bíróságok nem alkalmazták a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 80. § (2) bekezdését, miszerint „[a]z a fél, aki egyes perbeli cselekményeket sikertelenül végez, vagy egyes perbeli cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, avagy valamely határnapot vagy határidőt mulaszt, vagy más módon felesleges költségeket okoz, az ebből származó költségeinek megtérítését pernyertessége esetén sem igényelheti, illetőleg az ellenfél ebből eredő költségeinek megtérítésére a per eldöntésére való tekintet nélkül kötelezhető”. Az ezzel kapcsolatosan előterjesztett fellebbezési indokai figyelmen kívül hagyása miatt látta sérülni a jogorvoslathoz való jogát. (Sérelmezte, hogy a bíróság tévesen hivatkozott arra, hogy a fenti jogszabályhelyet hatáskör hiányában nem alkalmazhatja.)
- [31] 3.5. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét elsősorban az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmében látta és abban, hogy szerinte „nem létező jogszabály hiányában és a jogi norma alkalmazásának mellőzésével nem lehet a késedelmet egy adott cselekményről kimondani és az érintettet késedelmi kamatban marasztalni”.
- [32] Az indítványozó vitatta, hogy az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatra vonatkozó törvényi szabályokat helyesen alkalmazta volna, mert állítása szerint fogalmilag kizárt volt az ő késedelembe esése, mert kamatfizetési kötelezettsége csak akkor nyílna meg, ha „a visszafizetésre kötelező határozatnak a teljesítési határidő alatt nem tesz eleget.” Állította, hogy a „munkáltató által önként teljesített kifizetés esetén a kifizetéstől a teljesítésig a munkáltató részére a munkavállalót kamatfizetési kötelezettség nem terheli.” Többször hivatkozott a munkáltató kamatigénye kapcsán arra, hogy az nem a felek polgári jogviszonyából, hanem munkaviszonyból keletkezett.
- [33] 3.6. Az indítványozó szerint a támadott ítéletek azért sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot, mert állítása szerint a bíróság nem adott választ az indítványozó fellebbezésében írtakra: sem a késedelembe esés tényére, sem jogalapjára, az ügyvédi díjazás eltúlzott voltára, illetve hogy az összeg miért nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.
- [34] 4. Az indítványozó a Rendelet 2. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére is irányuló, az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított kérelmét az alábbiakkal indokolta.
- [35] A fenti szabályozást elsősorban azért tartja alaptörvény-ellenesnek, mert az sérti az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltóságot. Az indítványozó ezt azzal indokolta, hogy a rendelet „nem tartalmazza, hogy a »munkadíj mérséklésének indokolt esete« a bíróság által milyen módon érvényesíthető”. Állítása szerint „a szabályozás nem veszi figyelembe a felek emberi méltóságát sem egymás közti viszonyában, sem a bírósághoz való viszonyában,” mert nem rendelkezik arról, hogy a bíróságnak mérlegelése előtt a feleket az ügyvédi munkadíjjal kapcsolatosan meg kell-e hallgatnia. Így véleménye szerint az ügyvédi munkadíj mérséklése tekintetében az érintett fél nem tudja álláspontját kifejteni, így a jogalkotó „lebecsüli” a felet.
- [36] A Rendeletet az Alaptörvénynek a szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog szabályait tartalmazó IV. cikkébe, valamint az Alaptörvénynek a jogtalan támadás elhárításához való jogra vonatkozó szabályait tartalmazó V. cikkébe ütközőnek tartja, mert az alapján a bíróság a fél és jogi képviselője közti szerződést kétségbe vonhatja és attól eltérő döntést hozhat. Felhívta az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 28. § (1) bekezdését és 30. § (1) bekezdését, miszerint az ügyvédi megbízás szabad megállapodás tárgya, a felek a megbízási díjban szabadon állapodnak meg. Ezen jogszabályi rendelkezések

alapján – véleménye szerint – a Rendelet nem tartalmazhatna szabályozást az ügyvédi megállapodás tartalmával kapcsolatban. Sérelmezte, hogy a szerződési szabadság elvének érvényesülése mellett a szerződés megtámadására csak törvényben meghatározott esetben van lehetőség, „különösen a szerződéskötésben részt nem vevő harmadik személy (a perben ellenérdekű fél) vagy a bíróság részéről. Ilyen szabályokat azonban az Üttv. nem tartalmaz.”

- [37] Felhívta még az Üttv. 206. §-a a) pontját, amely felhatalmazást ad a miniszternek arra, hogy „a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költséget rendeletben szabályozza”. Az indítványozó úgy véli, hogy ezen felhatalmazás kereteit a Rendelet 2. § (2) bekezdése túllépi, „mivel nem a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségeket szabályozza, hanem arról rendelkezik, hogy az ügyvédi megbízási szerződésben foglalt felek megállapodását a bíróság mikor hagyhatja figyelmen kívül. Erre pedig a felhatalmazás nem ad szabályozási lehetőséget.”
- [38] Az indítványozó szerint a Rendelet 2. § (2) bekezdése sérti az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való jogát, mert a fél és az ügyvéd közötti megbízási szerződésben foglalt ügyvédi költségek mérséklése azt eredményezi, hogy „ezek a költségek az ellenérdekű pereszes félre még teljes pernyertesség esetén sem terhelhetők át”.
- [39] Az indítványozó által támadott jogszabályi rendelkezés véleménye szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát is, mert „az ügyfélegyenlőség azt jelenti, hogy a bíróság az adott döntése előtt [...] döntése szükségességéről, vagy az ellenérdekű fél ezzel kapcsolatos indítványáról tájékoztatja a feleket, és felhívja őket a ténybeli és jogi nyilatkozataik megtételére”. Sérelmezte az indítványozó, hogy a Rendelet erre vonatkozóan semmilyen, a felek jogaival és a bíróságnak a Rendelet 2. § (2) bekezdésén alapuló hatáskörének gyakorlásával kapcsolatos szabályozást nem tartalmaz.
- [40] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [41] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [42] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikke, XIII. cikk (1) bekezdése, IV. cikk (1) bekezdése, V. cikke, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései vonatkozásában Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó rendelkezésekre hivatkozott, és megfogalmazott indokolást is. Az Alkotmánybíróság ezért megvizsgálta, hogy az indítvány ezen elemei megfelelnek-e az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek, miszerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra.
- [43] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapítja, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést az indítványozó nem fogalmazott meg. Ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítványban felhozott érvek alapján felmerülhet-e a bírói döntés alaptörvényességének kételye.
- [44] 5.1. Ezekkel kapcsolatban az Abtv. 27. §-ára alapított kérelem kapcsán az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításokra jutott. Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jog sérelmét a bírói döntésekben amiatt látta, mert véleménye szerint vitás az ő fizetési késedelembe esése, valamint azért, mert a bírói döntés gyengíti az állampolgároknak az állami szervekbe vetett bizalmát. Ezek az érvek azonban nem hozhatók alkotmányos összefüggésbe az emberi méltósághoz való joggal.
- [45] 5.2. Az indítványozó a szabadság és személyi biztonság, valamint a személy és tulajdon elleni jogtalan támadás elhárításához való jog sérelmeként fogalmazta meg az ítéletek kritikáját pusztán azért, mert a bírói döntéssel nem értett egyet. Ennek kapcsán az indítványozó által leírtak a fenti két alaptörvényi cikkel alkotmányjogi értelemben összefüggésbe nem hozhatók.
- [46] 5.3. Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmeként értékelte a munkáltató perindítási jogosultságának hiányát, valamint azt, hogy fellebbezési indokaira véleménye

szerint a bíróság kimerítően nem reagált. Vitatta a bíróság tény és költség mérlegelését, jogalkalmazói tevékenységét, továbbá az eljárásban felmerült perköltségnek a pernyertesség-pervesztesség arányában történő megosztását. Panasza szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mert döntésében nem fejtette ki, hogy az indítványozó „milyen ténybeli magatartás alapján, milyen teljesítési kötelezettségével és mikor esett késedelembe” valamint a kamatszámítás összecszerúsége vonatkozásában is az indokolás hiányát állította.

- [47] Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában rámutatott arra, hogy „[a]z indokolt bírói döntéshez fűződő jog [...] az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik.” Az Alkotmánybíróság azonban „a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését”. „[A]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” (Indokolás [33]–[34])
- [48] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapítja, hogy a jelen ügyben eljárt bíróságok eleget tettek indokolási kötelezettségüknek, az indítványozó valamennyi kereseti kérelmét megvizsgálták, azokról kialakított jogi álláspontjukról, a hivatkozott jogszabályhelyek pontos megjelölésével számot adtak. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező bírói indokolási kötelezettség maradéktalanul teljesült, így a bírói döntések alaptörvényességének kételye emiatt nem merülhet fel.
- [49] Az indítványozó a bírói mérlegelést és jogalkalmazást is sérelmesnek tartotta. A bíróságok a bizonyítékok mérlegelése során szabadon döntenek arról, hogy mely tanúvallomást fogadják el bizonyítékként. Az Alkotmánybíróság ebben a körben is rámutat a korábbi döntéseiben kifejtettekre, miszerint „az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}.” {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} „[A] jogállamiság elvont elve [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {Elsőször lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [50] Az indítványozó által ebben a körben felhozott érvek nem hozhatók alkotmányjogi összefüggésbe sem az Alaptörvény XIII. cikke (1) bekezdése, sem a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései védelmi körével, mivel azok olyan szakjogi-törvényességi kérdésekre vonatkoznak, amelyek eldöntésére az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [51] 6. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított kérelem kapcsán az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá.
- [52] Az indítványozó által sérelmesnek tartott jogszabályi rendelkezés lehetőséget biztosít a bíróságnak arra, hogy az ügyvédi munkadíj összegét indokolt esetben – ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel –, mérsékelheti.
- [53] Az indítványozó által megfogalmazott érvek nem hozhatók összefüggésbe a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel, sem az emberi méltósággal, sem a tulajdonhoz való joggal, sem a tisztességes eljáráshoz való joggal,

sem a jogtalan támadás elhárításához való joggal, ahogy a szabadsághoz és személyes biztonsághoz való joggal sem.

- [54] Az indítványozó által támadott Rendelet az ügyvédi díjazás mérséklésének lehetőségéről rendelkezik, nem tartozik tárgykörébe olyan eljárási kérdések szabályozás, mint a felek nyilatkozattételi joga. Az indítványozó által sérelmezett eljárási hiányosság az eljárás során nem merülhetett fel, hiszen a Pp. szabta keretek között a feleknek lehetőségük volt arra, hogy nyilatkozataikat a perköltségre is kiterjedően előadják.
- [55] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése keretében eljárva érdemi alkotmányossági vizsgálatra a fentiek okán nem látott indokot; a rendeleti szabályozás alaptörvényességének kételye nem merült fel.
- [56] Mindezekből következően az indítvány alapján nem merült fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége, így az indítvány befogadásának feltételei nem állnak fenn.
- [57] 7. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 26. §-a (1) bekezdésére, a 27. §-a a) pontjára, a 29. §-ára, a 47. § (1) bekezdése, az 52. §-a (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének e) pontjára, és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/893/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3367/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.631/2017/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (KPMG Legal Tóásó Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Tóásó Bálint) eljáró gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és 26. § (1) bekezdése alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az elsőfokú adóhatóság a 2014. december 13-tól az indítványozó kizárólagos tulajdonát képező építmények építményadó bevallásának utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést végzett, majd a megismételt eljárásban hozott határozatával az indítványozót részben adóhiánynak is minősülő adókülönbözet, adóbírság és késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú adóhatóság az építményadó alapját képező korrigált forgalmi értéket nem becsléssel, hanem a felek által a módosított adásvételi szerződésben kikötött vételár összegével azonos összegben határozta meg. Az elsőfokú adóhatóság hangsúlyozta, hogy az indítványozót építményadó fizetési kötelezettség terheli az épülettel lefedett telek forgalmi értékére tekintettel is, a lefedett telekhányad értéket azonban az indítványozó adóbevallása nem tartalmazta.
- [3] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú adóhatóság részben megváltoztatta az elsőfokú határozatot, és az adóbírság, illetve a késedelmi pótlék összegét leszállította. Határozatának indokolásában a másodfokú hatóság kiemelte, hogy az építmény és az építménnyel lefedett telek alkotórészi kapcsolatban állnak egymással, ezért kell az építménnyel lefedett telekrész értékét az építményadó alapjául szolgáló forgalmi értékbe beszámítani. Egyetértett az elsőfokú hatósággal abban is, hogy az építményadó alapjának meghatározásához becslésre nem volt szükség.
- [4] Az indítványozó az állítása szerint jogszabálysértő jogerős határozat felülvizsgálata iránt benyújtott keresetében arra hivatkozott, hogy az építményadó tárgya a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 11. § (1) bekezdése alapján az építmény, amelynek fogalmába nem tartozik bele az általa lefedett telekrész. Hangsúlyozta, hogy a Htv. 11. § 2011. november 30-ig hatályos (2) bekezdése értelmében a földrészlet értéke növelte az építmény értékét, de erre a rendelkezésre a hatályon kívül helyezése után a hatóságok már nem alapíthatták volna döntésüket. Sérelmezte azt is, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 126. § (1) bekezdését figyelmen kívül hagyva az eljáró hatóságok nem alkalmaztak becslést az adó alapjának megállapítása során.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság álláspontja szerint a Htv. 11. § (2) bekezdésének hatályon kívül helyezése az építményadóra vonatkozó tételes jogi rendelkezések rendszerét nem érintette abban a tekintetben, hogy az építményhez tartozik az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges földrészlet. Hangsúlyozta, hogy a Htv. és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) rendelkezéseit a polgári jogi alapfogalmakkal együtt kell értelmezni és alkalmazni, különösen olyan esetben, ha nincs az adott kérdésben sajátos szabály. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:15. § alapján az építmény és az építménnyel lefedett telekrész alkotórészi kapcsolatban áll egymással, ezért a lefedett földrészlet értékét az építményadó számításánál figyelembe kell venni, annál is inkább, mert az adótárgy forgalmi értékét egyéb tényezők mellett a telek adottságai határozzák meg. A bíróság szerint nem sértett jogszabályt az adóhatóság azzal, hogy az adó alapját – figyelemmel

az Art. 126. § (1) bekezdésére is – nem becsléssel, hanem a módosított adásvételi szerződés szerinti vételárral egyezően állapította meg.

- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezéssel a Ptk.-ból kiindulva, és a Htv. kiterjesztő értelmezésével hozta meg ítéletét. Hangsúlyozta, hogy nem az építmény és az alatta lévő földterület polgári jogi viszonyának értelmezése, hanem az építményadó tárgyának meghatározása volt a bíróság feladata, az építményadónak pedig a Htv. 11. § (1) bekezdése alapján nem tárgya a földterület. A becsléssel kapcsolatban kifejtette, hogy megalapozatlan és jogszabálysértő a bíróság ítéletének azon megállapítása, miszerint becslés alkalmazására szükség és jogi indok nem volt.
- [7] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.631/2017/13. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Htv. rendszeréből, és az azzal összefüggésben alkalmazott jogszabályokból levezethető az adóhatóság azon álláspontja, mely szerint beépített ingatlan esetén a forgalmi érték, így az építményadó alapját képezi az épület alatt lévő földterület értéke. A Kúria Htv. indokolásban levezetett szabályozási struktúrájából, az általa hivatkozott, így alkalmazandó egyéb jogszabályi rendelkezésekből azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság az építményadó fogalmát nem értelmezte indokolatlanul kiterjesztően, mert a perbeli ingatlanok az indítványozó felperes kizárólagos tulajdonában állnak, külön helyrajzi számon pedig nem szerepel a javára bejegyezve be nem épített földterület az ingatlan-nyilvántartásban. A Kúria érvelése szerint a földolog és alkotórész kapcsolata az illetékekről szóló 199. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) ingatlan fogalmában szerepel, és a Htv. 52. § 13. és 15. pontjaira tekintettel ez a kapcsolat a helyi adókra vonatkozó szabályozásban is releváns. A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyes értelmezését a Htv. telekre mint a helyi adó lehetséges tárgyára vonatkozó rendelkezései is alátámasztják. Ezek szerint a Htv. 52. § 16. pontja értelmében telek – néhány kivétellel – az épülettel, épületrésszel be nem épített földterület, amely a Htv. 17. § szerint adóköteles, de a Htv. 19. § a) pontja értelmében mentes a telekadó alól az épület, épületrész hasznos alapterületével egyező nagyságú telekrész. A Kúria megerősítette azt az értelmezést, miszerint a beépített földrészletek az építményadó, a be nem épített földrészletek pedig a telekadó hatálya alá tartoznak, mert álláspontja szerint a törvény célja szerint csak így kerülhető el a kettős adóztatás. A Kúria a becslés kérdéskörében is osztotta az elsőfokú bíróság érvrendszerét, és kiemelte, hogy az indítványozó felperes és az adóhatóság között nem a forgalmi érték összezszerúsége kérdésében volt jogvita, hanem az adóköteles adótárgy meghatározásában, így nem követett el eljárásjogi szabálysértést a helyi adóhatóság, amikor a becslést mellőzte.
- [8] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában elsődlegesen a Kúria, illetve a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletének, másodlagosan a Htv. építményadóra vonatkozó rendelkezéseinek megsemmisítését kérte arra hivatkozással, hogy azok ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvéből levezethető normavilágosság követelményével, ezen keresztül sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz, illetve az indokolt bírói döntéshez való jogát. Az indítványozó az eljárás folyamán a Htv. építményadóra vonatkozó – közelebbről meg nem jelölt – rendelkezései megsemmisítésére irányuló panaszát visszavonta.
- [9] Az indítványozó szerint a támadott ítéletekben tükröződő értelmezés szembemegy a normavilágosság követelményével, ezért a jogállamiság elvébe ütközik. Állította, hogy a Htv. 11. § (1) bekezdése alapján egyértelmű, hogy az építményadó tárgya csak épület és épületrész lehet, a rendelkezés nem használja az ingatlan fogalmát. Álláspontja szerint a jogalkotó azzal, hogy hatályon kívül helyezte a Htv. 11. § (2) bekezdését, világossá tette, hogy a beépített földrészlet a jövőben nem képezi építményadó tárgyát. Hangsúlyozta, hogy nem tartja elfogadhatónak azt a bírói értelmezést, amely szerint a telekadó alóli mentességet megállapító Htv. 19. § a) pontjából értelmezéssel az a következtetés vonható le, hogy a beépített földrészlet az építményadó hatálya alá tartozik, az ilyen értelmezés megítélése szerint az adójogi szabályozásban különösen jelentős normavilágosság elvébe ütközik. Nem vitatta, hogy a földolog és alkotórész dologi jogi kapcsolata az Itv. és a Htv. szabályozásában is megjelenik, de az ingatlan, és nem az építmény vonatkozásában. Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatára hivatkozva kifejtette, hogy sérti a jogbiztonság elvét, hogy az eljárási bíróságok ítéletei az építményadó tárgyát öt törvény rendelkezéseinek együttes értelmezésével határozták meg.

- [10] Az indítványozó megítélése szerint a bíróságoknak az építményadó tárgyára vonatkozó kiterjesztő értelmezése tulajdonhoz való jogának sérelmét is okozta, mert olyan vagyontárgyat is az építményadó körébe vontak, amely nem tartozik annak tárgyához.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az ítélet megfelelő indokolása nem formális kötelezettség, ezért sérelmezte, hogy a Kúria nem indokolta meg felülvizsgálati kérelme elutasítását, az övétől eltérő jogi álláspontját, továbbá nem támasztotta alá észszerű érvekkel, hogy miért hagyta figyelmen kívül teljes mértékben a jogalkotó egyértelmű szándékát megjelenítő Htv. 11. § (1) bekezdését mint speciális szabályt. Megítélése szerint a Ptk. fogalomrendszere nem ronthatja le a Htv. építményadóra vonatkozó rendelkezéseit, ezért nem tisztességes az az eljárás, amely különösebb indokolás nélkül figyelmen kívül hagyja a *lex specialis derogat legi generali* elvét. Álláspontja szerint a Kúria nem támaszkodhatott volna ítéletében a hivatkozott külön jogszabályokban rögzített fogalmak alkalmazására, mivel a Htv. értelmező rendelkezései meghatározzák az építmény, a telek és az ingatlan fogalmát is.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek.
- [13] 3.1 Az indítványozó állítása szerint a sérelmezett bírói döntés nem felel meg a normavilágosság követelményének. Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme miatt fordulhat panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint „Magyarország független, demokratikus jogállam.” Az indítványozó által megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezésben a jogállamiság elve fogalmazódik meg, amely nem minősül Alaptörvényben elismert olyan jognak, amelyre önállóan alapítható alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában csupán a jogállamiság részeként értelmezett visszamenőleges hatály tilalma, vagy a jogszabályok hatálybalépésével kapcsolatos kellő felkészülési idő hiánya szolgálhat alkotmányjogi panasz alapjául {például 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [14]; 3059/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [7]}. Mivel az alkotmányjogi panasz ilyen tartalmú indokolást nem tartalmaz, a B) cikk (1) bekezdésének állított sérelme érdemben nem volt vizsgálható. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a normavilágosság követelménye a jogalkotónak címzett elvárás, ezért a bírói jogértelmezéssel nem hozható összefüggésbe.
- [14] 3.2 Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmazni, a kérelem az (1b) bekezdés értelmében akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az indítványozó panaszában hivatkozott a támadott bírói döntés következtében a tulajdonhoz való joga tekintetében elszenvedett sérelmére is. Az indítványnak ez az eleme azonban a tény kijelentésén, illetve a megsérteni vélt alapjog megjelölésén kívül alkotmányjogilag értékelhető tartalommal nem rendelkezik, így nem felel meg a határozott kérelemre és a befogadhatóság egyéb feltételeire vonatkozó követelmények egyikének sem.
- [15] 3.3 Az Abtv. 29. § értelmében a befogadhatóság egyéb törvényi feltételeinek megfelelő indítványt is csak akkor vizsgálja érdemben az Alkotmánybíróság, ha az alkotmányjogi panasz a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét ébreszti, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.
- [16] Az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét a Kúria önkényes jogalkalmazói tevékenységére, illetve indokolási kötelezettségének elmulasztására hivatkozva állította.
- [17] Az Alkotmánybíróság előjáróban hangsúlyozza, hogy töretlen gyakorlata értelmében a bíróságok által elkövetett vélt vagy valódi jogsértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}, az Alaptörvény – az Alkotmányhoz hasonlóan – ugyanis az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges – és az esetek többségében alkalmas – bírósági eljáráshoz biztosít alanyi jogot, és nem azt garantálja, hogy annak eredménye minden esetben helyes lesz [lásd erről 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [34]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]}.

- [18] Az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria figyelmen kívül hagyta az építményadó tárgyára vonatkozóan alkalmazandó Htv. 11. § (1) bekezdését, és e rendelkezés helyett más jogszabályi rendelkezések alapulvételével hozta meg határozatát. Az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét tehát részben arra vezette vissza, hogy a Kúria a per érdemét jelentő anyagi jogi kérdésben az alkalmazandó jogot, jogszabályi rendelkezések körét helytelenül, azok tartalmát pedig a szerinte helyes értelmezéstől eltérően állapította meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]} Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény felhatalmazása alapján a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja, és tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési, szakjogi kérdésekben állást foglaljon. A jogvita eldöntése során alkalmazandó anyagi jog meghatározása és értelmezése a rendes bíróságok feladata, a jogszabályi rendelkezések indítványozó által feltelezett téves értelmezése ezért önmagában nincs összefüggésben a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal.
- [19] Az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmén keresztül is állította. E körben arra hivatkozott, hogy a Kúria észszerű érvekkel nem támasztotta alá, hogy miért hagyta figyelmen kívül a *lex specialis derogat legi generali* elvét, és támaszkodott az ítéletben megjelölt különböző jogszabályi rendelkezésekre, illetve utasította el felülvizsgálati kérelmét.
- [20] Ugyan a jogállamiság elvével, a jogbiztonság követelményével összefüggésben, de az Alkotmánybíróság azt is megállapította korábban, hogy „a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előreláthatósági elvárás.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]} Nem vitás tehát, hogy a jogalkalmazó döntési szabadságának korlátja is van. Ez a korlát a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát tekintve az indokolt bírói döntéshez való jog, amely biztosítékul szolgál a jogszabályi rendelkezések kiterjesztő, a jogalkotás határait súroló, önkényes értelmezésével szemben. A bíróság indokolási kötelezettsége „a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]} E határozatában az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozta, hogy a bíróság indokolási kötelezettsége kizárólag az adott ügy típusa által meghatározott eljárási törvényekben foglalt szabályok szerint, azokkal együtt értelmezhető (Indokolás [33]).
- [21] Az Alkotmánybíróság – az Abtv. 29. § szerinti befogadási feltételekre figyelemmel – megvizsgálta, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet tartalmaz-e a felülvizsgálati kérelem egyes elemeit érintő, illetve az első fokú ítéletet hatályában fenntartó döntést alátámasztó indokolást. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria ítéletének indokolása az indítványozó felülvizsgálati kérelmének mindkét elemét megvizsgálta, és bár a Kúria osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, maga is részletesen rámutatott a jogerős döntés alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezésekre, az ezek közötti összefüggésekre, a szabályozás rendszerére, és az ezekből levonható következtetésekre.
- [22] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó a Kúria ítéletével szemben szakjogi, törvényességi kifogásokat hozott fel, és alapvető sérelme az, hogy a támadott döntés számára nem kedvező. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására.” {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]; 3110/2019. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [46]} Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó által felhozott érvekre figyelemmel az indokolási kötelezettség sérelme, így a kúriai ítélet alaptörvény-ellenességének kételye nem merül fel, az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel.

[23] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítvány nem felel meg a befogadhatóság több törvényi feltételének, ezért az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1678/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3368/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.22.125/2017/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (Kertész és Társai Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Pomázi Miklós) eljáró gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlegéből finanszírozott egységes terület-alapú támogatásokhoz kapcsolódó 2006. évi kiegészítő nemzeti támogatás igénybevételeivel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 25/2006. (III. 31.) FVM rendelet alapján hízott bika tartásának támogatása iránt nyújtott be kérelmet. Az elsőfokú hatóság 2009. november 13-án kelt határozatával a kérelemnek részben helyt adott, és 2006. évre 538 darab hízott bika után 21.440.376 forint támogatási összeget állapított meg. Ezt a jogerős határozatot az elsőfokú hatóság 2013. május 27-én kelt határozatával visszavonta, és az indítványozót a támogatási összeg visszafizetésére kötelezte. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró hatóság helyben hagyta az elsőfokú határozatot. Az indítványozó keresete alapján közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perben a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hatályon kívül helyezte az első- és másodfokon hozott határozatokat. A 2007. évi támogatásra vonatkozóan az indítványozó és a hatóság között közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt per van folyamatban.
- [3] A 2008. évre vonatkozóan a 42/2008. (IV. 4.) FVM rendelet alapján az alperes 2011. január 21-én kelt határozatával az indítványozónak 1.219.167 forint támogatási összeget állapított meg 29 bázis jogosultság figyelembevételével. A határozat ellen az indítványozó nem élt fellebbezéssel, így az első fokon jogerőre emelkedett. Az indítványozó keresetében a 2008. évi támogatásra vonatkozóan közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 20.121.209 forint kára és kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kereseti álláspontja szerint a 2006. évi bázisidőszakban 538 hízott bikát tartott, a 2008. évi támogatás összegének meghatározásánál azonban nem ezt a bázis létszámot vette alapul az alperes, ezért káraként a 2006. évre kapott és a 2008. évre megállapított támogatás összegének különbözetét jelölte meg. Álláspontja szerint kárát az okozta, hogy az alperes a 2006. évi bázisidőszakra vonatkozó döntését csak 2009. november 13-án hozta meg, és ez az időbeli eltolódás okozta, hogy a 2008. évre vonatkozó támogatás összege nem a bázisidőszakra figyelemmel került megállapításra.
- [4] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Indokolásában rámutatott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdésében a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének speciális feltételei nem állnak fenn. A perben nem volt vitatott, hogy az indítványozó nem vette igénybe a 2008. évi támogatásra vonatkozó határozat ellen rendelkezésre álló rendes jogorvoslatot, azaz a fellebbezést. A rendelkezés első fordulata szerinti másik feltétel – „a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható” – vonatkozásában az elsőfokú bíróság azt emelte ki, hogy a fellebbezésnek a kár elhárítására való alkalmasságát a bíróság nem vizsgálhatta, mivel nem vehette át a közigazgatási szerv hatáskörét, így azt sem ítélt meg, hogy a másodfokú hatóság milyen határozatot hozott volna.
- [5] Az indítványozó fellebbezése elbírálásának eredményeként a másodfokú bíróság a per főtárgya vonatkozásában helyben hagyta az elsőfokú ítéletet, és az indokolás kiegészítése körében arra mutatott rá, hogy a rendelkezésre álló okiratok alapján kell megállapítani, hogy a fellebbezés alkalmas lett volna-e a kár elhárítására. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy amennyiben a felperes állításából kiindulva 2008-ban is a 2006. évre megállapított támogatási összeget kellett volna részére megállapítani, a 2008. évre járó támogatás tárgyában

hozott határozat téves, és kizárt, hogy a határozat elleni fellebbezés ne lett volna alkalmas a kár elhárítására. A másodfokú bíróság szerint a per adatai nem támasztották alá azt a felperesi állítást sem, hogy a támogatási keret kimerülése miatt teljesíthetetlen lett volna a 2006. évre kifizetett támogatás összegének megállapítása a fellebbezési eljárásban. E körben a bíróság utalt a Ptk. 198. § (3) bekezdésére, illetve a 37. § (1)–(2) bekezdéseire is. A másodfokú bíróság szerint a rendelkezésre álló iratok alapján az sem helytálló állítása a felperesnek, hogy kára a 2006. évi bázisra vonatkozó határozat késedelmes meghozatalából származik, mivel a 2008. évi támogatás tárgyában 2011. január 24-én hozott határozatot a hatóság, és ekkor még nem került visszavonásra a 2006. évi támogatásról szóló jogerős határozat, amelyre fellebbezésében hivatkozhatott volna.

- [6] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Álláspontja szerint a Ptk. 349. § (1) bekezdésének alkalmazása körében a perben azt kellett vizsgálni, hogy a fellebbezést elbíráló másodfokú hatóságnak lett volna-e módja megváltoztatni az elsőfokú határozatot. Álláspontja szerint a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 104. § (3) bekezdését, mely szerint a másodfokú döntést hozó hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz. Azzal érvelt, hogy a 2008. évre vonatkozó támogatás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezéssel már nem lehetett volna elhárítani azt a kárt, amely a 2006. évi támogatás tárgyában folyó eljárás elhúzódásából fakadt. Állítása szerint a másodfokú bíróság a másodfokú közigazgatási eljárás „lemodellezése” során téves megállapításokra jutott a támogatási keret kimerülésével kapcsolatban, mert a 2009. évi támogatás tárgyában hozott másodfokú közigazgatási határozat indokolása rögzíti, hogy a támogatási keret kimerülésére hivatkozással tagadta meg a hatóság az indítványozó kérelmének teljesítését.
- [7] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme tárgyában eljáró Kúria Pfv.IV.22.125/2017/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Indokolásában kiemelte, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdése a rendes jogorvoslat igénybevételét írja elő, annak eredményessége nem feltétele a kárért való felelősség megállapításának. Az indítványozó nem élt fellebbezéssel a 2008. évi támogatás tárgyában hozott határozattal szemben, a fellebbezés ugyanakkor általában alkalmas egy határozat rendelkezésével okozott kár elhárítására, és csak a bekövetkezett kár jellegéből, természetéből adódóan, esetenként lehet csupán azt megállapítani, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. A Kúria kiemelte, hogy az érvényesített kártérítési igény tekintetében a kár természeténél fogva nem zárható ki elvileg a fellebbezés alkalmassága a kár elhárítására. Utalt arra, hogy az indítványozó fellebbezésében sérelmezhetett volna a megállapított támogatás alacsony összegét, hivatkozhatott volna a 2006. évi határozatban alapul vett bázisállományra, ezt a hivatkozást a Ket. 104. § (3) bekezdése önmagában nem zárja ki. Erre tekintettel a 2006. évre vonatkozó támogatási kérelem tárgyában folyó eljárás elhúzódásának nincs relevanciája a 2008. évi támogatásról szóló határozat kártérítési felelősséget megalapozó voltának megítélése szempontjából. A Kúria álláspontja szerint a perben nem lehetett vizsgálni, hogy a másodfokú hatóságnak lett volna-e módja megváltoztatni az elsőfokú határozatot, hogy a támogatási keret kiürülésének milyen következménye lett volna. A Kúria álláspontja szerint az igénybe vett rendes jogorvoslat alapján lefolytatott eljárásra tartozik ugyanis annak megítélése, hogy a jogorvoslati kérelem mennyiben megalapozott, indokolt-e az elsőfokú határozat megváltoztatása. A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő indítványozót perköltségre kötelezte.
- [8] 2. A Kúria ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései és a 28. cikke sérelmét állította. Az Alkotmánybíróság főtákarának felhívására kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt indítványban a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát jelentő indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmét arra tekintettel állította, hogy megítélése szerint a Kúria indokolás nélkül utasította el fő jogi érveit és hagyta figyelmen kívül jogszabályi hivatkozásait. Állítása szerint a Kúria nem indokolta kellő mélységben, hogy miért nem fogadta el a perben hangoztatott álláspontját, miszerint a 2008. évi támogatásról szóló határozat elleni fellebbezés azért nem lett volna alkalmas a kár elhárítására, mert a károkozó magatartást az alperes a 2006. évi támogatás iránti kérelme tárgyában folyó eljárásban tanúsította, a Ket. 104. § (3) bekezdése értelmében pedig a korábbi eljárás megítélése nem tartozik a másodfokú hatóság jogkörébe. A kúriai ítélet alkotmányossági szempontból jelentős hiányossága az indítványozó szerint, hogy az alkalmazott jogszabályok között nem tüntette fel a Ket.-et, és nem tette valódi vizsgálat tárgyává a Ket. 104. § (3) bekezdésére vonatkozó érvrendszerét, melynek alapja, hogy a fellebbezés formális adottsága, lehetőségére nem elegendő ahhoz, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdésének második fordulatát automatikusan kelljen

alkalmazni. Hivatkozott tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmeként arra is, hogy a Kúria nem „vizsgálta be” a Ptk. 349. § (1) bekezdés tényállási elemeit, nem alkalmazta a Ptk. 349. § (1) bekezdésének kerettényállását kitöltő Ket. rendelkezéseit, nem vetette össze a Ket. felhívott szabályait a Ptk. 349. § (1) bekezdésével. A Kúria ítélete e mulasztások következtében az indítványozó szerint önkényessé vált, mert „kilépett abból az értelmezési keretből, amelyet számára az Alaptörvény előírt”.

- [9] A tulajdonhoz [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] és a vállalkozáshoz [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdés] való jogának sérelmeként arra hivatkozott, hogy az illeték ellenszolgáltatás-jellegű, de a Kúria ítélete által nem kapott ellenszolgáltatást, mert annak „mibenléte a partnerség, aminek a csendőrpertu nem felel meg.” Azzal, hogy a Kúria az érveit nem gondolta végig, egyet nem értése esetén azokat nem cáfolta, az ellenérveit nem bontotta ki, döntése vonatkozásában nem győzte meg, a saját szolgáltatását nem végezte el.
- [10] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek.
- [11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmazni, a kérelem az (1b) bekezdés értelmében akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az indítványozó panaszában hivatkozott a támadott bírói döntés következtében a vállalkozáshoz, tulajdonhoz, az egyenlő bánásmódhoz, a tisztességes hatósági eljáráshoz, illetve jogorvoslathoz való joga tekintetében elszenvedett sérelmére is. Az indítványnak ezen az elemei azonban a megsérteni vélt alapjog megjelölésén kívül alkotmányjogilag értékelhető tartalommal nem rendelkeznek, így nem felelnek meg a határozott kérelemre és a befogadhatóság egyéb feltételeire vonatkozó követelményeknek.
- [12] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme miatt fordulhat panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésének címzettjei a bíróságok, a rendelkezés olyan jogot, amelynek sérelmére önmagában alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani, nem tartalmaz.
- [13] Az Abtv. 29. § értelmében a befogadhatóság egyéb törvényi feltételeinek megfelelő indítványt is csak akkor vizsgálja érdemben az Alkotmánybíróság, ha az alkotmányjogi panasz a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét ébreszti, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.
- [14] Az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét a Kúria önkényes jogalkalmazói tevékenységére, illetve indokolási kötelezettségének elmulasztására hivatkozva állította.
- [15] Az Alkotmánybíróság előjáróban hangsúlyozza, hogy töretlen gyakorlata értelmében a bíróságok által elkövetett vélt, vagy valódi jogsértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]], az Alaptörvény – az Alkotmányhoz hasonlóan – ugyanis az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges – és az esetek többségében alkalmas – bírósági eljáráshoz biztosít alanyi jogot, s nem azt garantálja, hogy annak eredménye minden esetben helyes lesz [lásd erről: 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” [3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [34]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]].
- [16] Az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria figyelmen kívül hagyta a Ket. 104. § (3) bekezdését a Ptk. 349. § (1) bekezdésének értelmezése és alkalmazása során. Az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét tehát részben arra vezette vissza, hogy a Kúria a per érdemét jelentő anyagi jogi kérdésben az alkalmazandó jogot, jogszabályi rendelkezések körét helytelenül, azok tartalmát pedig a szerinte helyes értelmezéstől eltérően állapította meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény felhatalmazása alapján a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja, és tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési, szakjogi kérdésekben állást foglaljon. A jogvita eldöntése során alkalmazandó anyagi jog meghatározása és értelmezése a rendes bíróságok feladata, a jogszabályi ren-

delkezések indítványozó által feltételezett téves értelmezése ezért önmagában nincs összefüggésben a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal.

- [17] Az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmén keresztül is állította. E körben arra hivatkozott, hogy a Kúria nem indokolta meg kellő mélységben és meggyőző erővel, hogy miért nem volt megállapítható a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének a Ptk. 349. § (1) bekezdés első fordulata szerinti feltétele. Ugyan a jogállamiság elvével, a jogbiztonság követelményével összefüggésben, de az Alkotmánybíróság azt is megállapította korábban, hogy „a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előreláthatósági elvárás.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]} Nem vitás tehát, hogy a jogalkalmazó döntési szabadságának korlátja is van. Ez a korlát a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát tekintve az indokolt bírói döntéshez való jog, amely biztosítékul szolgál a jogszabályi rendelkezések kiterjesztő, a jogalkotás határait súroló, önkényes értelmezésével szemben. A bíróság indokolási kötelezettsége „a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]} E határozatában az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozta, hogy a bíróság indokolási kötelezettsége kizárólag az adott ügy típusa által meghatározott eljárási törvényekben foglalt szabályok szerint, azokkal együtt értelmezhető (Indokolás [33]).
- [18] Az Alkotmánybíróság – az Abtv. 29. § szerinti befogadási feltételekre figyelemmel – megvizsgálta, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet tartalmaz-e a felülvizsgálati kérelem egyes elemeit érintő, illetve a jogerős ítéletet hatályában fenntartó döntést alátámasztó indokolást. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria ítéletének indokolása az indítványozó felülvizsgálati kérelmének elemeit megvizsgálta, az abban szereplő érvek, hivatkozások [a fellebbezés alkalmassága a kár elhárítására, a támogatási keret kimerülése, a 2006. évi támogatás tárgyában folyó eljárás elhúzódása, a Ptk. 349. § (1) bekezdés és a Ket. 104. § (3) bekezdés együttes alkalmazása] vonatkozásában kifejtette álláspontját. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó a Kúria ítéletével szemben szakjogi, törvényességi kifogásokat hozott fel, és alapvető sérelme az, hogy a támadott döntés számára nem kedvező. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására.” {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]; 3110/2019. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [46]} Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó által felhozott érvekre figyelemmel az indokolási kötelezettség sérelme, így a kúriai ítélet alaptörvény-ellenességének kételye nem merül fel, az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel.
- [19] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítvány nem felel meg a befogadhatóság több törvényi feltételének, ezért az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította. Az indítványozó által a kúriai ítélet végrehajtásának felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelme tárgyában a panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróságnak nem kellett döntenie.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3369/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Köf.5009/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (Hetzmann Ügyvédi Iroda, dr. Hetzmann Albert) eljáró indítványozó (Aba Város Önkormányzata) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Kúria Köf.5009/2019/4. számú végzését támadta.
- [2] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során az indítványozó a hiánypótolta alkotmányjogi panaszt visszavonta.
- [3] 3. Az Ügyrend 67. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan okafigyottá váló ügyek esetén. Az előbbi szakasz (2) bekezdésének c) pontja alapján pedig okafigyottá válik az indítvány különösen, ha az indítványozó indítványát visszavonta.
- [4] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány visszavonására figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint – az Abtv. 50. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva – az eljárást megszüntette.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1328/2019.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3370/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.35.361/2017/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Krauss Ágnes Orsolya ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Kfv.IV.35.361/2017/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 1.1. Az indítványozó egy 2008-ban elismert LEADER helyi akciócsoporthoz (a továbbiakban: LEADER HACS), ami nonprofit zrt. formában működik. Az indítványozó a 1698/2005/EK rendelet szerinti tevékenységet végzett, a 141/2008. (X. 30.) FVM rendeletnek megfelelő formában. Az 54/2011. (VI. 10.) VM rendelet azonban akként rendelkezett, hogy 2011. december 31. napját követően LEADER HACS csak egyesület lehet. Ezt a határidőt később a 140/2011. (XII. 22.) VM rendelet 2012. április 30. napjára módosította.
- [3] Tekintettel a jogszabályváltozásra, az indítványozó LEADER minősítését a Miniszterelnökséget vezető miniszter 2012. április 30. napjával visszavonta.
- [4] A jogorvoslat során eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett, az Európai Bíróság pedig a C-24/13. számú ügyben 2014. január 16. napján hozott végzésében kimondta, hogy az 1698/2005/EK rendelet nem követeli meg, azonban nem is tiltja meg olyan nemzeti rendelkezések elfogadását, amelyek szerint azon helyi akciócsoporthoz, amelyek megfelelnek az EK rendelet szerinti feltételeknek, kizárólag egy meghatározott jogi formában működhetnek. Azt is kimondta, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata megbizonyosodni arról, hogy a releváns jellemzők összességére figyelemmel az ilyen szabályozás nem akadályozza a hivatkozott rendelet közvetlen alkalmazását, és a rendelet rendelkezéseinek keretei között maradva pontosítja a rendelet által a tagállamok számára biztosított mérlegelési mozgástér gyakorlását.
- [5] Ezen előzetes döntés nyomán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Miniszterelnökséget vezető miniszter határozatát hatályon kívül helyezte és a minisztert új eljárás lefolytatására kötelezte, előírva, hogy „a megismételt eljárásban alperesnek az Európai Bíróság hivatkozott végzésében foglalt körülményeket, tényeket és következményeket kell vizsgálnia.
- [6] A határozattal szemben egyik fél sem terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, az jogerőssé vált, és ennek nyomán került lefolytatásra a megismételt eljárás.
- [7] 1.2. A megismételt eljárásban az alperes ismételt a LEADER minősítés visszavonásáról határozott, mellyel szemben az indítványozó bírósághoz fordult, amely az alperes minisztérium döntését ismét hatályon kívül helyezte, és új eljárásra utasította. A bíróság szerint az alperes minisztérium olyan lényeges eljárási jogszabálysértést követett el, mely az ügy érdemére kihatott, és melyet a bírósági eljárásban nem lehetett orvosolni, nevezetesen megsértette a Ket. 109. § (4) bekezdését. A bíróság előírta, hogy az alperes minisztériumnak a bíróság döntésében foglaltak szerint kell eljárnia, és ennek teljesítéséről az indokolásban számot kell adnia.
- [8] 1.3. A másodszor is megismételt eljárásban az alperes ismételt a LEADER minősítés visszavonásáról határozott. A határozat felhívta az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali ügyben hozott végzésének megállapításait, kiemelte, hogy a VM rendelet az uniós jog közvetlen alkalmazását nem akadályozta, és rámutatott arra, hogy az egyesületi forma garantálni tudja a partnerség megfelelő működését és a közpénzek megfelelő kezelését. Kiemelte, hogy a jogalkotó az egyesületi formát alkalmasabbnak ítélte, mint a nonprofit gazdasági társasági

formát, mert a LEADER helyi akciócsoporthoz nem a feladatok üzletszerű gazdasági tevékenység keretében történő végzése a feladata. Kiemelte, hogy a VM rendelet alapján az alperesnek nincs mérlegelési lehetősége abban a tekintetben, hogy csak az egyesületi formában működő LEADER helyi akciócsoporthoz működése ismerhető el, ezért a LEADER minősítést vissza kell vonni.

- [9] A határozattal szemben az indítványozó harmadszor is bírósághoz fordult, arra hivatkozással, hogy a megismételt eljárás nem tett eleget az Európai Bíróság döntésének, az csupán a szabályozás mechanikus ismertetését tartalmazza, és abból nem derül ki, hogy az egyesületi forma miért is lenne alkalmasabb, mint bármely más gazdasági társasági forma. Mindez az indítványozó szerint azt jelenti, hogy a hatóság továbbra sem tett eleget a Ket. 109. § (4) bekezdése szerinti kötelezettségének.
- [10] A bíróság a keresetet ismételt megalapozottnak minősítette, hangsúlyozva, hogy mivel az első megismételt eljárásra utasító döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet nem terjesztettek elő, ezért az annak megfelelő tartalom az irányadó továbbra is. A bíróság megállapítása szerint a határozat kizárólag a jogbiztonság elvét vizsgálja uniós jogi szempontból, az egyéb általános és különösen a vidékfejlesztésre vonatkozó speciális elvek vizsgálatát nem végezte el. Arra is rámutatott, hogy az ellenkérelem már részletes indokolást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy mik a következményei annak, ha az indítványozó elmulasztja az átalakulást, illetőleg hogyan hat ki az átalakulás a tulajdonjogi, vállalkozás szabadságára, hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályokra, ezt azonban nem a határozat tartalmazza, ekként az a határozat jogszerűsége bírósági felülvizsgálatakor nem vehető figyelembe, azok vizsgálatát ugyanis a támadott határozat nem végezte el.
- [11] 1.4. Ezzel a döntéssel szemben a minisztérium már felülvizsgálati kérelemmel élt, a Kúria pedig a következőt állapította meg: az eljáró bíróság tévesen mondta ki, hogy az alperes minisztérium nem vizsgálta az Európai Bíróság döntése szerinti kérdéseket. „Figyelmen kívül hagyta ugyanis a bíróság, hogy a Végzésben az EUB nem a hatóság, hanem az eljáró bíróság feladatává tette annak vizsgálatát, hogy az ilyen szabályozás nem akadályozza a hivatkozott rendelet közvetlen alkalmazását, valamint hogy a nemzeti szabályozás tiszteletben tartja az Európai Unió Alapjogi Chartájának rendelkezéseit és az Unió általános jogelveit, ezért az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a Pp. 221. §-ában írt tartalmi követelményeknek.” (Kúria ítélete [21]).
- [12] A Kúria ítélete ezt követően – tekintettel arra, hogy az érdemi döntés meghozatalához szükséges tények rendelkezésre álltak – elvégezte az elsőfokú bíróság által hiányolt vizsgálatot, és a keresetet elutasította.
- [13] 1.5. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban arra hivatkozott, hogy a támadott ítélet sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- [14] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét arra alapozta, hogy szerinte a Kúria nem vette figyelembe, hogy az indítványozó nonprofit zrt.-ként nem alakulhatott át egyesületté, új egyesület alapítása esetén pedig nem lehetett volna jogutódja a korábbi gazdasági társaságnak. Kiemelte azt is, hogy a Kúria tartalmi szempontból nem az előtte fekvő ügyben hozott döntést vizsgálta felül, hanem a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság azon jogerős döntését, amely első alkalommal helyezte hatályon kívül a hatóság határozatát. Ezzel szerinte a Kúria egy felülvizsgálattal nem támadott jogerős döntést vizsgált felül egy újabb eljárásban.
- [15] Az indítványozó a tulajdonhoz való jog sérelmét arra alapozta, hogy a LEADER HACS-ként történő tudomásul vétel olyan jog, amelynek elvonása alkotmányi tulajdonvédelmet élvez. Az indítványozó a LEADER HACS-ként való tudomásul vétellel támogatás igénybevételére vált jogosulttá, ennek figyelembevételével vállalt hosszú távú kötelezettségeket. Szerinte a tulajdonhoz való jog sérelmét okozza, ha a bíróság szentesíti e minőség ellen-tételezés nélküli elvonását.
- [16] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára (Abtv. 27. §) alapította.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be. A jogi képviselővel eljáró indítványozó a jogi képviselő meghatalmazását csatolta. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a tör-

vényi feltételeknek. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek is.

- [19] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] Az indítványozó azt állította, hogy a bíróság eljárása során sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joga és a XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való joga. Az alaptörvény-ellenességet azonban lényegében arra alapozta, hogy a bíróság egyáltalán alkalmazta az ügy eldöntésére irányadó jogszabályokat, továbbá azokat máshogy értelmezte, mint ahogyan azt az indítványozó tette. Az indítványozó valójában az alkalmazandó jogszabályok előírásait vitatta, amikor az átalakulás lehetetlenségére és a tulajdonjog elvonására utalt, azonban azok alaptörvény-ellenességét nem állította, továbbá nem is írta körül, hogy pontosan melyik jogszabályok mely rendelkezéseinek alkalmazása a sérelmes számára. Ilyen keretek között az Alkotmánybíróságnak csak a Kúria jogértelmezési tevékenységének Alaptörvény-nyel való összhangját állt módjában vizsgálni. Utalt ugyan az indítványozó arra is, hogy a bíróság tartalmában egy korábbi jogerős döntést vizsgált felül, azonban azt maga az indítványozó sem állította, hogy ez valójában ne a Kúria előtt fekvő ítélet felülvizsgálatát jelentette volna, mivel a bíróság az újabb ítéletében is megismételte korábbi döntésének érveit.
- [21] Az indítvány kizárólag olyan érveket tartalmaz, amelyeket a bíróság értékelési körébe vont és az azzal kapcsolatos jogi álláspontját megindokolta. Mindez azt jelenti, hogy az indítványozó jelen esetben valójában a számára kedvezőtlen ítélet felülmérlegelését próbálta elérni az alkotmányjogi panasz segítségével. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat, hogy „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e. Ugyanígy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], az újabb gyakorlatból például: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az indítvány olyan jogértelmezési kérdéseket kifogásol, melyek kétséget kizáróan törvényességi, és nem pedig alkotmányossági kérdések. Az Alkotmánybíróság tanácsa ezért megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben az elemében nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel az sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem vetett fel.
- [22] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/58/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3371/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék 1.Pf.20.372/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Veszprémi Törvényszék 1.Pf.20.372/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Veszprémi Járásbíróság 2.P.21.316/2017/26/I. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági döntésekben megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozónak 2002-ben gyermeke született, az édesanya harmadik személlyel (a továbbiakban: házastárs) 1992 óta fennálló házassága alatt. A gyermek anyakönyvi kivonatába apaként az anya házastársa került bejegyzésre, az anya fennálló házasságára tekintettel.
- [4] A gyermek 2008-ban eseti gondnoka útján eljárást kezdeményezett az apaság vélelmének megdöntése iránt az anya házastársa ellen. A bíróság az eljárás során elrendelte az érintettek DNS vizsgálatán alapuló szakértői vélemény elkészítését. A szakértői vélemény megállapította, hogy az anya házastársának apasága kizárható, míg az indítványozó apasága a gyermek tekintetében 99,9098154 %-ban valószínűsíthető. A Soproni Városi Bíróság ítéletében megállapította, hogy a gyermeknek nem az anya házastársa az apja, az ítéletet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság helybenhagyta. A jogerős ítélet alapján az anyakönyvi hivatal az anyakönyvvezést elvégezte: a 2011. május 30-án kiállított anyakönyvi kivonat szerint a gyermek vezetékneve az édesanya vezetéknevére módosult, az apa nevére vonatkozó rovat üres maradt. Az indítványozó – saját elmondása szerint – 2011. június 1. napján magáénak ismerte el a gyermeket, apai elismerő nyilatkozatához azonban a beavatkozó anya nem járult hozzá. 2011. június 3-án az anya házastársa szintén apai elismerő nyilatkozatot tett a gyermek tekintetében, amelyhez az anya hozzájárult. Ennek következtében a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat alapján a házastársat a gyermek apjaként ismételt bejegyezték a születési anyakönyvbe.
- [5] Ezt követően, 2015-ben a gyermek – eseti gondnoka útján – kezdeményezett apaság megállapítása iránti pert az indítványozó mint alperes ellen. Az elsőfokon eljáró Sárvári Járásbíróság ítéletében megállapította, hogy az anya házastársa vonatkozásában az apaság vélelme megdőlt, mert a bíróság az előzményi perben jogerősen megállapította, hogy az anya házastársának apasága kizárt, a gyermek tőle nem származhat, ezzel szemben a gyermek apja az indítványozó. Az elsőfokú ítélet ellen a beavatkozó anya fellebbezett. A másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék a járásbíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a pert megszüntette. Végzése indokolásában – hivatkozva a BH2002.231. számú eseti döntésre – kifejtette, hogy az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozat folytán az apai státusz már betöltött, és az apaság megállapítása iránti perben a kereset tartalmára figyelemmel a teljes hatályú elismerő nyilatkozat nem tehető vitássá, vagyis ugyanazon gyermekre nézve más férfi apaságának megállapítására az adott perben nincs lehetőség. A jogerős végzés ellen mind a felperes (a gyermek), mind az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartotta. A Kúria megállapította, hogy az apaság megállapítása iránti per indításának előfeltétele, hogy az apai státusz betöltetlen legyen. A Kúria rámutatott, hogy a pernek nem tárgya az anyakönyvi bejegyzési eljárás jogszerűségének a vizsgálata, továbbá a konkrét perben nem vizsgálhatta, hogy az apai elismerő nyilatkozat teljes hatályához szükséges törvényi feltételek fennálltak-e.
- [6] A gyermek eseti gyám útján 2017 márciusában ismételt per indított az apasági vélelem megdöntése iránt, a Veszprémi Járásbíróság 2.P.21.316/2017/26/I. számú ítéletével azonban a keresetet elutasította. Indokolása

szerint a három évesnél idősebb kiskorú gyermekekre vonatkozóan megtett új apai elismerő nyilatkozatot a kiskorú gyermek megtámadhatja az arról történt tudomásszerzéstől számított egy éven belül. Ha a gyermek képviselőjében eljáró eseti gyám a kirendeléstől számított egy éven belül nem indítja meg azt a pert, amire őt kirendelték, és Ptk. 4:111. § (4) bekezdésében foglalt határidő eredménytelenül eltelik, a mulasztás utóbb eredményesen már nem pótolható. A kiskorú gyermek képviselőjében eljáró eseti gyám fellebbezése folytán a Veszprémi Törvényszék 2018. június 26. napján, 1.Pf.20.372/2018/5. számú ítéletével az elsőfokú döntést helybenhagyta.

- [7] 1.2. Az indítványozó az apasági vélelem megdöntése iránt, a Veszprémi Törvényszék előtt indított pert követően fordult alkotmányjogi panaszával az Alkotmánybírósághoz, mert meglátása szerint az eljárás során sérültek az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint a XV. cikk (1), (2), (3) és (5) bekezdéseiben foglalt alapjogai. Kifogásolta, hogy a veszprémi bíróságok szerint a gyermeknek az a vélelmezett apja, akiről jogerős bírósági ítélet mondja ki egy természettudományos tény alapján 100%-os bizonyossággal, hogy nem ő az apa. Az indítványozó a férjet édesapaként feltüntető anyakönyvi bejegyzéssel összefüggésben intellektuális közokirat-hamisítás büntetettét véli megvalósulni. Meglátása szerint a peres eljárás lefolytatására nem kerülhetett volna sor, ugyanis perbeli legitimáció hiányára tekintettel a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának lett volna helye. Érvelése szerint a bíróságoknak azt kellett volna vizsgálniuk, hogy van-e olyan okirat, amely a pert megalapozza, továbbá fennáll-e a *res iudicata* esete. Az indítványozó a jogbiztonság alkotmányos követelményét, valamint a jogerő tiszteletben tartásának elsődlegességét hangsúlyozva hivatkozott a 9/1992. (I. 30.) AB határozat megállapításaira is.
- [8] Álláspontja szerint a veszprémi bíróságok korlátozták az önazonossághoz való jogát azzal, hogy az eljárásban nem vehetett részt, a döntések ellen nem fellebbezhetett. Meglátása szerint különbséget tettek vérszerinti apa és anya között akkor, amikor az anya beavatkozóként a perben részt vehetett, az indítványozó azonban nem. Önazonossági kérdés az indítvány szerint ugyanis a vérségi származás kiderítéséhez való jog, ami alapjogi védelemben részesül.
- [9] A csatolt iratok tanúsága szerint ugyan az indítványozó beavatkozás iránti kérelmének 2017. augusztus 22. napján a Veszprémi Járásbíróság helyt adott, a 2017. október 11. napján tartott tárgyalás során hozott végzésével a perből kizárta, a Veszprémi Törvényszék pedig a kizárásra vonatkozó elsőfokú döntést helybenhagyta.
- [10] 1.3. Az indítványozó 2018. december 10. napján kiegészítette panaszát. Indítvány-kiegészítésében már a Veszprémi Járásbíróság, valamint a Veszprémi Törvényszék több, az eljárás során a beavatkozás kizárásával, valamint azzal összefüggésben a fellebbezés elutasításával kapcsolatban hozott végzését is támadta, hivatkozott továbbá az Alkotmánybíróság 3297/2018. (X. 1.) AB végzésére is. Az indítványozó beadványában sértett alapjogként jelölte meg az Alaptörvény I. cikkét, II. cikkét, XIII. cikkét, a XXVIII. cikkét, valamint a B) cikk (1) bekezdését. Sértett Alaptörvényi rendelkezésként idézte az Alaptörvény C) cikk (3) bekezdését, az L) cikket, a Q) cikk (2) és (3) bekezdését, az R) cikket, valamint a T) cikk (1), (2) és (3) bekezdéseit. Érvelése szerint sérült továbbá a Római Egyezmény 8. cikkében garantált önazonossághoz való joga is.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Veszprémi Törvényszék ítéletét az indítványozó részére a Nagykanizsai Gyámhivatal küldte meg 2019. augusztus 28. napján. Az indítványozó indítványát 2019. szeptember 25. napján, postai úton, a törvényi határidőn belül nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz.
- [13] 2.2. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány érdemi vizsgálatát megelőzően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az indítványozó jogosultnak, illetőleg érintettnek tekinthető-e. Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet nyújthat be alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs

számára biztosítva. Az indítványozó az egyedi ügyben folytatott bírósági eljárásban kezdetben beavatkozóként részt vett, a Veszprémi Járásbíróság azonban az eljárás során a döntését megváltoztatta, és az indítványozót az eljárásból kizárta. Az indítványozó, mint beavatkozó kizárásáról szóló döntést a Veszprémi Törvényszék helybenhagyta. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett megítélnie, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető-e akkor, ha az alapeljárásban beavatkozóként csak rövid ideig vett részt, azonban egy általa csatolt bírósági döntés szerint genetikai vizsgálat 99,9% bizonyossággal megállapította, hogy az indítványozó az apaság vélelmének megdöntése iránti eljárást kezdeményező felperes vér szerinti édesapja. Egy, az alapügyben sem félként, sem beavatkozóként részt nem vevő személy indítványozóként kizárólag akkor igazolhatja érintettségét, ha igazolni tudja azt, hogy az alapeljárás, illetőleg az annak során született döntés közvetlenül érinti valamely Alaptörvényben biztosított jogát. Az Alkotmánybíróság ezért azt vizsgálta meg, hogy egy származás megállapítása iránti perben a felperes és az indítványozó közötti biológiai kapcsolat közvetlen összefüggésbe hozható-e az Alaptörvény II. cikkében foglalt önazonosságához való joggal.

- [14] „Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. »általános személyiségi jog« egyik megfogalmazásának tekinti. A modern alkotmányok, illetve alkotmánybírósági gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az általános személyiségi jog »anyajog«, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.” [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42, 44–45.] Az Alkotmánybíróság a fentiek szerint az emberi méltósághoz való jog alapján biztosít alkotmányos védelmet az önazonosságához, a személyiség integritásához (erkölcsi integritáshoz) való jognak vagy az önrendelkezés jogának, külön is nevesítve és alapjogi minőségre emelve többek között a vérségi származás kiderítéséhez való jogot [57/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 272, 279.] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az általános személyiségi jog tartalmi eleme tehát az önazonosságához való jog.
- [15] A vérségi származás kiderítéséhez fűződő jogot az Alkotmánybíróság jellemzően a gyermeki jogok perspektívájából vizsgálta, és rögzítette, hogy a jogilag elismert apaság és a biológiai származás ténye nem mindig esik egybe, joghatások a jogilag elismert apasághoz kötődnek [1196/B/2008. AB határozat, ABH 2009, 2403, 2406.].
- [16] Az egyéniség kialakulása, megtalálása során nagy jelentőséggel bír a származás, amely a személyiség részeként fontos támpontot nyújt az egyéniség fejlődéséhez és megtalálásához. A vérségi származáshoz való jog azonban két pólusú jog, egyik pólusán a gyermek, a másikon a szülő, az alkotmányjogi panasszal érintett esetben az apa áll. Az Alkotmánybíróság a vérségi származáshoz való jog apai pólusát vizsgálva osztja a német Szövetségi Alkotmánybíróság azon megközelítését, miszerint „[a] gyermek személyiségi jogán alapuló, származása megismeréséhez való jogához hasonlóan, a férfi önazonosságát is érinti azon szándéka, hogy megtudja, egy gyermek tőle származik-e. Mindez érinti azt a lehetőséget is, hogy individuusként nem csak szociális, hanem genetikai kapcsolatban is álljon másokkal, [...]” [BVerfGE 108, 82 (105)].
- [17] Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát az önazonosságához való jog normatív tartalma kiterjed a biológiai apának a gyermekei származásának megismeréséhez fűződő jogára is, azaz arra, hogy tudja, mely gyermek származik tőle. A fentiek alapulvételével az Alkotmánybíróság ezért úgy ítélte meg, hogy jelen alkotmányjogi panaszeljáráásban, a Veszprémi Törvényszék 1.Pf.20.372/2018/5. számú ítélete tekintetében az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető.
- [18] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, az egyén személyiségének kibontakozásához és egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a vérségi származás ismerete, ez azonban nem keletkeztet szükségképpen szülői felügyeleti jogokat. A vérszerinti apát ugyanakkor nem lehet elzárni a gyermekével való kapcsolattartástól olyan esetekben, amikor a gyermek és a biológiai apa között szoros kötelék alakult ki, és a kapcsolattartás a gyermek legjobb érdekét szolgálja.
- [19] Az eljárás során az arra jogosultak jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [20] 2.3. Az Abtv. 27. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtásának egyik törvényi feltétele továbbá, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó beadványában sértett alapjogként hivatkozik az Alaptörvény I., II., VI., XIII. cikkeire, a XV. cikk (1)–(3) és (5) bekezdéseire, az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkére, a B) cikk (1) bekezdésére, a C) cikk (3) bekezdésére, az L) cikke, a Q) cikk (2) és (3) bekezdésére, az R) cikke, valamint a T) cikk (1), (2) és (3) bekezdéseire.

- [21] Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény C) cikk (3) bekezdése, L) cikke, a Q) cikk (2) és (3) bekezdései, az R) cikk, valamint a T) cikk (1), (2) és (3) bekezdései nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, így azok állított sérelme nem veheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét, ezért érdemben nem vizsgálható. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, mint Alaptörvényben biztosított jogra az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetőleg a visszaható hatály tilalma miatt. Az indítványozó által a B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben megjelölt jogállamiság elvét az Alkotmánybíróság nem tekinti az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának {hasonlóan például: 3162/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ennek megfelelően az indítvány ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.
- [22] 2.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra vonatkozóan, hogy a támadott bírói döntés miért sérti az Alaptörvény I., VI., valamint XIII. cikkeit, ennek megfelelően az indítvány ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja szerinti követelményt.
- [23] 2.5. Az indítványozó a Veszprémi Törvényszék, valamint a Veszprémi Járásbíróság ítéletét ellentétesnek tartja az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikkel. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza: az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes hatósági eljárással összefüggésben támaszt követelményeket (vagyis állapít meg olyan, mindenkit megillető alapjogokat, illetve a hatóságokra vonatkozó kötelezettségeket), amelyek az eljárás tisztességességét biztosítják; a bírósági eljárás tekintetében az Alaptörvény – indítványozó által egyébként szintén megjelölt – XXVIII. cikk (1) bekezdése az irányadó. Ennek megfelelően az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan előadott érveit az Alkotmánybíróság tartalma szerint bírálta el, és ekként azt, miután az indítványozó kifejezetten a Veszprémi Törvényszék, és a Veszprémi Járásbíróság ítéletének alaptörvény-ellenességét állította, nem a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értékelte {lásd például: 3144/2018. (IV. 25.) AB végzés, Indokolás [8]; 3039/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [24] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljárás vélt sérelmét két okból állítja. Érvelése szerint egyrészt a Veszprémi Törvényszék, valamint a Veszprémi Járásbíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az anya házastársa által tett apai elismerő nyilatkozat nem válhatott volna teljes hatályúvá, így a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának lett volna helye. Másrészt sérelmezi, hogy őt a Veszprémi Járásbíróság a perből, mint beavatkozót kizárta.
- [25] Az Alkotmánybíróság az indítványozó által az apai elismerő nyilatkozat érvényességével kapcsolatosan kifejtett aggályok vonatkozásában megállapította, hogy a bírósági eljárásnak a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat érvényessége (sem az ez alapján megtörtént anyakönyvi bejegyzés jogszerűsége) nem volt tárgya. Mind a Járásbíróság, mind a Törvényszék kizárólag deklarálhatta a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat létét, és ez alapján a fennálló apai jogállást – függetlenül attól, hogy a nyilatkozattevő valóban apja-e a gyermeknek.
- [26] Vagyis az indítványozó nem hivatkozhatott a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmére az apai elismerő nyilatkozat érvényességével összefüggésben, mivel azt a Veszprémi Járásbíróság, illetve a Veszprémi Törvényszék a konkrét eljárás során nem vizsgálhatta. Ebből következően az apai elismerő nyilatkozat érvényességére vonatkozóan előadott érvek nem hozhatók összefüggésbe a támadott döntésekkel, így az indítványozó által előadott érvelés alapján a támadott bírói döntések jelen alkotmányjogi panasz keretei között nem vizsgálhatóak. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az értékelhető összefüggés hiánya akadályát képezi az indítvány befogadásának {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}, az indítvány ugyanis ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerinti követelményét.
- [27] Az indítványozó beavatkozási kérelmének elutasításáról hozott döntésekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításokat teszi. A polgári perben alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi

CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340. § szerint a bíróság a Pp.-ben meghatározott esetben bírósági meghagyással, a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben végzéssel határoz. A főként eljárásjogi kérdésben döntő végzéseit a bíróság az eljárása során, vagy annak befejezése tárgyában hozza meg. A Pp. szabályaira figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik. Az indítványozó beavatkozási kérelmét elutasító döntések nincsenek az eljárás egészére, mint folyamatra kihatással, azok a bíróságnak egy eljárási kérdésben kialakított álláspontját tükrözik. A beavatkozási kérelmet elutasító végzés joghatásaként a bírósági eljárás a jelen ügyben nem fejeződött be, a panasz alapjául szolgáló apaság vélelmének megdöntése iránti per tovább folyt, majd a kereset elkésztés okán elutasításra került {lásd hasonlóan: 3239/2017 (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]}. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bíróságoknak a beavatkozás kérdésében hozott határozatai nem felelnek meg az Abtv. 27. §-ában meghatározott feltételnek, ezért azok érdemi vizsgálatára ugyancsak nem kerülhet sor.

- [28] 3. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az eljáró bíróságoknak minden gyermekeket érintő ügyben kötelességük az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltak megfelelően a gyermekek legjobb érdekét szem előtt tartva eljárni. Ezen alkotmányos jog egyik garanciális pillére a Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény 3. cikke, amely a gyermeket érintő közigazgatási, illetve bírósági eljárásokra vetítve azt jelenti, hogy minden közigazgatási és bírói testület köteles alkalmazni a legjobb érdek elvét oly módon, hogy döntéseinek és intézkedéseinek a gyermekek jogait és érdekeit érintő jelen vagy jövőbeni hatását számításba veszi. Ez tehát nemcsak egy gyermekbarát eljárás lefolytatásának a kötelezettségét jelenti, hanem fokozott figyelmet és körültekintést vár el a jogalkalmazóktól az eljárási szabályok megtartása tekintetében is annak érdekében, hogy a gyermekek jólléte biztosítható legyen. Az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló, hosszú évek óta húzódó peres eljárás az érintett gyermek számára rendkívül megterhelő, kívánatos ezért az ügyet a gyermek érdekeit leginkább szem előtt tartó módon mielőbb lezárni.
- [29] Az Alkotmánybíróság ezért – az törvényszéki döntéssel összhangban – felhívja a figyelmet arra, hogy a Ptk. 4:111. § (3) bekezdése szerint, ha az apaság vélelmének megdöntése érdekében perindításra a gyermek a nagykorúvá válásáig nem került sor, az azt követő egy éven belül a gyermek – a jogszabályban meghatározott feltételekkel – önállóan jogosult a perindításra. Tekintettel arra, hogy a gyermek a jövő évben nagykorúvá válik, immár „az ügy uraként” maga dönthet arról, hogy kíván-e élni a származás megismeréséhez való jogával, és indít-e pert az apaság vélelmének megdöntése iránt.
- [30] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1507/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3372/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.38.318/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő útján (dr. Kővári Gergő Benjámín Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kővári Gergő Benjámín ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kvk.I.38.318/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és (7) bekezdését.
- [2] A megelőző eljárásban az indítványozó kérelmezőként vett részt. A Kúria által megállapított tényállás szerint a Pécsi Ítéltábla a Pk.III.50.029/2019/7. számú végzésével megállapította, hogy a 2019. október 13. napján megtartott helyi önkormányzati polgármester és képviselők választásán Várfölde községben megtartott szavazás a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjába ütközés miatt jogszabálysértő volt. Az ítéltábla a megtartott szavazást a polgármester-választásról és az egyéni listás képviselő-választásról, továbbá a Várfölde Helyi Választási Bizottságnak (a továbbiakban: HVB) a polgármester-választás, valamint az egyéni listás képviselő-választás eredményét megállapító határozatát megsemmisítette, és a szavazást a polgármester-választás és az egyéni listás képviselő-választás tekintetében megismételtette. Az ismételt szavazást 2019. november 10. napjára tűzte ki.
- [3] A megismételt önkormányzati választással kapcsolatban egy természetes személy 2019. november 13-án kifogást nyújtott be a HVB eredmény megállapítására vonatkozó jegyzőkönyvbe foglalt határozata ellen.
- [4] A kifogás elbírálása során a Zala Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a 93/2019. (XI. 15.) számú határozatában megállapította, hogy a Ve. 221. § (2) bekezdése alapján fellebbezés benyújtására nincsen lehetőség jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen. A Ve. 242. § (1) bekezdése alapján a választási szerv hallgatása miatt kifogás benyújtására van lehetőség, amelyet a felettes választási szerv, a jelen esetben a Zala Megyei Területi Választási Bizottság jogosult elbírálni. Megállapította továbbá, hogy a kérelmezőnek a Ve. 307/N. § (1) bekezdésére való hivatkozása helytálló volt, tekintettel arra, hogy a szavazóköri eredmény összesítését követően további feltételként írja elő a jogszabály a választás eredményének megállapítását. Ezen feladatát ugyanakkor a HVB nem teljesítette, ezért a TVB a szavazóköri jegyzőkönyvek adatai alapján megállapította a polgármester és az egyéni listás képviselő-választás eredményét.
- [5] A TVB határozata ellen az indítványozó és egy magánszemély külön-külön nyújtott be fellebbezést, amelyeket a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) együttesen bírált el. Ennek eredményeként a 487/2019. számú – 2019. november 20-án kelt – határozatával a TVB 93/2019. (XI. 15.) számú határozatát részben megváltoztatta, és a HVB 26/2019. (XI. 10.) számon jegyzőkönyvbe foglalt döntése elleni részében a jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, a határozat egyéb rendelkezéseit helybenhagyta.
- [6] Az NVB döntése ellen az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria a felülvizsgálati kérelem folytán meghozott Kvk.I.38/318/2019/2. számú – 2019. november 28-án kelt – végzésével az NVB 487/2019. számú határozatának felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, a támadott részében pedig a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [7] A Kúria végzésének indokolásában kiemelte, hogy a Kvk.I.37.597/2014/5. és a Kvk.III.37.503/2014/3. számú döntéseiben is megtestesülő egységes gyakorlata szerint a Ve. 222. § (1) bekezdésében előírt érintettség csak akkor állapítható meg, ha az állított jogsérelem a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire közvetlenül kihat. Az érintettség igazolása a kérelmezőt terheli.

- [8] A Kúria a hivatkozott gyakorlata alapján a konkrét ügyben rámutatott: a Pécsi Ítéletábrla Pk.III.50.029/2019/7. számú végzéséből ismert volt, hogy a kérelmező a 2019. évi önkormányzati választásokon polgármesterjelölt volt. A Kúria hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az indítványozó a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét nem ebben a minőségében, hanem polgármesterként terjesztette elő. Azt azonban nem igazolta, hogy a polgármesteri tisztség betöltőjeként mennyiben lenne érintett az önkormányzati választásban, polgármesteri tisztségét mennyiben befolyásolja az NVB 487/2019. számú határozata. A Kúria utalt arra is, hogy az indítványozó azt sem tárta fel, hogy természetes személyi minőségében mennyiben sérült joga, jogos érdeke, illetve jogi helyzete.
- [9] A Kúria a kifejtett indokok alapján az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Ve. 222. § (1) bekezdése és 231. § (1) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [10] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Kvk.I.38.318/2019/2. számú végzése alaptörvényellenességének a megállapítását és megsemmisítését, mert álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot azért sérti, mert köztudomású – a közhiteles választási névjegyzékben szereplő – tény, hogy az indítványozó polgármesterjelöltként indult a választásokon. A Kúria ugyanakkor erre a tényre nem volt figyelemmel, és ezért sérült az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga.
- [12] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a Kúria lényegében azért nem állapította meg az érintettségét, mert kérelmezői minőségét nem polgármester-jelöltként, hanem polgármesterként tüntette fel. Az ügy iratai alapján azonban megállapítható volt jelölti minősége is, amelyet a Kúria figyelmen kívül hagyott. Ennek következtében a jogorvoslat formálissás vált, amely az indítványozó jogorvoslathoz való jogát kiüresítette.
- [13] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben hivatkozott a XXIII. cikk (1) bekezdésére is, ugyanakkor az Alaptörvény ezen rendelkezésével kapcsolatban nem állította a támadott kúriai végzés alaptörvényellenességét.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy a határidőben benyújtott indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.
- [16] Az indítvány ugyanis nem alkalmas érdemi elbírálásra, ha az indítványozó megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – a panasz nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az elégtelen indokolás miatt akadálya az érdemi elbírálásnak az is, ha a támadott bírói döntés és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között nem állapítható meg összefüggés, vagy az alkotmányjogi értelemben nem releváns {3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [13]; 3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3198/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [9]; 3063/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [17] 3.2. Az indítványozó részben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozott, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az indítvány ebben a részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeknek megfelel-e.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [25]}. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme akkor állapítható meg, ha a lefolytatott eljárás egészében nem felelt meg a tisztességes tárgyalás követelményeinek. Egyes eljárási hibák önmagukban nem feltétlen vezetnek az eljárás „tiszteségtelenségére”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ezért egy eljárás tisztességeségét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével. Nevesíteni

- lehet ugyanakkor számos olyan követelményt (részjogosítványt), amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön {lásd részletesen: 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}.
- [19] Az indítványozó álláspontja szerint ügyében egy köztudomású tény figyelmen kívül hagyása eredményezte a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét. Azt azonban – a hivatkozott alkotmánybírói gyakorlat alapján – nem indokolta meg, hogy az alkotmányjogi panaszban állított eljárási szabálysértés a tisztességes eljárás mely követelményével áll összefüggésben, és ezáltal nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntés és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között mi az alkotmányjogilag releváns összefüggés. Az Alkotmánybírói bíróság megjegyzi azt is, hogy a Kúria az indítványozó polgármester-jelölti minőségét nem hagyta figyelmen kívül (lásd: a Kúria végzésének [11] bekezdése), hanem az érintettség igazolására vonatkozó törvényi feltételek körében az érintettség kifejezett igazolásának a hiányát állapította meg.
- [20] Erre tekintettel az Alkotmánybírói bíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét pusztán állította, azonban a kérelem nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [21] 4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybírói bíróság érdemi eljárását {például 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybírói bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [22] 4.1. Az Alkotmánybírói bíróság ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybírói bíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az Alkotmánybírói bíróság rámutatott arra is, hogy az alkotmányjogi panasz lényegével és az Alkotmánybírói bíróság feladatával nem összeegyeztethető, ha az Alkotmánybírói bíróság – hasonlóan egy rendes bírósági felülvizsgálati fórumhoz – a bírósági döntések korlátlan felülvizsgálatát végezné pusztán amiatt, mert egy téves döntés érintheti a sérelmet szenvedett fél jogait {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}.
- [23] 4.2. Az Alkotmánybírói bíróság a Ve. szabályai alapján több döntésében rámutatott, hogy „a Ve. a jogorvoslati szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, az érintettség fogalom használatával az eljárásban részes felekhez képest más résztvevői körre utal – mely elvi síkon lehet többek között akár akinek jogát, jogos érdekét, jogi helyzetét az ügy érinti –, ezt azonban mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv, jelen esetben a Kúria dönti el.” {3081/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [15]; 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]; 3097/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [24] Az Alkotmánybírói bíróság választási ügyekben a jogorvoslatihoz való jog sérelmére alapított alkotmányjogi panaszokkal összefüggésben több esetben rámutatott arra is, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése szerint az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelemmel élhet. Ha az indítványozó panaszában a bíróságnak az ügyben való érintettségével összefüggő megállapításokat kifogásolja, önmagában nem veti fel a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem {3294/2018. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [42]–[43]; 3317/2019. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [25] A jelen ügyben a Kúria a végzésének indokolásában kiemelte, hogy választási eljárásban a beadványok előterjesztőinek jogi státusza többféleképpen megnyilvánulhat (pl. jelölt, választó), és egy-egy tényálláshoz ezen eltérő státuszuk függvényében eltérő módon viszonyulhatnak, státuszukból eredő érintettségük az eljárás egyes szintjein eltérő lehet. A Kúria ezért hangsúlyozta, hogy a választási ügyekben „elengedhetetlen a konkrét tényálláshoz igazodó konkrét érintettség vizsgálata”. Ennek a törvényi követelménynek ugyanakkor az indítványozó nem tett eleget, mert érintettségét nem igazolta.
- [26] A kifejtettek alapján az Alkotmánybírói bíróság azt állapította meg, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben az indítványozó alkotmányjogi panaszában kizárólag a Kúria felülbírálati jogkörébe tartozó

mérlegelését kifogásolta. A panaszban megjelölt aggályok a bíróság döntését érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősülne, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát megalapozná.

- [27] 5. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt követelményeknek, részben pedig az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. december 5.

Dr. Balsai István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1915/2019.

Az Alkotmánybíróság Határozatait az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Papp Tibor ügyvezető
HU ISSN 2062–9273